

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE

ÅRSSKRIFT 1994

Sextiotredje årgången

Tryck: CW Carlssons Eftr. Tryckeri AB,
Vänersborg 1994
Bokbinderi: Wickströms Bokbinderi, Uddevalla

ÅRSKRÖNIKA 1943.

Släktled följde på släktled från den tid i Nordens gråa gryningstimma, då Urakaipa fattade stenyxan i sin seniga näve, fram till den dag, då den första stugan timrades vid södra ändan av sjön Vassbotten. Än flera stugor blevo timrade, gator blevo lagda, och så blev köpstaden Brätte en liten del av Gustaf Wasas stora riksbygge. År lades till år. Gustaf Adolf gick från seger till seger på Tysklands jord, tills hans öde fullbordades vid Lützen en dimmig novembermorgon. Den statskloke rikskanslern fattade rikets roder, men lång blev ej tiden, innan han fick lämna det i en egensinnig flickas hand utan att veterligen ha kunnat instämma i den kunglige farfaderns "ille faciet". Om så skett, hade kanske ett sådant uttalande i sen tid kunnat bli föremål för trägna forskarmödor, huruvida han därmed avsett Kristinas insatser vid Vänersborgs tillblivelse. På regeringens befallning lämnade Brättes borgare icke utan knot sina hem för att på hemmanet Huvudnäs' ägor bygga den stad, som Kristina enligt senaste uppgifter förlänade stadsprivilegier år 1644. Tidens tand och den röde hanen i förening läto Brätte skatta åt förgängelsen, mull lades över gator och byggnadsrester. Wasaätten utslocknade, pfalziska huset kom på tronen och skrev i ett sista lysande stormaktsepos Warszawa, Lund och Narva på ärekrönta fanor, innan stormaktsväldet och dynastien gingo mot sin tragiska slutakt i löpgraven framför Fredrikshald. Den nya staden hade fått lämna sin tribut på Europas slagfält, fått känna reduktionens hårda framfart och nödmyntens förlamande grepp över handel och näringar men fick under borgmästare som Belfrage och Ingman form och skapnad under strävsamt arbete — ej minst i klagoskrifters avfattande. Hattar och mössor stredo om makten i Svea rike, som pro-

formaregerades av svaga regenter av Holstein-Gottorpska huset, tills tjugusjualet en dag grep enväldsmakten och under några lysande år av snille och smak gjorde fåfänga försök att återskänka landet dess stormaktsställning. Efter skottet på operamaskeraden vanstyrdes riket under tvenne konungar av litet format. Den franske marskalken besteg Sveriges tron, och så kom omsider den oscariska tiden — kungligt pompös, idyllisk och punschpatriotisk med dess antiklimax: 1905. Staden hade växt och de sista åren styrts av den barske rådmannen, vars välde nu gick mot sitt fall. Med kunglig hållning gick doktor Bylund sin rond genom staden, Hjalmar Lindedal syntes trippa mot sparbankens renässansfasad, Ferdinand Hallberg skötte stadens drätsel, Halvord Lydell präntade vett och bildning i olikartade gymnasistskallar, stadens damer trippade varligt med getingmidjor över kullerstenarne och Vänersborgs Söners Gille blev lokalpatriotismens högborg i den idyll, där en blivande skald för första gången såg Frida. Så lade Gustaf V lätt sin hand på rikets roder, ty en ny tid bröt in, den fyrtiogradiga skalan avskaffades och folkets breda lager började ta del i rikets styrelse. Kungligheten stod inte i högsta kurs. Ett världskrig bröt ut, rasade runt våra knutar, skakade riken och troner. Vapenstillestånd, fred, kaos! Vänersborgarna fingo påtagligt vittnesbörd, att fredsutopisternas orationer i Genève burit brådmogen svensk frukt: Västgöta regemente drogs in, och dess fanor troppades för alltid. Längre skulle det inte dröja, innan ett nytt slag träffade staden. Det beryktade skottet i Paris 1932 gav eko även i Vänersborg — endast något år senare hade tändsticksfabriken upphört, och dess arbetare stodo blottställda. Staden kämpade tappert mot arbetslöshet och missmod. Samma sega tåga, som en gång hjälpt de tvångsförflyttade brätteborna att bygga staden från grunden, hjälpte vänersborgarna genom många svåra år fram till anno 1943, då staden synes ha återvunnit sin tro på framtiden och går att under det år, som snart randas, fira sitt trehundraårsjubileum. Visserligen för andra gången — den första var 1920 — men en god sak kan

man inte göra för ofta, och är vi nu säkra på vår sak beträffande privilegiernas dagtecknande, så är det all anledning att begå det trehundra året med pukor och trumpeter, ty det trehundraförsta skall Vänersborg svälla ut över sina åldriga gränser och i sig innesluta Blåsut, Restad och Öxnered. Och därmed är den idyll definitivt förstörd, som man ville se bevarad genom att låta Bergslagsbanan passera på betryggande avstånd från staden. 1945 går banan genom staden, och i och med att Öxnered blir "Vänersborg B. J.", har en gammal segsliten fråga äntligen fått sin lösning. Borde vi inte gemensamt dra en lättnadens suck?

Men nog kommer den här inkorporeringen att föra med sig problem. Vi behöva inte gå längre än till Gillet. Skall den, som är född i Vassända-Naglum före inkorporeringen, få bli medlem i gillet och ta säte och stämma i styrelsen, under det att den, som låtit sig födas på annat håll men kom hit som ett grinande och fuktande knyte, inte anses vara så rasren vänersborgare, att han är värdig bli bisittare i gillet styrelse. Det är faktiskt så subtila spörsmål, att de borde hänskjutas till jur. dr. Kuylensstierna; jag kan inte lösa dem och inte Hjorth heller. Och när inte han kan det, då förstå herrarne, hurudan situationen kommer att bli. Han brukar annars se till, att frågorna bli lösta både i gillet och i staden. Tänk bara, på vilken rekordkort tid han lyckades ordna lekplatsen på flickskolans tomt — med gungor och andra agremanger! Det är inte mycket, som händer här i staden, där inte han är med. Han blir snart en ny Jonas Wallin. När jag talar om denne vänersborgske hedersfarbror Jonas, skäms jag å egna och övriga ledamöters i beredningsnämnden vägnar. Här ha vi, unga friska krafter, låtit år efter år gå utan att göra upp den förteckning över gillet tillhörigheter, som nuvarande åldermannen så länge efterlyst. Så kommer Jonas Wallin med sin ungdomliga energi och klarar av saken, innan vi hunnit blinka. I samma veva passade han på att fylla 85 år, dagen efter kungen, som också, spänstig som få, uppnått denna vördnadsvärda ålder. Hyllad av hela svenska folket

tilldelades han av Per Albin ärenamnet "Gustaf den folkkäre". Man skall kanske inte kasta blickarna bakåt, men vem skulle ens vågat drömma om något sådant för trettio år sedan? Vad som skett vittnar gott om båda: "borggårdskungen" och "kamraten i vapenrock".

Apropå kunglighet och excellenser har här varit rart besök i Vänersborg i höst: Prins Wilhelm, Günther och generalkonsul Josef Sachs är ingen dålig konstellation på en gång. Prinsen var här och talade om för stadens humanister, hur man kortfilmade, och hyllades med stor dikt av August Peterson. Vad excellensen gjorde här, vet man inte så noga, kanske hämtade han krafter till den uppstramning av vår utrikespolitik, som blev särskilt markant någon tid efter besöket. Och generalkonsulen kanske undersökte möjligheterna att öppna en ny Epa-affär eller kanske filial av Nordiska kompaniet; det blir ju litet fattigt för Vänersborg med bara Resia och Defa.

Vi talade om August Peterson; han har fått en konkurrent om Birger Sjöbergs levernes beskrivning. En herre vid namn Gustaf Albert Nilsson plöjer nu på vår mammas gata och talar bl. a. om, att Sjöberg inte alls var förtjust i sin födelsestad. Den kallduschen kunde kanske behövas, för nog har sjöbergskulten här i staden tenderat att bli en andlig farsot. Det är väl inte många vänersborgare, som inte anser sig vara du och bror med Birger Sjöberg, även om skalden för länge sedan skuddat stadens stoft av sina fötter, innan hans sentima bröder ens lärt sig uttala hans efternamn enligt den enkla fonetiska skrift, som herr folkskolläraren Brandt vill kalla rättstavning. Detta var, märker jag, en mycket omotiverad avvikelse från ämnet, som ju gällde herr Nilssons sjöbergsbok. Den lär inte vara någon allvarlig konkurrent till vår följetong i årsskriften. Och inte heller någon best seller.

Det sägs, att dövstumskolan skall indragas. Om det uppvaktats i saken, vilket jag tar för givet, då borde gillet haft en representant med, ty inte tänker vi stillatigande finna oss

i, att staten utan vidare motivering frånhänder oss beredningsnämndens ordförande. Vi kan finna oss i mycket från en älskad överhets sida, höga skatter, tobaksransonering och annat. Men inte detta. Låt oss behålla Folke Wikström. Inklusive skägget!

Telegrafverket skall övertaga Tändsticksfabrikens lokaler. Även om detta inte precis kan sägas vara den tunga industri, som stadsfullmäktiges ordförande önskade hit till staden, så få vi hoppas, att den så småningom kommer att väga tungt bland inkomsterna i stadens budget. Med ty åtföljande fortsatt skattesänkning.

Konstens fana hålles högt i Vänersborg. Musikförening har bildats och direktör Alvin och adjunkt Reimers ha fått pris för var sitt musikaliska opus i tävlan med kompositörer från hela landet. Teaterförening finns ju redan, men hur det varit med den sceniska konst, som presenterats under året, vågar inte den döma, som endast är hänvisad till recensioner. De utfalla så olika: ibland en halv spalt, en annan gång tre rader om något annat; kanske beroende på det utrymme annons-spalterna lämna övrigt.

Stadens utseende förändras hastigt, nya hus skjuta i höjden och gamla hus skjutas sönder, som det hände med "Thomæusas". Det enda, som egentligen är sig riktigt likt, är de masuriska träsken i kyrkoplantaget; där har man möjligheter att höst och vår sjunka mycket djupt, bokstavligt talat.

Fast vi leva invid vulkanens rand, gå vi här hemma i Sverige och grymta småputtrigt, "små svin i smoking", för att använda det bildspråk, som herr Göbbels ofta använder, när han skickar en hälsning i "das Reich" eller "Völkischer Beobachter". Vi äro djupt och innerligt intresserade av, hur årets Lucia i Kråkemåla ska ta sig ut, och sedan dessa mer eller mindre sköna lucior fyllt tidningarnas bildsidor, går deras rykte vida omkring, ibland t. o. m. till Turkiet, där det fanns en herre, som tydligen haft planer på att ordna ett harem av idel svenska lucior. Och så ha vi Raskenstam, storgulaschen i sol och vår, som piggar upp magsyran, om

det skulle bli för trist med bara krigstelegram i morgontidningarna.

Vår beredskap är god, men framför allt bör hemvärnet prisas. Där finns rejäla karlar, som vet vad landet kräver, t. o. m. i så ömtåliga situationer som när det gäller att ta hand om nödländade kurirplan. Att det var ömtåliga historier, det här med kurirplanen, kan man förså av det eko, som händelserna i Lekvattnet och Skarpnäck givit i landet. Detta är alldeles för subtila saker för oss vanliga medborgare att förstå, så låt oss inte bry våra hjärnor, utan i stället vara nöjda, att trafiken mellan Norge och Tyskland upphört — resetrafiken, som Per Albin kallade den. Det är ett underligt ord detta "resetrafik", som tyvärr röjer andlig påverkan söderifrån, litet dimmigt och uppkonstruerat. För att det ska bli någon mening i det, så måste naturligtvis rese fattas i betydelsen jätte, och då klarnar det genast betydligt. Det var ju herrefolket, som reste, jättar således i andlig och kanske även lekamlig bemärkelse.

För att bättra på vårt emellanåt skamfilade rykte på andra sidan atlanten skickades en springande ambassadör över, Gunder the Wonder, och det kan hända, att han med sin löpning och sina små tal uträttade lika mycket som tio diplomater. Och själv tycktes han trivas med sitt uppdrag, men det blev ju en missräkning, att han inte kom hem med Greer Garson under armen.

Som en fruktansvärd blodig bakgrund till vårt lugna liv rasar kriget nu på femte året kring våra knutar. Visserligen är Tyskland oslagbart, men om det skulle besegras, går Europas kultur till spillo, har Sven Hedin nyligen sagt. Hedin är en stor apostel i Tyskland, och för att inte hans profetia skall komma på skam, vad det gäller Europas kultur, hur det nu i övrigt går, så göra tyskarna inför det oundvikliga nederlaget så gott de kunna för att förstöra det lilla, som finns kvar av kultur i det tyska storrummet; i själva riket har ju kulturen successivt avskrivits de sista tio åren. Efter de danska judarna, varav många tillhörde de främsta inom Dan-

marks andliga odling, kom turen till universitetet i Oslo, vars professorer och studenter deporterats till Tyskland. Om det inte förr gått upp för alla och envar, så måste väl dessa händelser ha visat, vilken andas barn det är, som velat göra sig till herrar i Europa. Nämnas dessutom Ulven, Draken och öckeröbåtarna, där många svenska liv gingo till spillo, då är bågaren till måttet rågad av en brygd, bemängd med hat och avsky.

Jag har en känsla av, att herrarne med kännedom om mina antecedentia sitter och undrar: var har Hitler blivit av. Jo, han förekommer fortfarande, men nu, när hans stjärna äntligen är i dalande, må den sjunka utan kommentarer. Inför den förvisningen kan man kosta på sig att vara formellt neutral, och även lämna "Sågspåncæsar" åt det öde, hans gärningar göra honom förtjänt av. Att för övrigt orda om världshändelserna är ett alltför hopplöst företag. I korthet — och för att uppfylla krönikörens plikter — kan nämnas, att Italien kapitulerat och övergått till den segrande sidan, att tyskarne fortfarande dra sig segrande tillbaka och att Churchill, Roosevelt och Stalin i Teheran smitt planer för slutuppgörelsen. Må man bara hoppas, att de, när tiden är inne, betänka Livius' ord: "Segra förstår du, Hannibal, men icke att bruka segern".

Lämnande mycket osagt slutar jag denna krönika i förhoppningen, att de friska vindar, som nu börjat blåsa, måtte medföra, att den efterlängtnade freden kommer med ett gott nytt år.

Vänersborg den 26 dec. 1943.

ELOV NORDÉN.

Kanalinvigning 1844 med kunglig nåd och sommarsol

av Stellan Granat

Den 5 juni 1844 blev en dag av betydelse för den fortsatta utvecklingen i Västsverige. Denna dag fick den om- och nybyggda Trollhätte kanal en glansfull invigning i närvaro av Oscar I¹, nyss uppstigen på den svenska tronen, och hans son kronprins Karl².

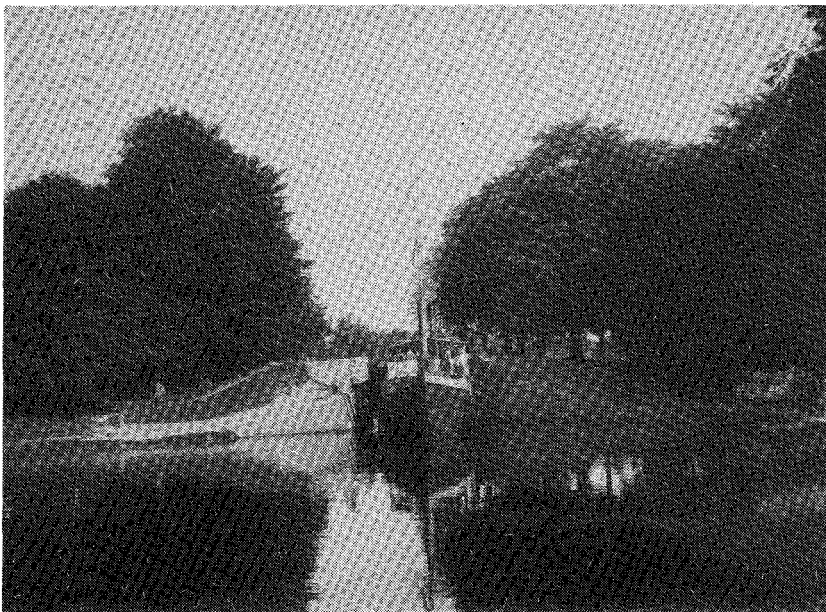
Planeringen och tillkomsten av Trollhätte kanal uppvisar en flersekellång och tidvis mycket törnekantad historia, vilken dock icke här skall relateras. Då den slutligen fullbordade kanalen äntligen kunde öppnas för trafik 14 augusti 1800 togs ett enormt steg framåt för kommunikationerna i riket och bidrog till en gynnsam och ökad utveckling inom åtskilliga grenar av samhällslivet, naturligtvis främst inom den direkt berörda västsvenska regionen.

Redan år 1752 hade slussen Greve Tessin färdigställt i Karls grav vid Brinkebergskulle. Denna sluss hade emellertid fått alltför blygsamma dimensioner för att bli den transporttekniska framgång man hoppats på. Den ersattes tämligen omgående av Gustafs slussar, uppförda åren 1772 - 1777, varav en del ännu återstår strax uppströms den nuvarande slussen vid Brinkebergskulle. Med slussen Greve Tessin gavs möjlighet för mindre fartyg att segla ned till Trollhättan, vilken led mer allmänt kom att utnyttjas efter 1777. Till slut stod hela kanalleden klar även förbi Trollhättefallen 1800 och man fick en viktig förbindelse mellan Vänern och Västerhavet, vilken blev av stor betydelse för sjöfart och handel.

När sedan Göta kanal invigdes 1832 och sammanband Vänern med Östersjön gavs hade man äntligen förverkligat den idé som framförts redan under 1500-talet att förena väst- och östkusterna med en segelled. Emellertid hade de tekniska framstegen möjliggjort att alussarna i Göta kanal kunnat byggas med större dimensioner än vad den äldre Trollhättekanalens slussar hade. Tämligen omgående började man diskutera en ombyggnad av Trollhätteslussarna till samma storlek. I debatten som då fördes framkom även idén på en helt ny sträckning av kanalen mellan Värnen och Västerhavet, nämligen mellan Vänersborg och Uddevalla. Detta kom att bli ett mycket livskraftigt förslag som inte avskrevs förrän i nutid. Beslut fattades att satsa på en om- och nybyggnad och arbete härmed påbörjades 1838 under ledning av Nils Ericson . Arbetet innebar inte bara nybyggnad av slussarna vid Brinkebergskulle och Trollhättan utan även rätt omfattande muddrings- och förstärkningsarbeten utmed kanalleden i övrigt och i Vänersborg byggdes jéten (dragvägen) utmed Sundets (Hamnkanalens) västra

sida. Efter sex års arbete stod kanalen klar att återinvigas och fungera som en klart förbättrad kommunikationsled. Förändringen och den tekniska utvecklingen gick fort, inte minst vad kanalfartygens storlek och kapacitet beträffade, varför det kring sekelskiftet 1900 var dags att planera för ytterligare en ombyggnad. Denna genomfördes 1909 - 1916 då samtliga slussar i Lilla Edet, Trollhättan och Brinkebergskulle nybyggdes, vilka slussar är de nu i bruk varande. Dessa fick en storlek som betydligt överträffade själva kanalens djup och bredd. Härigenom kunde man genom muddrings- och sprängningsarbete på 1970-talet utöka kapaciteten rätt väsentligt utan slussombyggnad. Göta kanal har aldrig fått sina slussar ombygda och efter Trollhättekanalombyggnaden 1909 - 1916 har den gradvis helt för lorat sin betydelse för fraktfarten och är sedan decennier tillbaka enbart en led för nöjesbåt- och turisttrafik.

Invigningen onsdagen 5 juni 1844 blev en högtid med många förhoppningar inför framtiden och med stolthet över de vunna tekniska framstegen. Invigningsreferaten andas av patriotisk stolthet och underdånig rojalistisk yra över de kungliga personernas närvaro och över den kungliga nåden som strålade över staden och evenemanget. Reportagets språkliga dräkt, som för vår tids språkbruk känns högtravande och storvulet, ja, bitvis kanske till och med balanserande på adelpেকoralets gräns, synes i jämförelse med liknande redogörelser och reportage från kungliga besök och viktiga händelser av betydelse ha utformats helt och fullt enligt tidens journalistspråk och vedertagna språkliga uttrycksformer, ty samhällsförändringarna och tidens anda återspeglas lika mycket i tidens tidnings-språk som i andra uttrycksformer inom alla andra samhällsformer. Man skriver sålunda i Wenersborgs Weckoblad³ torsdagen 13 juni 1844 om invigningen: *"Förliden vecka var fortfarande högtid för detta samhälle. Hans Majestät Konungen, åtföljd af H.K.H. Kronprinsen, anlände den 4 dennes klockan halv 9 på aftonen från Göteborg hit till staden, inbeledsagade af landets hövding⁴ och blefvo de höga resande vid en för tillfället uppförd äreport, som öfverst hade en transparent föreställande Riksvapnet, uppburet af Rättvisans och Sanningens sinnebilder med Sweriges och Norriges fanor samt draperad i begge rikenas färger, emottagne af stadens Borgmästare⁵ Magistrat och Borgerskap samt Pastor⁶ och Prästerskap jemte lärare och lärjungar vid härvarande högre apologistskola⁷. De studerande gingo derefter framför Hans Maj:ts vagn upp till residensgården och uppstämnde, vid Hans Maj:ts och Kronprinsens nedstigande ur vagnen, Folksången, som slutade med lifligt hurrarop, hvaruti den talrikt församlade folkskaran junilerade instämde. På trappan till residenset emottogos Hans Maj:t och Hans Kongl. Höghet af Landshövdingens fru⁸ och dotter⁹ samt en talrik samling af till staden ankomne främmande notabiliteter, af Landsstatens och andra Staters tjenstemän, Westgöta - Dals regementes Officerscorps samt ortens possessionater och ståndspersoner och tacktes Hans Maj:t med H.K.H Kronprinsen genast efter inträdet i de för dem utsedde rum, begifva sig till stora samlingsrummet för att emottaga uppvaktningar, dervid presentation försiggick och de*

En del av 1844 års kanalled i Trollhättan. Foto K&A. Wikner, 1800-talets slut.

höga personerne behagade samtala med de flesta närvarande. Hans Maj:t och H.K.Höghet tacktes sednare på aftonen intaga souper hos Landshöfdingen, dertill äfen flere främmande af distinctionen voro med Hans Maj:ts tillåtelse bjudne.

Följande dagen, före afresan till Trollhättan, behagade Hans Maj:t Konungen och H.K.H Kronprinsen till fots göra en tour genom staden och derunder taga i sigte den nya vackra skolhuset, hvarrest alla skolrummen och solennitetssalen af högstadesamma besöktes, därvid Hans Maj:t betygade sitt nådiga välbehag öfver inrättningen.

*Omkring klockan 11 stego Hans Maj:t och H.K.Höghet ombord på den Kongl. jakten *Esplendian*¹⁰, som för detta ändamål några dagar förut hit anländt, och hvilken nu bogserades af ångfartyget *Telford*¹¹, hvarvid först gjorde en utfart utanför jettén åt Vernen, för att lemna de höga resande en utsikt öfver hamnen och staden från sjösidan. De lifligaste hurrarop uppströmdes af den talrikt församlade folkskaran som betäckte alla i hamnen liggande fartyg och stränderna invid hamnen åt sjösidan.*

Efter ankomsten till den första nya slussen vid Trollhättan, öppnades slussportarne af fyra ledamöter Utí Kanalbolags-Directionen och den med flaggor rikt smyckade Jakten indrogs af officerare, som vid Bolaget tjenstgjort, hvarunder Folksången utfördes, af på bogserångfartyget varande harmonimusik. Kanaldirektionens ordförande, Presidenten m.m. Westerstrand¹², höll derefter ett tal och invigde den nya segelleden, hvarefter H.M. Konungen och H.K. Höghet uppstego från Jakten under kanonsalut af ett på Åkerström uppställt batteri af Göta Artilleriregemente och behagade de Kgl. Personerne teckna sina namn å en vid första slussen befintlig klippa, hvarest förut var inhugget: "Invigning av dessa slussar öfvervar - - -" Efter ingången i andra slussen talade ånyo Bolags-Direktionens Ordförande och dessa äfvensom de följande slussarna erhöilo hvar för sig namn efter medlemmarne af den höga Kongl. Familjen och förutvarande regenter. Middagsmåltid intogs klockan halv 6 i det vackra, för tillfället smakfullt dekorerade och med en pavilljong tillbyggda skolhuset. Hans Majestät propo nerade under måltiden trenne skålar, 1:o för högtsalig Konung Carl XIV Johan, under hvars regering det ny utförda kanalarbetet blifvit börjat och hvilken skål med stor sensation tömdes; 2:o för det nya Trollhätte Kanal-Bolaget, och 3:o för Handeln och Sjöfarten. Af presidenten Westerstrand propo nerades underdåniga skålar för H.M. Konungen och H.K.H. Kronprinsen. Taffelmusik utfördes af harmonimusik utur Westgöta - Dals och Bohus Läns Regementen under direktör Bergqvists¹³ anförande. Dagens högtidlighet gynnades af den vackraste väderlek och den vid Trollhättan åskådande, från närmare och fjärrare trakter samlade folkmängden kan troligen uppskattas till 6 a 7000.

Öfver natten hvilade de höga resande i Bolagets hotel på Trollhättan och afreste derifrån morgonen derpå klockan omkring halv 8 till Frugården¹⁴ i Skaraborgs län, tillhörigt f.d. Justitiestatsministern Grefve Posse¹⁵.

På alla de ställen der Hans Maj:t med H.K. Höghet syntes eller for fram emottogs han af de talrika folkskarorna med de lifligaste bevis på kärlek och tillgifvenhet; och säkert är att ingen Svensk Konung, sedan urminnestider, hos folket väckt så djupa och angenäma intryck som Konung Oscar den 1:ste.

Till samma dag högtidligheterne för Kanalöppningen ägde rum, var en annan högtid härstädes tillämnad, hvartill den Högre Apologistskolans rektor²¹ genom förut utfärdat program inbjudit, nemligen det nya Skolhusets invigning, som dock nu måste uppskjutas till följande dagen eller den 6 dennes. För detta ändamål hade Biskopen och Kommendören Butsch¹⁵ här inträffat, och den enkla festen firades på följandesätt:

Klockan 9 skedde samlingen uti Kyrkan der predikan förrättades af en bland skolans lärare, magister E.E. Wennerholm¹⁷. Efter gudstjenstens slut skedde procession från kyrkan till skolhuset i följande ordning, menl. 1:o Skolungdomen; 2:o Magistrat och Borgerskap samt Embetsmän och Ståndspersoner i staden samt från landet anlände resande; 3:o Biskopen och Skol - Direktionen; 4:o Skolans

lärare. Sedan samtliga intagit sina rum uti solennitetssalen, uppträdde H.H. Biskopen i katedern och förrättaden med högtidliga, varma och upplyftande ord inaugurationen, hvarefter Skolungdomen uppstämde en för tillfället författad och bland de närvarande utdelad hymn. Sedermera återtog H.H. Biskopen ordet och uppmanade Skolans Inspektor, Kontraktsprosten Carlsson¹⁸ som nitälskat för den nya Skolans inrättning, att intaga talarstolen och uti ett tal utveckla sina åsikter rörande förhållandet mellan Skolan och Lifvet. Efter dess slut betackade H.H. Biskopen, enligt serskildt uppdrag å Kongl. Maj:ts höga vägnar, detta samhälle för den frikostighet hvarmed här blifvit sörjdt för Skolans bästa, samt uppdrog sist Rektor att förrätta bön, hvarefter akten slutades med afsjungandet af en psamlvers. Omedelbart efter invigningen började examina och fortgingo, i vanlig ordning, äfven följande dag. Så väl Lärarens nit och verksamhet, som lärjungarnes flit och Skolans ändamålsenliga organisation inhämtades härunder tydligt.

I sammanhang härmed torde icke vara olämpligt att nämna att Staden förut ämnat att, såsom uttryck af undersätlig vördnad och kärlek samt glädje öfer Hans Maj:ts höga besök inbjuda högstendensamme till middagsmåltid den 4:de hvarföre arrangementer äfven voro vidtagne. Men med afseende deruppå att Hans Maj:t inrättat sin resa så att han velat föreläsa med exempel af enkelhet och flärdfrihet, och sedan det äfen blifit känt att Hans Maj:t på andra ställen der han passerade, undanbedt sig alla depensiva tillställningar, gjorde sig den opinionen allmänt gällande, att Hans Maj:t med större välbehag skulle anse, om de subskriberade medlen används till något välgörande ändamål. På grund häraf öppnades till Stipendii-fond för härvarande Skola en subskription genom bidrag äfven från vid tillfället närvarande landiboar stigit till det betydliga beloppet af 800 RD Banko. Utom den tillfredsställelse, som Hans Maj:t nådigst uttryckt öfver denna gård af undersätlig vördnad, hafva de resp. subskribenter den glädjen, att hafva afhjelpat en väsentlig brist vid Skolan och befordradt det ädla ändamålet af det uppväxande slägtets uppmuntran till flit och sedlighet".

Märkligt nog synes inga festligheter och cermonier ägt rum vid Brinkebergsskulle, vars slussar i det nu färdigställda byggprojektet helt nybyggt som ersättning för Gustafs slussar från 1770-talet. Då invigningen var en stor händelse och en viktig nyhet kan man förutsätta att någon del av dagens solenna invigsprogram inte glömts bort eller medvetet inte omnämnts av journalisterna i invigningsreportaget. Dock har ju de kungliga gästerna förts ingenom de nya slussarna på Esplendian på sin väg till Trollhättan.

Redan under 1842 hade apologistskolans skolhus stått klart i nordvästra hörnet Drottninggatan - Östergatan och då börjat tas i bruk. Varför invigningen dröjt ända till 6 juni 1844 är en fråga som ej går att få svar på men som kanske inte kan räknas till de stora och viktiga olösta historiska frågorna. Elevtillströmningen ökade kraftigt under de följande åren och rätt snart uppstod lokalproblem. Samtidigt

Apologistskolans byggnad vid Drottninggatan, uppförd 1842, invigd 6 juni 1844. Ombyggt 1913 - 1914. Riven 1963. T.v. syns fastigheten Drottninggatan 40, riven 1970. Foto av okänd fotograf trol. 1870 -talet.

ändrades skolförmen och utvecklades till ett högre allmänt läroverk. Beslut fattades att uppföra en ny, rymligare skolbyggnad för läroverket vilket skedde 1867 - 1869 efter ritningar av arkitekten P.U.Stenhammar på vad som numera (1994) är Huvudnässkolans skolgård. Den gamla skolbyggnaden från 1842 behölls emellertid av läroverket för undervisningsändamål som annex. Vissa förändringar skedde inomhus och dörren mot Drottninggatan sattes igen och trappan togs bort. Vinden byggdes 1913 - 1914 om till en tredje våning innehållande bl.a. lokaler för musik- och teckningsundervisning. Båda husen användes av läroverket t.o.m. utgången av vårterminen 1963 varefter de revs under sommaren detta år.

"Subskriptionsstipendiefonden" kom att förvaltas av skolans rektor och avkastningen skulle enligt statuterna årligen vid vårterminens slut, efter kollegiets prövning av omständigheterna, tilldelas en eller flera av de äldre ynglingarna, företrädesvis åt dem som ämna fortsätta sina studier vid universitetet man var medellösa och kända för flit och goda seder.

Även i Bohus Läns Tidning¹⁹ återgavs kanalinvigningen i ett längre reportage, där emellertid de kungliga personernas Vänersborgsbesök samt skolhusinvigningen

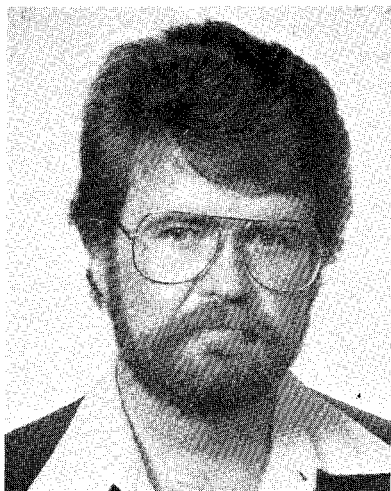
inte alls omnämnas. Även i detta reportage är språket och tonen präglad av det högtidliga till fallet och betydelsen av det omfattande byggnadsverkets färdigställande men synes inte vara lika underdånigt inför Majestätet som fallet är i texten i Wenersborgs Weckoblad. Reportaget har ändå en för tiden frisk och distinkt språklig dräkt. Skribenten visar upp en klar känsla för detaljer och helhet vad gäller att förmedla stämningar och händelser från dagens stora evenemang i Trollhättan och skriver sålunda i tidningen nr 24 av torsdagen 13 juni 1844:

"Hans Maj:t Konungen och Hans kongl. Höghet Kronprinsen anlände den 5:te dennes kl. 1/4 till 4 eft.midd. till Trollhättan ombord på den med minst 60 större och mindre flaggor af alla couleurer och dimensioner utsmyckade Kongl. Jakten Esplendian, bogserad af kanalångfartyget Thomas Telford. På stället hade allt ifrån tidigt på morgonen ända intill kort före de höga Personerna ankomst en väldig folkskara af alla stånd, kön och åldrar församlat sig från olika håll och vi tror oss ej hafva tilltagit för mycket, om vi uppskatta den till omkring 6000 personer, så att det Kongl. Fartyget under den sakta farten genom kanalen och slussarne framgick genom en å båda sidor om kanalen mångdubbel, rörlig allé af menniskor. Oaktadt den stora trängsel, som deraf blef en oundviklig följd, lærer dock blott en enda man plumpat i kanalen; men som dock straxt oskadad blef uppdragen.

Genom slussarna drogs fartyget medelst å ömse sidor anbragta linor, att ett antal unga officerare af Westgöthandahls, Bohusläns och till en del äfven andra Regementen, under harmonimusik ur Westgöthadals och Bohusläns regementers musikcorpsar samt flere hundrade styckeskotts aflossande från sex stycken på en höjd placerade kanoner från Kongl. Götha Artilleri. Slussarnas namn utropades af presidenten af Westerstrand och uppkallades efter Hans Maj:t Konungen, Hans Kongl. Höghet Kronprinsen och de öfriga Arffurstarne. Midt för den första slussen var i en vid kanalbanken befintlig klippa uthugget: Slussaras öppnande den 5 juni 1844 öfvervar "(borde rätterligen varit: "Öfvervoro") hvarunder de höga personerna med ett svartkritstift tecknade "Oscar" och "Carl" med hvaraf endast några orediga punkter blefo synliga och hvarigenom således det troliga ändamålet härmed eller att ett facsimil af de höga namnen derefter skulle kunna ristas, för felades. Sedan nedersta slussen passerats behagade Hans Maj:t och H.K.Höghet på vestra kanalbanken gå till fots upp till den öfversta slussen, hvarest de gingo ombord på ett ångfartyg, som förde dem upp till Götiska Förbundet Skolhus, i hvars rymliga salng och en derintill för tillfället uppförd paviljong middagsmåltid kl. omkring 6 eft. midd. intogs i sällskap med omkring ett par hundra personer som af Kanal-Bolaget voro inviterade.

Efter måltidens slut togs de på stället varande verk och öfrige märkvärdigheter i ögonsigte, hvarefter The på hotellet intogs och de äfven natten tillbringades.

Återresan till Wenersborg skedde torsdags morgon på den Kongl. Jakten; och skulle middagsmåltiden sistnämnde dag intagas hos Grefve Posse på Frugården, hvarefter resan fortsattes mot hufvustaden, dit ankomsten skulle ske d. 10 d:s."

Stellan Granat född 1948 i Vänersborg. Studentexamen vid läroverket i Vänersborg 1968. Fil. kand med ämnena konstvetenskap, etnologi och arkeologi särskilt nordeuropeisk. Anställd 1975 vid Älvsborgs läns museiförening, numera Stiftelsen Länsmuseum i Älvsborgs län. Fr.o.m. 1 januari 1982 antikvarie vid Bohusläns museum, Uddevalla.

Noter

1. Oskar I (1799 - 1859) svensk kung 1844 - 1859. Efterträdde sin fader Karl XIV Johan som avled 8 mars 1844.
2. Kronprins Karl (1826 - 1872). Uppsteg på tronen som Karl XV vid Oscar I:s död 8 juli 1859.
3. Wenersborgs Weckoblad utgavs i Vänersborg åren 1841 - 1849. Trycktes först hos tryckaren J.A. Dahlberg och därpå hos C.A Strömberg.
4. Paul Sandelheim (1773 - 1859), ursprungligen Paul Öhrwall, adlad Sandelheim 1826. Landshövding i Älvsborgs län 1825 - 1850. Död i koleraepedemin 1850.
5. Jonas Magnus Bergius (1790 - 1854), borgmästare i Vänersborg 1828 - 1854.
6. Carl Adolf Carlsson (1800 - 1858) guvernementspastor på Saint Bartélemy i Västindien, Kyrkoherden i Vänersborg 1836, kontraktsprost i Väne kontrakt 1840.
7. Läroverkets föregångare.
8. Sophia Dorothea Sandelhielm f. Zetterman (1801 - 1876) gift 1823 med Paul Sandelheim i hans andra gifte.
9. Härmed torde avses landshövdingens yngsta dotter Eugenia Josephina Amalia Sandelhielm (1830 - 1889). De båda äldre döttrarna i landshövding Sandelhielms första gifte var vid detta tillfälle sedan länge gifta och utflugna ur boet.
10. Jakten Esplendian var ritad av skeppsbyggmästaren Fredrik Henrik af Chapman (1721 - 1808) och kölsträcktes 1782 i Karlskrona. Fartyget var byggt av ek på kravell, 59 fot lång, 19,3 fot brett. Den kunde ta ett antal mindre 2-pundiga kanoner. Besättnings storlek kunde variera men hölls på omkring 20 man. Esplendian såldes 1866 till Kungliga Lotsverket och omändrades till fyrfartyg och fick då namnet Diana och fick nummer 9. I denna funktion var hon i tjänst till år 1900 då fartyget försålles. Dess fortsatta öden därefter är f.n. okända.
11. S/s Thomas Telford byggdes 1838 i Nyköping (ev. i Norrköping enl. vissa källor) för Ångfartygs AB Stockholm - Göteborg. Fartyget försågs med en 34 Hkr ångmotor. Det försålles av bolaget 1858.

12. Pehr Westerstrand (1785 - 1857) president. Ordförande i Nya Trollhätte Kanalbolag.
13. Otto Henrik Bergqvist (1812 - 1886) musikdirektör vid Västgöta Dals Regemente 1837 - 1864, stadsfullmäktiges i Vänersborg vice ordförande 1863 - 1866, drätselkammarens ordförande 1863, organist och klockare i Vänersborgs församling fr. 1837, lasarettssyssloman vid Vänersborgs lasarett 1874 - 1886, associé i Musikaliska Akademien 1858. Verkställande direktör i Uddevalla - Vänersborg - Herrljunga järnväg 1863.
14. Frugårdens Herrgård i Vänersnäs sn, som 1952 överfördes från Skaraborgs till Älvsborgs län. Egendomen förvärvades 1803 av kanalbyggaren m.m., sedermera riksståthållaren i Norge m.m. greve Baltzar von Platen. Vid hans död 1829 ärvdes den av hans hustru Hedvig Elisabet von Platen f. Ekman och deras barn varibland dottern var gift med greve Arvid Mauritz Poss, se not 15.
15. Greve Arvid Mauritz Posse (1792 - 1850). Hovrättsassessor 1814, landshövding 1824, ordförande i Götakanaldirektionen 1833, justitiestatsminister 1840, lantmarskalk 1844, riksmarskalk 1845, Gift 1825 med Juliana Lovisa von Platen (1806 - 1893) se not 14.
16. Johan Albert Butsch (1800 - 1875), professor i kyrkohistoria och teologiska prenotationer 1836, Biskop i Skara stift 1837.
17. Erik Emanuel Wennerholm (1801 - 1876) apologistkollega i Vänersborg 1828 - 1846, rektor i Alingsås 1845, kyrkoherde i Källby 1850.
18. Se not 6.
19. Bohus Läns Tidning utgavs i Uddevalla åren 1838 - 1883, avrunder den en period kallades dels Bohus Läns Nya Tidning dels Nya Bohus Läns Tidning.
20. Nils Ericson (1802 - 1870), ingenjör, friherre, kanal- och järnvägsbyggare, stationschef vid göta kanals byggande, 1830 övermekanikus vid Trollhätte kanalverk, projekterade och ledde dess ombyggnad 1838 - 1844, deltog i och ledde arbetet för flera andra kanalbyggen, 1850 överste vid Flottans Mekaniska kår, Chef för Statens Järnvägsbyggnader, planerade stambanenätet. Ägde Nygårds egendom i Västra Tunhem.
21. Carl Samuel Hultström (1806 - 1891), rektor för Apologistskolan/Läroverket 1840 - 1868.

Otryckta källor

Brev från Göteborgs Sjöfartsmuseum

Brev från Statens Sjöhistoriska museum

Tryckta källor

Anrep, Gabriel: Svenska adelns ättartaflor I - IV. Sthlm 1858 - 1864.

Berättelser om Wenersborgs på reallinjen fullständiga elementarläroverk 1861 - 1862. Vänersborg 1862.

Bohus Läns Tidning No. 24 torsdagen 13 juni 1844.

Bring, Samuel E.: Trollhätte kanals historia. Sthlm 1911.

Corin, Carl Fredrik - Hasselberg, Gösta: Vänersborgs historia I-II. Vänersborg 1944.

Elgenstierna, Gustaf: Den introducerade svenska adelns ättartavlor I - IX. Sthlm 1925 - 1936.

Kjellberg, Sven T. red: Svenska slott och herresäten.

Lindedahl, Hjalmar A.: Vänersborgs historia och Vänersborgshistorier. Vänersborg 1928.

Redogörelse för Högre Allmänna Läroverker i Vänersborg läsåret 1959 - 1960. Vänersborg 1960.

Warholm, Joh. W.: Skara stift herdaminne. Mariestad 1871.

Wenersborgs Weckoblad No. 24 torsdag 13 juni 1844.

Vänersborgs Roddklubb 80 år

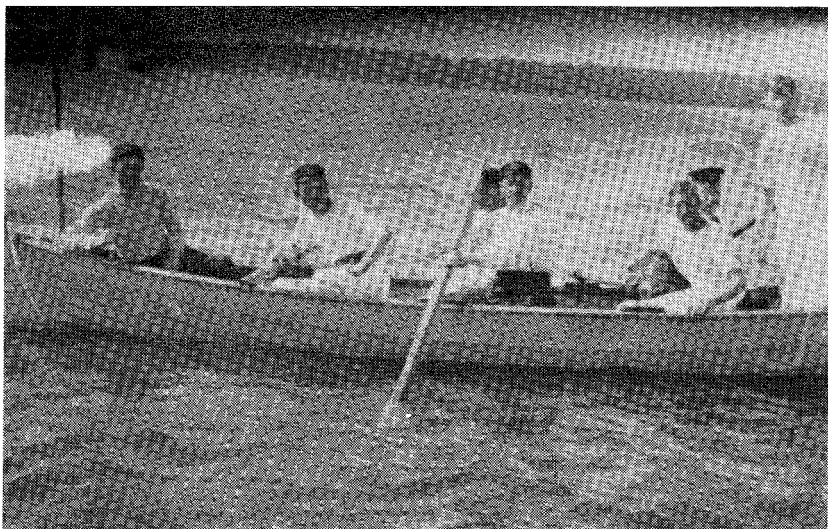

Första roddtävlingen i Vänersborg 1884

Med anledning av Roddklubbens 80-årsfirande lämnas här några glimtar ur roddsportens historia i vår stad.

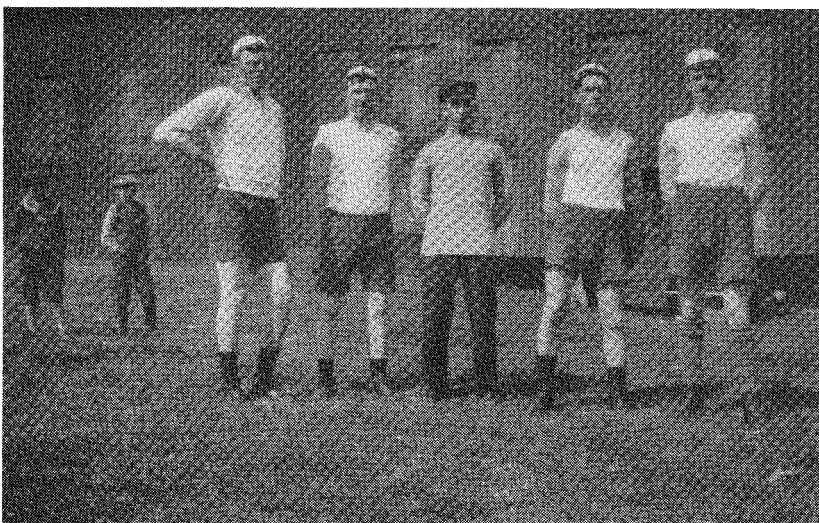
"Vänersborg hör till de platser i vårt land där naturen i rikt mått slösat med skogsklädda stränder och obegränsad tillgång till vatten, som stadens innevånare flitigt utnyttjar. Ända sedan hedenhös, då våra förfäder tillverkade den första primitiva farkosten, har människor, båtar och vatten hört samman, inte blott i vardagens id, utan även i ungdomens nöjesliv ute på de vindkrusade vidderna, under svällande segel eller i stärkande roddartag."

Citatet är hämtat ur en av Roddklubbens många jubileumsskrifter. För att i någon mån belysa när roddsporten började i vår stad har vi tagit en titt i "Tidning för Wenersborgs stad och län" för år 1884, där det talades om att en roddtävling ägtrum under året. Detta var antagligen den första, i varje fall den första kända roddtävlingen i Vänersborg. Nästa roddtävling i våra vatten ägde inte rum förrän fem år senare, då även roddare från Trollhättan deltog i den, för dåvarande förhållanden, ovanliga vattensporten. Tävlingen måste ha rönt ett stort intresse, eftersom det enligt nämnda tidning "även denna gång blev en stor succes"- Vi får förflytta oss ytterligare nitton år innan vi finner nästa roddtävling i vår stad. Det var alltså 1908

Snipkapprodd 1908

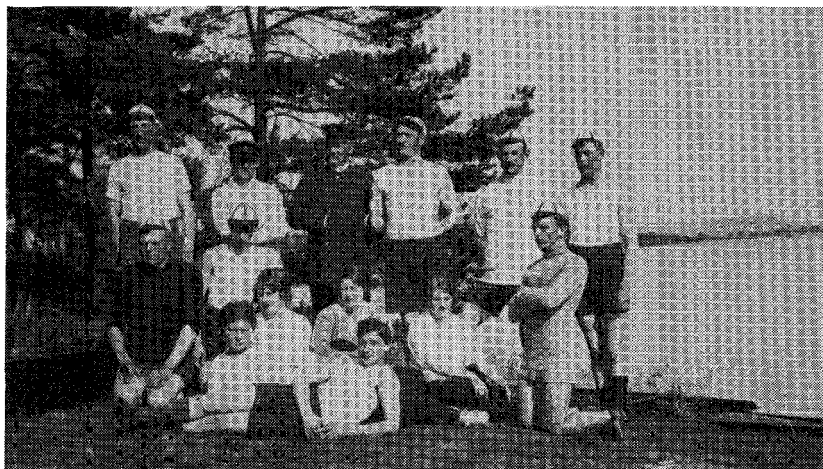
*Från aktern: Sven "Zäta" Svensson, Axel Larsson, Algot Peterson, Eric Larsson och Linus Thunberg.
Stående: Knut Hansson.*

Ett av de första mästerskapslagen.

Tackjärnsbacken 1916

Från vänster: Algot Peterson, Johan Gustafsson, Arvid Petersson, David Johansson, Werner Svensson.

Utflykt till Trollhättan 12 september 1915.

Fotot taget vid ett strandtugg på Sundsberget, Onsjö och föreställer från vänster stående: Knut Hansson, okänd, Halvord Lydell, Birger Friedländer, Axel Larsson och Erik Larsson. Knästående: Algot Peterson, okänd och Arvid Peterson. sittande: Karin Peterson, Helmy Johansson, Ingeborg Eriksson, Karin Björklund. Liggande: okänd.

som ett nybildat Segelsällskap stod för arrangemangen, som även denna gång rönt stor uppskattning och tidningen skrev "Dessa tävlingar stodo ej sina föregångare efter ifråga om deltagare och åskådare". Fortfarande hade dock icke någon förening bildas så att man på ett effektivt sätt kunde arbeta för roddsportens främjande. Tankar och idéer om bildandet av en roddklubb förekom ofta och i april 1914 kallade privatläraren Halvord Lydell "för saken intresserade personer" till ett sammanträde. Redan månaden efter, närmare bestämt den 19 maj, kunde nytt sammanträde hållas och därvid utsågs den första styrelsen som kom att bestå av Halvord Lydell, Verner Svensson, Bror Fock, Axel Larsson, Erik Nordahl, Erik Wennerström, Gunnar Öhrström, Bruno Sterner och Algot Peterson.

Under Halvord Lydells energiska ledning fick Roddklubben en framgångsrik start. Några medlemmar sändes till regattor i Malmö och Göteborg för att studera tävlings- och träningsmetoder. En egen regatta planerades äga rum på sensommaren men fick tyvärr inställas på grund av krigsutbrottet och orostiderna. Ett par båtar anskaffades och i en övergiven fabrikslokal på Tackjärnsbacken fick klubben sitt första båthus.

1915 sändes ett lag till Göteborg för att delta i en av dåtidens större roddtävlingar, kampen om "Saltholmspokalen". Inom idrottsvärlden var det något av en sensation att "Jättarna från Vänersborg", som en Göteborgstidning döpte dem till efter

Tackjärnsbacken 1916.

Från vänster: Karin Björklund, Karin Peterson, Helmy Johansson tre roddarflickor som var med från klubbens bildande.

Roddklubbens första damlag.

Fotot taget en solig söndagsmorgon i maj 1915 utanför Kallbadshuset på Skräcklan, kan väl även idag användas som propaganda för roddsporten. De stilfulla och charmiga flickorna är från vänster: Karin Björklund, Helmy Johansson, Ingeborg Eriksson, Karin Peterson och Hulda Nordfeldt.

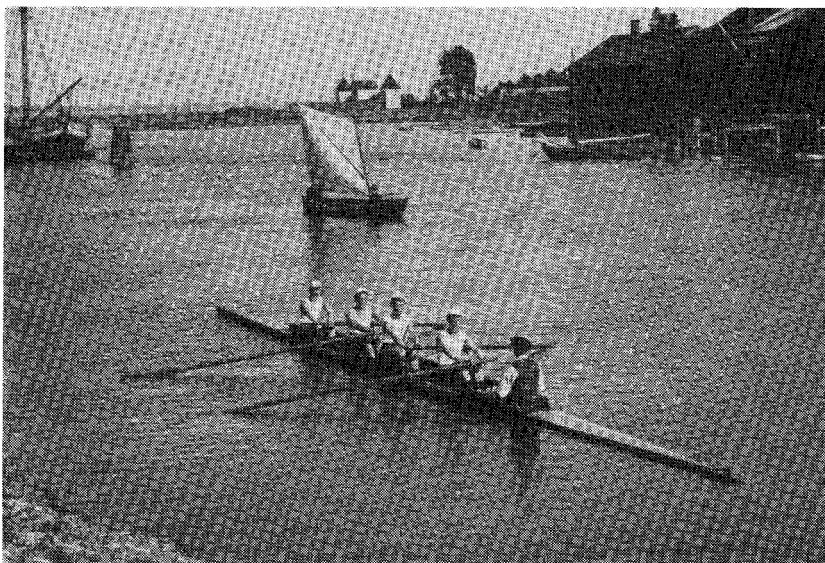
tävlingen, hemförde segern och Saltholmspokalen för första gången. Segern betraktades som en av Klubbens stora framgångar och att det var en enastående roddarbragd lagen utförde. Laget bestod av Werner Svensson, Algot Peterson, Johan Gustafsson, David Johansson och Sven "Zäta" Svensson.

Klubbens första Svenska Mästerskap roddes hem 1922. Mästerskap och regattasegrar på såväl Svenska som utländska vatten har bärgats i åtskillig mängd under de åttio åren. Att räkna upp dem här skulle ta alltför stort utrymme i denna årsskrift.

Under år 1921 inköpte Klubben Tackjärnsbacken för en köpesumma av 18.000 kronor. Genom köpet löstes båthusfrågan. Byggnaderna renoverades och därefter uppfylldes dåtidens krav på en båthusbyggnad. Klubbens huvudsakliga båtpark bestod av inriggade fyror, av vilka två byggts i Vänersborg vid Carl August Gillberg och Einar Skärbergs båtbyggeri, som var beläget invid Strömsborg på Lilla Vassbotten.

Under några år i början av 1920-talet var Tackjärnsbacken en trivsamt och av Vänersborgarna mycket uppskattad festplats, där Roddklubben anordnade konserter och danstillställningar, som till en början inbringade medel till Klubbens verksamhet. Så småningom avtog intresset för festkvällarna på Tackjärnsbacken och en "övermäktig konkurrens" gjorde att verksamheten upphörde.

1934 flyttade Klubben över till Fredriksberg, där det nuvarande båthuset ligger och som genom entusiastiska medlemmar byggts om- och till på ett sätt som gör det till en synnerligen förnämlig idrottsanläggning. Den nuvarande klubbledningen har långt framskridna planer på ytterligare utbyggnad och förbättring.

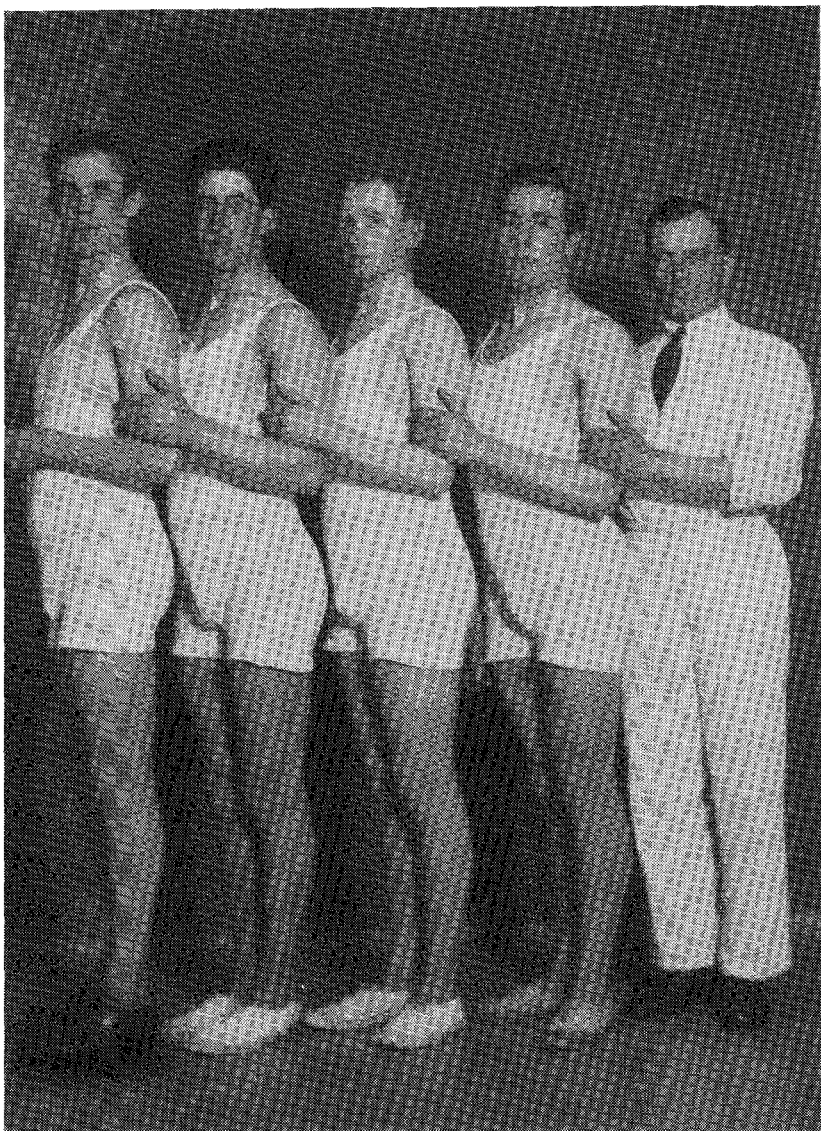

En klassisk Vänersborgsbild från 1917?

En av klubbens tidigaste utriggade 4:a med styrman bestående av Erik "Zäta" Svensson, Arvid Peterson, David Johansson, Mats Johansson och Hugo Lindgren.

I bakgrunden kokhuset och kallbadhuset.

Under de senaste decennierna har Klubben bedrivit en synnerligen intensiv och mycket framgångsrik ungdomsverksamhet under entusiastiske roddchefen Åke Perssons ledning. Hans uppoffrande och fruktbringande arbete belönades under fjolåret med att han av Svenska Roddförbundet utsågs till årets ungdomsledare. De många löftesrika pojkarna och flickorna i Klubben har under de senaste åren dominerat de flesta tävlingarnas ungdomsklasser. Även i juniorklasserna har klubben vunnit uppmärksammade framgångar. När nu Klubben firar sitt 80 års jubileum är det med trygg tillförsikt och med stor framtidstro till sina ambitiösa ungdomdroddare som den entusiastiska och trogna ledarstaben ser framåt.

Ett av 1920-talets framgångsrika lag.

Från vänster: Henning Ericsson, Harald Ljungström, Sven Dahlström, Erik Hasselholm och Arvid Peterson.

Fotot från 1924.

*Ett av Roddklubbens många framgångsrika lag 1929.
Från vänster: Erik Forsell, Otto Tropp, Hugo Lindgren, Henry Nilsson och Torsten Eriksson.*

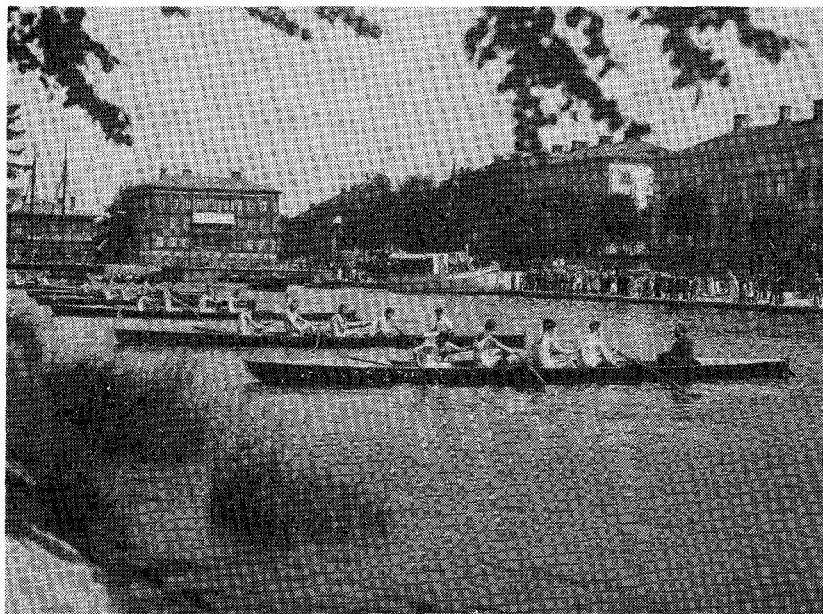

Foto från de årligen återkommande "Manöverrodderna" i Gamla hamnkanalen. Kring 1930. Märk det ovanligt höga vattenståndet!

Förre chefen för ordningspolisen i Vänersborg, S. Gunnar Peterson. Sedan många år ledamot i Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige. Initiativtagare till Vänersborgs Idrottshistoriska Förening och Vänersborgs- och Västergötlands Idrottsmuséer. Rodde under åren 1951—1956, med brodern Edgar hem fem Svenska Mästerskap till Vänersborg och Vänersborgs Roddklubb.

Västra Tunhems fornlämningar -saga- myt- vetenskap

**En analys av fyra decenniers historieskrivning
Av Peter Johansson**

Med de mäktiga platåbergen, bördiga slätterna, älven och stränderna vid Värnen utgör Västra Tunhems socken i Västergötland ett fängslande naturlandskap. Denna bygd har allsedan stenålder bebotts av människor vilka lämnat spår av sina aktiviteter i området, människor som gjort detta naturlandskap till ett kulturlandskap.

Intresset för Tunhemsbygdens historia går att följa i drygt trehundra år, ett intresse som framvuxit hos såväl akademiker av facket som hos s.k. "amatörforskare". Vad som dock kan vara mer fascinerande än de kulturhistoriska lämningarna i sig är de olika tolkningarna dessa kulturspår genererat hos forskningen liksom i folksägen och myten.

Vid en närmare studie visar sig dess tolkningar snarast reflektera en bild av historieskrivarens egna tid, hans egen samhällssyn, fördomar och värderingar, mer än en bild av det gångna samhälle historieskrivaren utger sig för att beskriva. På detta sätt kan en beskrivning av ett forntida samhälle förmedla värderingar som påverkar vår syn på dagens samhälle. Denna artikel syftar därför till att peka på den roll de historiska och arkeologiska vetenskaperna har som samtidshistorisk spegel och hur de kan användas som redskap för olika samhällspolitiska viljor.

Fornlämningarna i Västra Tunhem

I Västra Tunhems socken finns fornlämningar från alla de tre större förhistoriska epokerna; stenåldern, bronsåldern och järnåldern. De i landets mest iögonfallande fornlämningarna, vilka också är de som huvudsakligen kommer att behandlas i denna artikel, dateras till den sista av dessa perioder, järnåldern ca 500 f.Kr. - 1050 e.Kr. Från Halleberg i norr till prästgården i söder ligger järnålderns fornlämningar tätt längs bergen och på slätten.

Den till ytan största av dessa fornlämningar är berget Halleberg, som klassats som fornborg, en plats där människor sökt skydd undan ofredstider. Berget har, med sina branta stup, utgjort ett effektivt skydd mot fienden. Kleven, vägarna upp på berget, blockerades med stenmurar och träpallissader och vid bl.a Storegårdsklev kan man ännu se tydliga spår efter försvarsmurens sträckning. Fornborgar av detta slag brukar dateras till tiden omkring 400 - 600 e.Kr., så även denna vid Halleberg.

*Domarringen vid Hästevadet, Västra Tunhems socken. Domarringen och den hög varpå den är placerad är en gravanläggning som dateras till järnålderns mitt, d.v.s. 4-600 f.Kr.
Foto: Älvsborgs länsmuseum 1994.*

Ovanligt är dock att denna plats även i sen tid används som tillflyktsort. Under 15-1700-talens många krig flydde folket från slätten och den närläggna staden Vänersborg hit för att söka skydd. Senaste gången så skedde var 1788 vid den dansk/norska invasionen av Vänersborg.

I söder, vid Hästevadet, nedanför Hallebergs branta stup finns resterna av ett imponerande gravfält. Av detta gravfält, vilket till större delen skövlats vid väg- och järnvägsbyggen, återstår i dag två större högar varav den ena är krönt av en domarring. Dessa gravar dateras till järnålderns mitt ca 500 e.Kr. Intill gravhögarna har man även påträffat ett brandgravfält med i marken nedsänkta urnor innehållande kremerade ben. Dessa brandgravar har daterats till tiden omkring Kristi födelse.

Strax söder om Vargöns samhälle, vid Rånnums ekdungar, finns ett vidsträckt gravfält bestående av ett femtiotal stensättningar samt ett antal större stenar med inhuggna skålgropar. Dessa gravar och skålgropsstenar dateras till järnålderns senare hälft.

En iögonfallande gravhög från vikingatiden utgör fundamentet till Lennart Torstenssonmonumentet, beläget mellan gårdarna Nygård och Forstena. När denna grav undersöktes av intendenten vid Vänersborgs museum, Fredrik Nordin (1852 - 1920), år 1903 gjordes bl.a. fynd av stora mängder kremerade ben.

Ett av Västra Tunhems, ur kulturhistorisk synpunkt, mest intressanta områden finner man vid prästgården, söder om kyrkan. Förutom själva prästgårdsbyggnaden från 1700-talet och de 800-åriga ekarna i dess närhet finns här sockens största gravfält. På två områden fördelar sig här dryga 200 gravar; högar, stensättningar, domarringar, resta stenar m.m. Detta gravfält har getts en datering som sträcker sig från järnålderns mitt till dess slut, d.v.s. ca 500 - 1000 e.Kr.

Förhållandevis få fornlämningar i Västra Tunhem har undersökts arkeologiskt varför dateringarna främst gjorts utifrån gravtypernas yttre karaktär. Den ringa utgrävningsverksamheten har dock inte haft någon hämmande effekt på teori och sägenbildningen kring dessa fornlämningar, snarare tvärt om.

Fornminnestolkning, sägen och myt från 1600-tal till 1900-tal

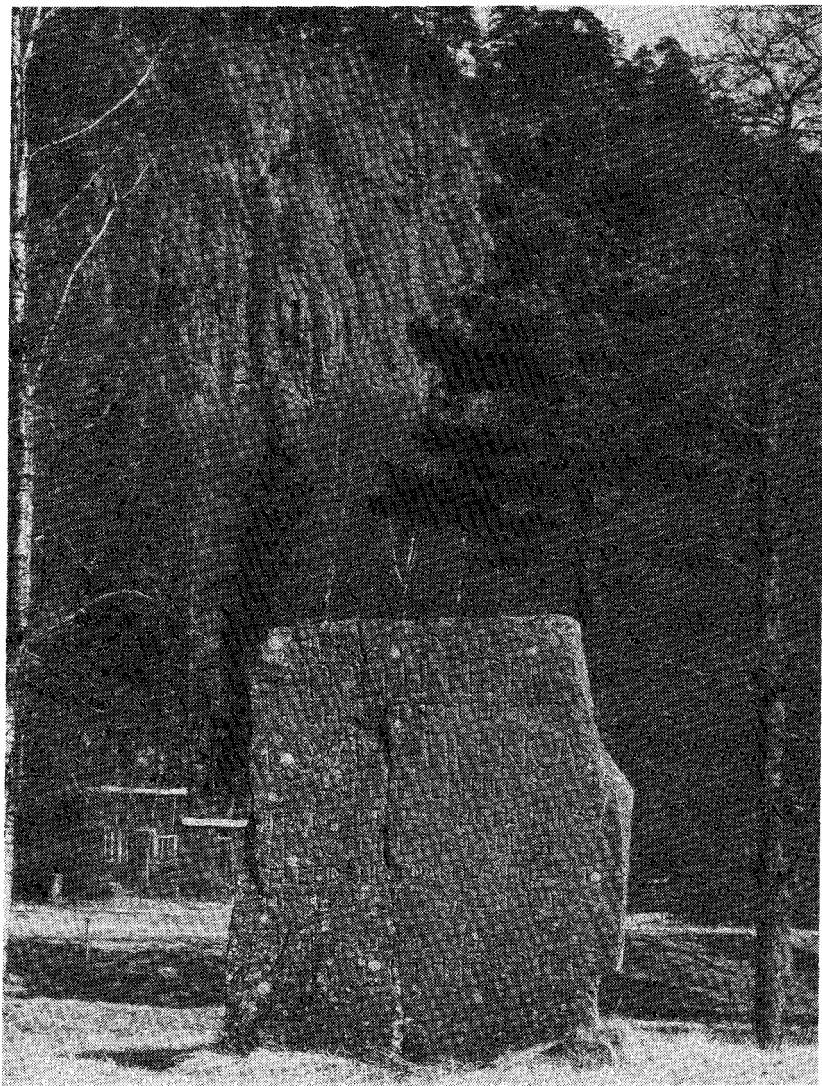
Den äldsta beskrivningen av Västra Tunhems fornminnen är kyrkoherden Petrus Grottes (1636 - 1682) berättelse om fornlämningar och folksägener i Väne härad, insänd till Antiquitets Collegium 1666. Här omnäms bl.a. gravfältet vid prästgården, fornborgen på Halleberg och domarringen vid Hästevadet.

Av Västra Tunhems alla fornminnen är det just, det i dag endast delvis bevarade, gravfältet vid Hästevadet invid Hallebergs fot som tilldragit sig det utan jämförelse största intresset för sägenbildningen allt sedan 1600-talet.

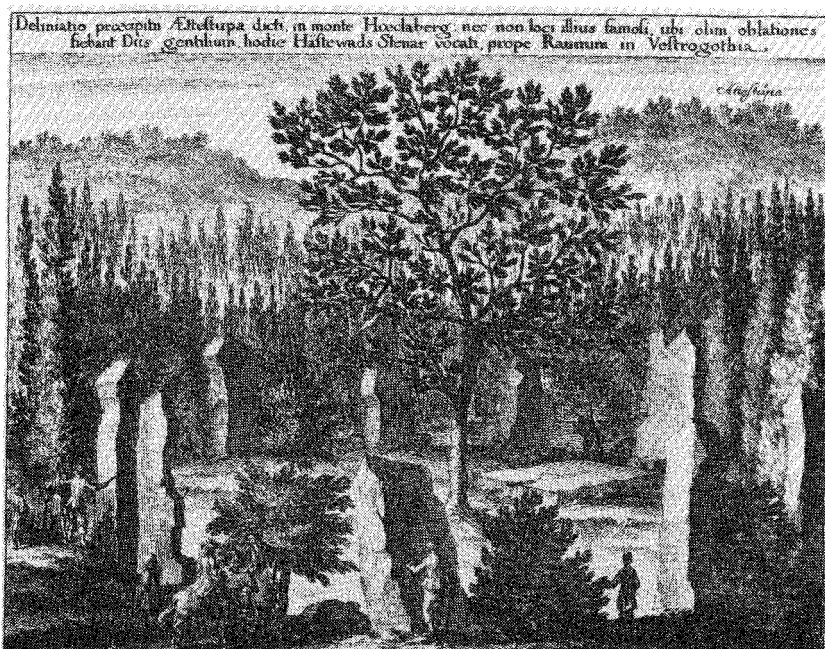
Enl. sägnen skall bergstupet, kallat Häcklan, vid gravfältet under forntiden varit en s.k. ättestupa, en plats där åldringar kastade sig eller kastades utför i hopp om att efter döden nå en plats hos Oden i Valhall. Nedanför stupet fanns tidigare en damm, kallad Odens damm, i vilken man sades ha tvättat kropparna på de döda innan de lades på gravbålet. Denna sägen har berättats i bygden under generationer och finns belagd från 1600-talets slut. Att observera är att sägnen dock inte omnämnas i Grottes tidiga beskrivning.

I de skriftliga källorna finner man sägnen återberättad hos ett antal resande som under 16-, 17- och 1800-talet besökte bygden.

En av de tidigaste uppteckningarna gjordes av Tunhemsprosten Asmund Scarin (1684 - 1771) som tillträdde sitt ämbete 1701 och omkring denna tid skrev; "Then namnkunnige Ättstapelen Heckla (aliis Wallhall) kallad / är en hög kulle eller Bergsklint belägen i Thunhems Socken mitt emellan the store bärgen Hall och Hunneberg... sådan folket hafwa praecipiterat sig och slagit sig till döds. Strax wid samma Heckla stå 9 stora stenar uti en Cirkel och wijsas ther sammestädes en nu igenkastad Brunn; om cadavera de mortuorum tijt kastade varit / weet jag icke egentligen".

Denna sten, ingående i domarringen vid Hästevadet, var tidigare omkullvräkt men restes på befallning av kung Adolph Fredrik och drottning Lovisa Ulrika då de besökte platsen 1754, en händelse som vittnar om den uppmärksamhet som riktades dessa förminne. Inskriptionen lyder: "Uppå konung Adolph Fredrik och drottning Lovisa Ultricas befallning när de den 8 augusti 1754 besågo detta stället blef denne då kulfälne stenen upprest af länets höfdinge Gref. Adolph Mörner". I bakgrundens syns Häcklan, Hallebergs stup som i myten givits rollen som ättsetupa. Foto: Älvsborgs länsmuseum 1994.

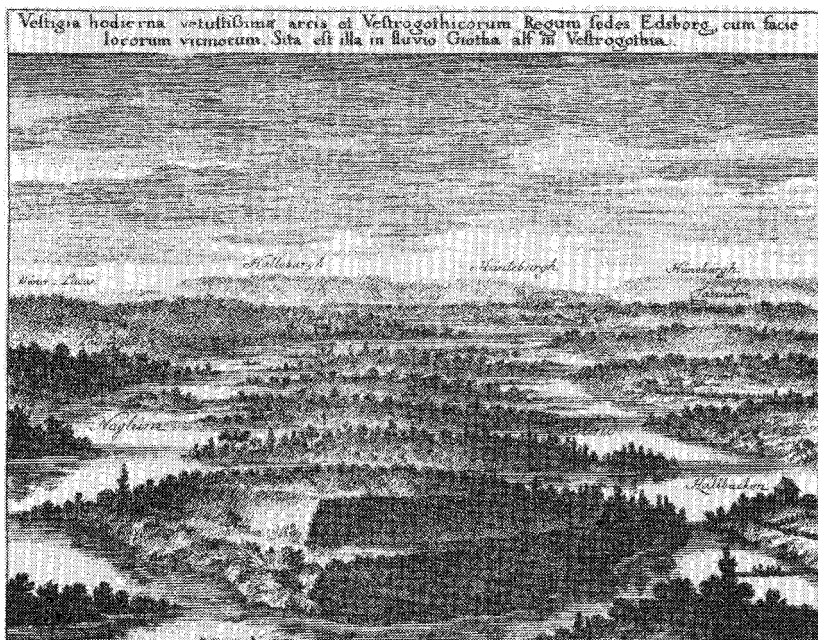

Domarringen vid Hæstevadet enligt Erik Dahlbergs planschverk "Suecia Antiqua et Hodierna". I bakgrunden markeras även ättestupan. Detta kopparstick, graverat 1705, är den äldsta avbildningen av området och utgör även ett av de äldsta beläggen för myten kring ättestupan. Erik Dahlbergs planschverk ingick i den svenska stormaketens kultur- och historiepropaganda, något som bl.a. märks på denna bild med de överdrivna proportioner som domarringen framställts i.

Från samma tid hör den äldsta avbildningen av fornlämningsområdet och Häcklan. Skaparen av planschverket "Suecia Antiqua et Hodierna", Erik Dahlberg (1625 - 1703) besökte platsen på 1690-talet och fann området så intressant att domarringen och ättestupan gavs en plansch, graverad 1705, i den samling av svenska vyer som "Suecian" utgjorde.

1706 besöktes platsen av historikern och sedemera ärkebiskopen Erik Benzellius d.y. (1675 - 1743) som beskrev området och det mäktiga bergsstupet. Särskilt noterade han en ovanligt stor murgöna vilken täckte en stor del av bergväggen.

Mest kända av de 1700-tals resenärer som besökte Västra Tunhem och dess fornminnen är nog Pehr Kalm (1716 - 1779) och hans lärare Carl von Linné (1707 - 1778) vilka båda beskrev denna bygd i sina reseskildringar. I Kalms "Västgötska och Bohusländska resa", vilken förrättades år 1742, visas domarringen vid Hæstevadet på ett enkelt träsnitt och Linnés "Västergöta-resa", 1746, omnämns

Kopparstick, graverat ca 1705, ur Erik Dahlbergs "*Suecia Antiqua et Hodierna*" visade bl.a Göta Älv och delar av Västra Tunhems socken med Halle- och Hunneberg, ett område som inspirerat till en rik historisk mytbildning under fyra decennier.

såväl gravfältet som "ättestörtan" med dess sägen om hur människor här kastat sig ut för att "hissa segel åt Odens ö". Kalms och Linnés främsta intresse för området låg dock på det naturhistoriska planet.

Vid, samma tid, 1747, utkom den första akademiska avhandlingen som direkt ägnades tunhemstraktens historia. Det var den tidigare nämnde Asmund Scarins dotterson Asmund Carlander (1719 - 1770) som i Åbo presenterade sitt arbete om "Vanernas gamla och nya boplatser". Här kopplade Carlander samman fornlämningar och sägner i Väne härad med den mytiska folkgruppen vanerna vilka, enl. denna avhandling, i en avlägsen forntid skulle ha bebott området kring södra Vänern. Som stöd för sina tankar gjorde Carlander jämförelser mellan Väne härad och de namn och naturbeskrivningar som förekommer i den fornnordiska Eddan. Han nämner även sägnen kring ättestupan men säger sig på grund av sjukdom inte kunnat göra en närmare undersökning av traktens fornminnen.

Under 1800-talet återberättas sägnen av den engelskefödde naturforskaren Llewellyn Lloyd (1792 - 1876) i boken *Scandinavian Adventures* (1854) där han informerade

THE DOMARE-RING.

Avbildning av domarringen vid Hästevadet hämtad ur Llewellyn Lloyds bokverk "Scandinavian adventures" 1854, ett arbete som för den engelska publiken presenterade det "exotiska" Skandinaviens flora, fauna, folkliv och historia. Den exentriska naturforskaren och jägaren LLOYD var bosatt i trakten av Vänersborg och Västra Tunhem från 1830-talet till sin död 1876. Kopparsticket är utfört av LLOYDs vän Axel Vilhelm Ehrengrenat (1786 - 1861) på Sandgården Västra Tunhem.

den engelska läsekreten om det exotiska Skandinavien folkliv, flora och fauna. Lloyd nämner också att den s.k. "Odens damm" ännu vid denna tid tilldrog sig stora skaror människor och betraktades som helig med läkande krafter.

Av detta sägenstoff har man även under 1900-talet skapat historia och då främst genom ett antal lokalhistoriskt orienterade "amatörforskare".

De lokalt välkände hembygdsforskaren Gustav Lundén (1882 - 1959), från Trollhättan, kom 1918 att uppmärksamma Asmund Carlanders avhandling från 1747. Denna läsning inspirerade Lundén till, för honom helt nya teorier om Västra Tunhems tidiga historia. Isin år 1951 publicerade sockenskildring "Tunhems gäll" framförde han den djärva tanken att Västra Tunhems socken och trakterna däromkring varit förebild för Eddan och andra fornnordiska guda- och hjältesagor. Lundén byggde sina tolkningar på de upptecknade sägnerna kring ättestupan samt ortnams- och geografiska likheter mellan tunhemsbygden och Eddans ortnamn och naturbeskrivningar.

Samtida med Lundén var bergsingenjören Carl-Otto Fast (1885 - 1969) som i en serie skrifter under 1930-50-talen framförde teorier rörande vänerlandskapens historia vilka i mycket liknande de Lundén framfört. Skillnaden var att Fast tänjde ut sitt material ännu mer och ville med stöd av ortnamn och geografiska-fysiska jämförelser göra tunhemstrakten och bygderna kring Värnen till förebild för stora delar av den forngermanska diktningen. Inte endast Eddan utan även Beowulfkvädet och Nibelungenleid skulle haft sitt ursprung i dessa trakter. En första tid samarbetade Lundén och Fast och höll flitig brevväxling. Samarbetet kom dock snart att övergå i en bitter fiendskap då båda syntes velat haft patent på "sitt" Valhall. Det var framförallt Carl-Otto Fast's artiklar som kom att stimulera ett vidare intresse för tunhemstraktens tidiga historia hos ett antal lokalhistoriskt intresserade "amatörforskare". Under 1950-60-talet fick Fast en ivrig anhängare i sin tidigare arbetskamrat och kollega, ingenjören Holger Bengtsson, vilken utkom med ett antal artiklar och skrifter i ämnet. Mest känd har han kanske blivit för den disputation som hölls i Skövde 1968 där han, under ledning av landsantikvarie Sven-Axel Hallbäck, försvarade sina teorier inför ett antal fackhistoriker.

Holger Bengtsson får även ses som den länk vilken för dessa teorier vidare till 1970-80-talens olika riktningar inom den s.k. "Västgötaskolan", en "skola" vilken egentligen består av ett stort antal "amatörforskare" med olika teorier rörande götandskapens tidiga historia. Denna "Västgöta-" eller "Götaskola" gavs stor uppmärksamhet i massmedia under 1980-talet då TV-producenten Dag Stålsjö producerade ett antal programserier vilka tog upp dessa "alternativa" historieteorier framväxta ur bl.a. Fast's, Lundéns och Bengtssons material. På initiativ av Stålsjö utgavs facimilupplagor av Carl-Otto Fast's och Holger Bengtssons skrifter. Denna massmediala spridning av dessa teorier om vänerlandskapens och Väster-

götlands tidiga historia, med tunhemstrakten som centralpunkt, kom att vinna ett stort lokalt intresse med en mängd offentliga debatter och studiecirklar i ämnet.

Under 1990-talet har Lundéns och Fasts teorier, med ursprung i Asmund Carl- anders 1700-tals avhandling, åter förts fram debatten. Denna gång var det ett antal privata intressenter i en stiftelse kallad "Valhall" vilka 1993 presenterade planerna på anläggandet av en vikingaby vid Hästevadet. Placeringen invid gravfältet med domarringen och Häcklan ansågs, av stiftelsen, vara motiverade av att detta område skulle varit förebild för den fornnordiska Eddan, tankar som visar att Lundéns och Fasts teorier kan inspirera ännu en ny generation.

Sägnerna och historieteoriernas ursprung och syften

I sökandet efter sanningshalten hos olika sägner, myter eller historieteorier är det av stor vikt att inte enbart studera ett arkeologiskt eller historiskt källmaterial utan även se till sägnernas och tolkningsteoriernas egna historia och bakgrundsmiljö. Om man på detta sätt griper sig an de tidigare nämnda tolkningarna av tunhems- trakten tidiga historia växer en intressant bild fram.

När man i material från 1600-talets slut för första gången stöter på sägnerna kring ättestupan och Halleberg som "Valhall" bör man ha i minnet att detta sägenmaterial är från en tid då Sverige var en växande militär stormakt med mycket kort historia i den europeiska storpolitiken bakom sig. För att vid denna tid motivera sin roll som stormakt räckte det inte enbart med militära landvinningar, man måste också visa att man var värdig denna position på flera plan. Denna maktställning visade kanske bäst om man vid sidan av rollen som militärstat även kunde presentera sig som "kulturstat" med en gammal historia och högtstående kultur.

För detta syfte bedrevs en stark propaganda med den svenska historien som effektivt redskap. Som ett led i denna historiepropaganda skrev historiken Olof Rudbeck (1630 - 1702) sitt berömda verk "Atland eller Manheim....", där Sverige presenterades som alla "stora" kulturers moder och urhem för de flesta av jordens folk. Här blandsdes fakta, saga och sägen med Rudbecks fantasi till ett av vår historieskrivnings märkligaste arbeten.

För att visualisera denna, enl. propagandan, högtstående kulturnation utförde Erik Dahlberg det omfattande planschverket "Suecia Antiqua et Hodierna ". Här presenterades Sveriges städer, slott, herresäten och fornminnen i ett överdådigt utförande vilket i de flesta fall endast hade få likheter med verkliga förhållanden.

Det är just på Dahlbergs kopparstick av domarringen vid Hästevadet och Häcklan vi har ett av de äldsta belägen för sägnen kring ättestupan. Varken Dahlbergs verk eller sägenmaterialet ger dock Häcklan ensamrätt till rollen som ättestupa eller

"Vallhall", då liknande traditioner finns knutna till 10-15 olika platser i Västergötland. Gemensamt för dessa platser är att traditionen ingenstans finns belagd före 1600-talets slut, ett par årtionden efter det att man för första gången i fornnordisk litteratur stöter på begreppet ättestupa.

Som tidigare nämnts användes historieskrivningen flitigt i den politiska propagandan under 1600-talet. Intresset blev därför stort när man på 1650-talet lyckades finna ett antal, i Sverige tidiga okända, isländska sagor vilka utspelade sig på svenskt område. Med hjälp av den tilfångatagne isländske studenten Jón Rugman, vilken så småningom erhöll amanuensjänst vid akademien i Uppsala, publicerade professorn och sedermera riksantikvarien Olof Verelius (1618 - 82) dessa sagor i svensk översättning. Sagorna som nedtecknats första gången under medeltiden och vars handling utspinner sig under järnålderns senare hälft, är att betrakta som fantasifulla och vissa fall sedelärande berättelse utan någon förankring i verkliga förhållanden. I de historietörstande 1600-talsakademikernas ögon kom dock sagornas innehåll att ses som historiska fakta.

I en av dessa sagor, den s.k. Gautreks saga, omnämns en "aetternisstupi", vilket i Verelius översättning blev ättestupa, ett tidigare helt okänt ord i svenska språket. I Gautreks saga används ättestupan av en märklig familj vilken håller sparsamhet som främsta dygd. Då någon familjemedlem förlorat det allra minsta av sina tillgångar eller då de riskera att ligga de andra till ekonomisk last kastade de sig ut över ättestupan och "foro de glade och lustige till Odens". I sagan framställs familjen som märklig och deras handlande som oklokt. Således kan inte det egenartade sätt varpå de löste sina ekonomiska bekymmer ses som något allmänt förekommande, tvärtom. Inte syftade heller språnget utför ättestupan främst till att nå evigt liv hos Oden utan målet var att hålla samman familjens förmögenhet.

Genom att sagorna på många håll uppfattades som historiska fakta sökte professor Verelius finna de orter där sagorna utspelat sig. Ättestupan, vilken i sagan låg på en plats som hette Gillingshammar, ansåg sig Verelius ha funnit vid gården Gullhammar i Vättnäs socken, Västergötland. Denna teori, av Verelius konstruerad vid skrivbordet i Uppsala, kom snart att få spridning bland allmänheten och applicerad på ett flertal platser med branta bergstup. Helt felaktigt kom dessa teorier snart att få karaktären av folklig sägen med rötter i en avlägsen forntid. Vad som ytterligare talat för att ättestupasägen i Västra Tunhem är skapad först under 1600-talets senare hälft är att den inte omnämns i kyrkoherde Grottes berättelse från 1666, trots att han här nämner såväl domarringen vid Hästevadet som fornborgen på Halleberg.

Intresset för de fornnordiska guda- och hjältesagorna återuppväcktes under det tidiga 1800-talet där de presenterades i romantikens anda. Ledande svenska kulturpersonligheter grundade 1811 Götiska Förbundet där man på ett nationalistiskt

och romantiskt plan såg på den svenska historien och mycket av 1600-talets historiesyn kom åter i bruk. De historiekonstruktioner som gjorts av 1600-tals historikerna kom i flera fall att betraktas som fakta och sägnerna kring Västergötlands ättstupor sågs som byggda på gamla folklig tradition. 1800-talets romantiska nationalism i Sverige inspirerades mycket från Tyskland men får även ses som en reaktion på Sveriges förlust av Finlands 1809 samt den nya regeringsformen från samma år vilken gav en starkt ökad ryckfrihet.

När sedan Gustaf Lundén och Carl-Otto Fast på 1920-30-talet formade sina teorier var det åter i en politiskt turbulent period. Såväl Lundén som Fast hade under 1930-talet anknytningar till de svenska nationalsocialistiska rörelserna. För nationalsocialismen har det historiska tillbakablickandet alltid varit av stor betydelse. I historiska och förhistoriska samhällen söker nationalsocialismen legitimitet för sina handlingar, verifiering på sin ideologi samt förebilder till det kommande Riket.

Lundén var en tid under 30-talet aktiv i Svenska Nationalsocialistiska Partiet och Fast publicerade ett flertal historiska artiklar i den nationalsocialistiska tidningen Riksposten. Gustaf Lundéns nationalsocialistiska engagemang vilade troligen främst på socialpolitisk grund medan när det gällde Carl-Otto Fast så var det av allt att döma historieintresset som utgjorde knutpunkten till denna politiska rörelse.

Carl-Otto Fast's teorier om Vänerbygdens tidiga historia vann stort intresse i nationalsocialistiska kretsar, främst genom att de pekade på Sveriges och Tysklands gemensamma historia. Fast ville rent av göra gällande att den germanska rasens och kulturens "urhem" var att finna i trakten kring Vänern och Göta älvdalen. Fast visade inte på engagemang i andra politiska frågor men lämnade villigt sitt material till den nationalsocialistiska historiepropagandans tjänst. Främsta anledningen till detta kanske var den uppskattning och beröm han bemöttes av i dessa kretsar.

Den s.k. "Västergötaskolans" verksamhet under 1970-80-talet orsakade en delvis mycket laddad debatt kantad av anmälningar till radionämnden och polisanmälningar rörande brott mot fornminneslagen och störande av mötesordning, den sakliga diskussionen fick ofta vika för personliga motsättningar. Snart visade det sig, som Dag Stålsjö också påpekade, att debatten mer och mer kom att utmynna i en fråga om vem som äger rätten till historien. Med ett misstroende riktat bl.a mot fackhistoriker och arkeologer vände sig många "västgöthistoriker" mot vad man ansåg vara en "centralt" skapad historia och man ville hävda varje bygds rätt till "sin" historia. Tyvärr var det dock främst de lokalpatriotiska känslorna som kom att forma de olika riktningarna inom Västgötaskolan, känslor som lade locket på för en saklig och källkritisk debatt.

Under 1990-talet kan man se ett starkt växande intresse för vikingatid, ett intresse som kommer till uttryck genom museiutställningar, vikingaspel, öppnandet av s.k. vikingabyar m.m. Som kronan på verket utför Riksantikvarieämbetet en privatsponsrad utgrävning i storformat av "vikingastaden Birka", en utgrävning som ivrigt bevakas av massmedia.

Liksom tidigare i historien, vilket ovanstående exempel visar, används historien även i dag som identitetsskapare och referens i en politiskt turbulent period. I debatten kring ett ev. svenskt EU-medlemskap har man i en del av debatten inriktat sig på intresset kring vikingatiden. Vikingen presenteras som den svenske handelsmannen med vidsträckta handelsförbindelser över hela Europa och flera svenska företag använder vikingatida symboler i logotype och varumärke för att "vässa den svenska profilen". I diskussionerna 1993 kring den planerade vikingaby vid Hästevadet ingick också en önskan om att projektet skulle utvecklas i "EU-perspektiv" som ett saluförande av svensk historia för europeiska turister.

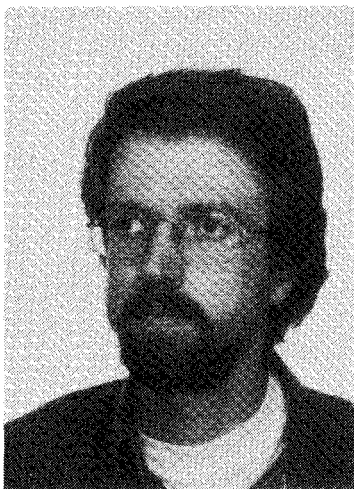
Sammanfattning

Denna översikt av historieskrivningen kring Västra Tunhems sockens tidiga historia och förhistoria har syftat till att visa på värdet av en forskningshistorisk studie. Exemplet visar hur historieskrivningen mer ger uttryck för historieskrivarnas egna värderingar och det samtida samhällets normer än vad den visar på de historiska eller förhistoriska samhällen man försöker beskriva.

Histeskrivningen kan i fall som detta ses som ett medel för att skapa sig en identitet, ge trygghet i en orolig tid, forma maktpositioner eller tjäna som referens och ge legitimitet för politiskt handlande. Under 1600-talet, när sägnerna kring Västra Tunhems forminne skapades, var det i syfte att stärka den unga svenska stormaktens position i Europa. Under 1800-talet utgjorde sägenmaterialet en del i romantikens nationalism för att under 1930-talet frångå den svenska nationalismen till förmån för en vidsträcktare germansk nationalism. I 1970-80-talets "västegötadebatt" ser man istället exempel på en lokalpatriotism där man med historiens hjälp försöker hävda den egna bygden inför vad man uppfattar som ett allt för centralstyrt samhälle. I 1990-talets EG-debatt går man åter utanför landets gränser i försöken att skapa någon form av europeisk nationalism där historien får tjäna som formgivare av en "svensk profil" samtidigt som det skall peka på gemensamma kulturhistoriska band mellan Sverige och övriga Europa.

Sammanfattningsvis kan sägas att historieskrivningen får ses som en av vår egen tid formad "uppfinnning", vårt sätt att tolka de för alltid döda lämningar, tidigare generationer lämnat. Någon slutgiltig och "sann" bild av tidigare historiska och förhistoriska samhällen kommer man därför aldrig att finna och varje ny generation av historiker, arkeologer, "amatörforskare", eller vad det nu valt att kallas, kan

glädjas åt fortsatta debatter och ett stimulerande arbete. Historien går dock aldrig att återskapa eller levandegöra - möjligen endast vår uppfattning om det vi kallar historia.

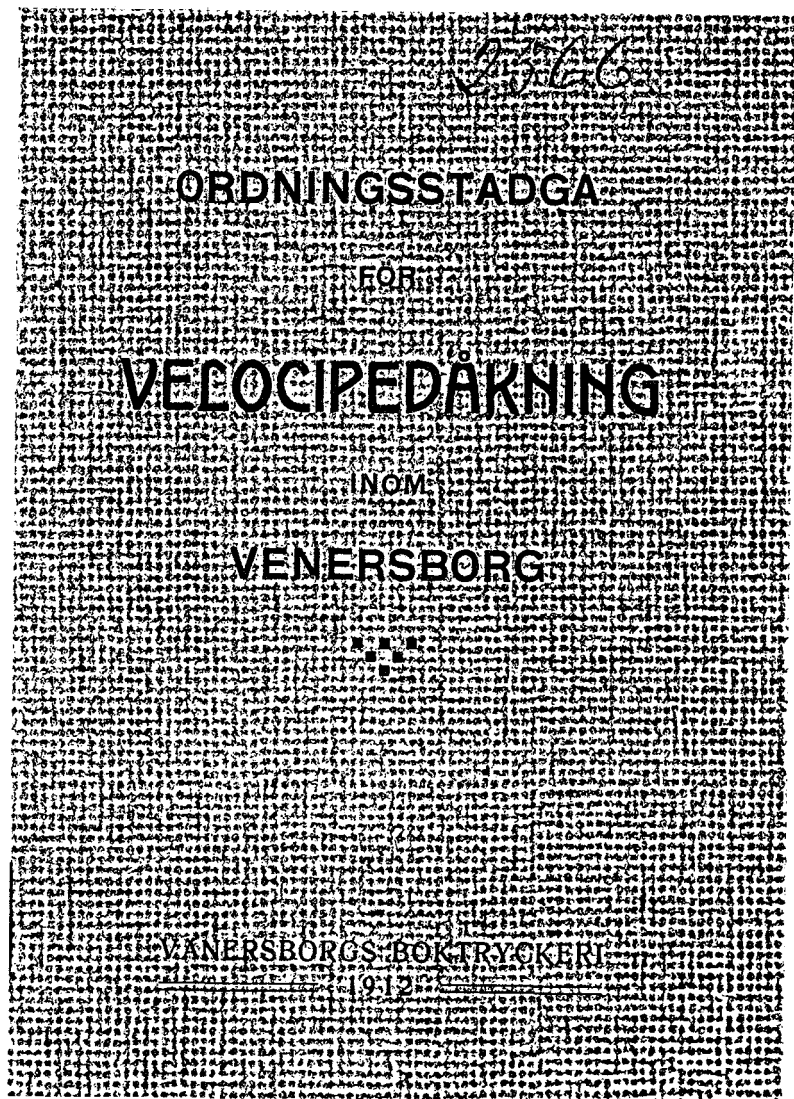
Peter Johansson född 1963 i Vänersborg. Fil.kand. 1990 vid Göteborgs universitet med ämnena arkeologi, historia och konsthistoria. Antikvarie vid Älvsborgs länsmuseum sedan 1990. Sedan 1991 doktorand vid Göteborgs universitet med forskning inriktad på arkeologins vetenskapshistoria.

Litteratur

- Ahnlund Henrik "Halle- och Hunneberg. En kulturhistorisk utblick.
" Ur: Halle och Hunneberg. Red. Älvsborgs länsmuseum. Vänersborg 1978
- Arodell Arne "Gustaf Lundén 1882 - 1959." Trollhättan 1982.
- Bengtsson Holger "Historiedisputationen i Skövde, med kommentater".
Göteborg 1969.
- Blomgren Sven Förord till översättningen av Algot Scarins avhandling
"Gudhems klostets historia". Ur: Västgötalitteratur Nr
1-2 1974. Vara 1974.
- Eriksson Nils "Göticismen." Ur: 17 uppsatser i svensk idé- och lärdoms historia. Uppsala 1980
- Fast Carl-Otto "Det äldsta Götalands historia. Geografiskt fysiska synpunkter." Stockholm 1931.
- Fast Carl-Otto "Götaland, den forngermanska diktningens landskap.
Eddan, Nibelungenleid, Beowulf i geografisk fysisk
belysning." Göteborg 1937.
- Fast Carl Otto "Götaland och Eddadiktningens historia." Ur: Riksposten.
Organ för svensk folkgemenskap, 30 maj 1935.
- Fast Carl-Otto "Svenska Rikets ursprung." Göteborg 1944.
- Fast Carl-Otto "Vänerbygdens sägner i Nordens fornhistori." Stockholm 1950.
- Götlind Johan "Valhall och ättestupa i västgötsk tradition." Ur:
Folkminnesstudier tillägnade Hilding Celander. Göteborg 1926.
- Hofberg Herman "Svenskt biografiskt handlexikon. Alfabetiskt ordnande
lefnadsteckningar af Svenska namnkunniga män och
kvinnor från reformationen till nuvarande tid." Stockholm 1906
- Johansson Hilding "Tunhemsboken". Trollhättan 1965.

Kalm Pehr	"Västgötska och Bohuslänska resa förrättad år 1742. Red. C. Krantz Stockholm 1960.
Kohn Hans	"The Idea of Nationalism. a Study in Its Origin and Background." New York 1946.
Korn Dan	"Tre isländska sagor om Sverige." Vårgårda 1990.
Linnaeus Carl	"Västgöta-resan på Riksens Höglovliga Ständers befallning förrättad år 1746..." Red. av S. Fries och L-E. Edlund Malmö 1978.
Lloyd Llewellyn	"Scandinavian Adventures, during a residence of upwards of twenty years. Vol. I." London 1854.
Lundén Gustaf	"Tunhems gäll. Dess historia." Trollhättan 1951.
Mosse George	"The Mystical Origins of National Socialism." Ur: Journal of the History of Ideal Vol. XXII Nr 1 January-March 1961.
Rhyzelius anders	"Sepultura Sveo-Gothorum..." Uppsala 1707.
Scarin Algot	"Historisk avhandling om Vanernas folkstams gamla och nya boplatser. 1748." Översatt från latinet och försedd med kommentarer av Sven Blomgren. Ur: Västergötalitteratur 1985. Vara 1985.
Stålsjö Dag 1983.	"Svearikets vagga - en historia i gungning." Skövde 1983.
Warholm Johan	"Skara stifts herdaminne". Mariestad 1871.
Ödberg Fridolf	"Äldre handlingar angående Västergötland". Ur: Västergötlands Fornminnesförenings Tidskrift Band III häfte 3-4. Stockholm 1912.

Detta lilla häfte, som vi här valt att avbilda i facsimil, fick nuvarande gillesbroderns farfar, C. A. Wahlin, när han registrerat innehav av cykel i Vänersborg. C. A. Wahlin arrenderade under ett par år Lyckhems gård i Vänersborg.

Inregistrerad Velocipeds

N:o 2566.

Egarens namn:

E. Tallin

Hemvist:

Cyckeln Helsingborg

Venersborg den

5^e 5 1914

Herr. Kogberg
Stadsfiskal.

Konungens Befallningshafvandes i Elfsborgs län resolution i anledning deraf, att, sedan stadsfullmäktige i Venersborg enligt beslut den 27 April 1901 antagit ett af magistraten upprättadt förslag till ordningsstadga för velocipedåkning i Venersborg, magistraten med skrifvelse den 20 nästlidne Maj med tillstyrkan om bifall till förslaget, för fastställelse insändt stadsfullmäktiges berörda beslut; Gifven Venersborg, i landskansliet, den 21 Juni 1901.

Konungens Befallningshafvande, som granskat förslaget, finner skäligt att, med godkännande deraf, till framtida efterrättelse fastställa följande:

“Ordningsstadga för velocipedåkning i Venersborg.

§ 1.

Inom staden är färd på velociped tillåten å alla för körande eller ridande

upplåtne gator och allmänna platser, med undantag af vägsluttningen mellan Edsgatan och Jernvägstorget.

Under seglationstiden må dock velocipedåkning å södra hamnen ske endast med *långsam fart*, d. v. s. ej fortare än att en fullväxt karl kan med rask gång följa den åkande.

§ 2.

Vid färd på velociped skall densamma vara försedd med lätt åtkomlig signalklocka äfvensom en bakom sadeln anbringad, bakåt vänd svart plåt med hvita nummersiffror af minst 8 cm. höjd och 7 mm. bredd samt dessutom, efter mörkrets inbrott, med tändt ljus i lykta, så anbragt, att dess sken synes för mötande på ett afstånd af cirka 80 meter.

§ 3.

Den, som färdas på velociped, åligger:
att, under ringning med signalklockan, åka med *långsam fart* dels i gat-hörn och dels äfven der trängsel råder

eller fara för sammanstötning eljest kan uppstå;

att icke färdas förbi åkande eller ridande innan han genom signal med klockan gifvit sig tillkänna samt att under förbifarten åka sakta, men då icke gifva signal;

att vid möte med åkande eller ridande hålla till venster;

att vid färd förbi häst eller nötkreatur, som ledes, hålla åt den sida, der föraren går;

att vika undan för gående person; samt

att alltid stiga af velocipeden:

vid färd förbi förspändt åkdon, hvars dragare lemnats utan tillsyn;

vid möte med åkande eller ridande, då denne gifver tecken dertill samt då det eljest finnes vara nödigt för undvikande af olyckshändelse.

§ 4.

Flere än 2 velocipeder få icke framdrifvas i bredd; ej heller må velocipedåkaren färdas annorledes än rakt

fram eller utan att med ena handen hålla i styrstången.

§ 5.

Ej må någon velociped användas till åkning inom staden med mindre den blifvit på poliskontoret härstädes registrerad samt af egaren eller innehafvaren försedd med nummerplåt, sådan som i 2 § omförmäles. Dylik plåt utlemnas på poliskontoret, jemte ett exemplar af denna stadga, deri registreringen blifvit införd, mot en afgift af en krona, som tillfaller poliskassan.

Velocipednumret får icke under färd den vara skyldt.

§ 6.

Det i 3 § af ordningsstadgan för rikets städer gifna förbud att å gata, torg eller allmän plats köra ovarsamt och att vid färd mellan gård och gata köra annorledes än med stor varsamhet skall ega tillämpning jämväl vid velocipedåkning.

§ 7.

Den, som öfverträder någon af dessa föreskrifter, straffas, der 11 kapitlet 15 § strafflagen ej är tillämpligt, med böter från och med två till och med tjugo kronor, hvilka böter fördelas enligt ordningsstadgan för rikets städer.“

År och dag som ofvan.

L. W. Lothigius.

Mats Zachrison.

Årskrönika 1993

"Sverige har nått botten", kunde man läsa i tidningarna häromsistens. Detta var faktiskt menat som en positiv nyhet, nu kan det inte bli sämre än så här, nu måste det vända. Det har ju inte precis varit något höjdarår så här långt varken i världen, Sverige eller Vänersborg. En nästan övertydligt symbolisk händelse, sagan om Sveriges nedgång och fall i miniatyr, var när vårt kära Jasp-an, det yppersta som svensk teknologi frambringat föll pladask på magen vid en uppvisning mitt i centrala Stockholm framför en uppsjö av kameror, mirakulöst nog utan att ta livet av någon. Piloten landade i fallskärm, också det symboliskt så det förslår. Nationalistiska svenskar påstår nu också att vårt kärnsvenska Volvo säljs ut mer eller mindre gratis till grodätarna på Renault och PG Gyllenhammar sitter åter ganska löst på sin post. Ute i vida världen är tillståndet inte bättre. Sönderfallet i öst tilltar och det finns tecken som tyder på att det blir maffian som tar över efter Gorbatsjov och Jeltsin. Grenar av denna maffia försökte kidnappa Peter Wallenberg men bar sig dessbättre så klistrigt åt som bara vodkaberusade ryssar kan. Det ofattbart grymma kriget i det forna Jugoslavien fortsätter tillsynes utan ände. En ljusglimt är avtalet mellan Israel och PLO, ett bevis på att även oförsonliga fiender till slut kan komma att prata med varandra. Vår kära grannstad Trollhättan fick se sitt namn flyga över världen eftersom några av dess söner burit sig enastående illa åt genom att bränna en moské och misshandla och trakassera invandrare. Även i vår stad finns det alltför många rasister, att läsa på väggarna i stadsbibliotekets offentliga toalett är en skrämmande upplevelse.

Trots dessa bottennoteringar så finns det faktiskt nu allt fler tecken som tyder på att det börjar gå mot ljusare tider, även om vintermörkret lägrar sig allt tätare. Men jag tror jag väntar med det positiva till de senare delarna av denna krönika, låt oss vältra oss ett tag i elände och missförhållanden, låt oss tillsammans arbeta oss ner till botten. Sedan kan vi klättra upp från eländets bottenstup, mot den ljusnande framtid! Men först tar vi itu med eländet.

I år utkämpade de anställda på Teli sin sista stora strid. Nedläggningen är en tragisk händelse i vår stads historia. Teli har haft en mycket stor betydelse som arbetsplats och som motor i den ekonomiska utvecklingen i området. Tony Hagström heter hjärnan bakom nedläggningen, en maktfullkomlig boss av den gamla utrotningshotade sorten, som fortfarande kan ställa till mycken skada i svenskt näringsliv. Nu tänker staten stämma honom på grund av miljardförlusterna i Nordbanken där han var styrelseordförande när miljarderna rullade. Hagströms karriär börjar sakta gå mot sin absoluta botten, ett haveri som en och annan hämndlysten vänersborgare skadeglatt ler åt. De anställda på Teli kämpar nu tappert för att på ett eller annat sätt kunna fortsätta

en verksamhet i elektronikbranschen, men uppställningen från ägaren kunde vara betydligt bättre.

Ibland undrar man vad vi vänersborgare gjort för ont som skall plockas på allt vi äger och har. Att vi vänersborgare ligger långt över riksgenomsnittet när det gäller begåvning, utseende och talang borde ju inte straffas på detta sätt. I dessa dagar har man bestämt sig för att förpassa ett antal polisanställda från Vänersborg till Trollhättan. Klang heter en överstepolis från Borås som gjort en utredning i stället för att jaga bovar. Har ni tänkt på att det faktiskt bara är en bokstav som skiljer namnet Klang från tillmälet Klant? Beslutet är ett enastående exempel på dålig känsla och timing. Samtidigt som man bygger om gamla vägverkets lokaler till polishus, så gör man det för stort genom organisatorisk klåfingrighet. Samma år som stadens största arbetsplats läggs ned så skickar man arbetstillfällen till Trollhättan utan att någon förstår varför. Landhövdingen försöker lugna oss med att polisens arbete inte kommer att påverkas i Vänersborg, och eftersom Bengt KÅ har gjort sig känd som en hyvens karl så kanske vi får tro på vad han säger. I Nordstan pågår arbetena på polishuset för fullt, ett välsignat tillfälle till arbete för folk i byggbranschen.

Genom en annan enastående klåfingrighet så poststämplas nu alla brev från Vänersborg med namnet Trollhättan, ett öde som vi i och för sig delar med ett antal orter i grannskapet. Man vågar knappt skriva brev, folk kan ju tro att man tappat sansen och flyttat till Trollhättan!

Det finns mycket att bli arg över, men nu vill jag vara god och glad i stället, det passar bättre min natur.

Jag kan exempelvis vara glad för att vår gillesbroder Erik Wegraeus blivit uppskattad efter förtjänst och upphöjts till Riksantikvarie, samtidigt som jag kan vara ledsen för att Vänersborg blivit gråare och tråkigare utan den glade Erik. Men jag tror inte Erik klipper banden med Vänersborg utan att vi kan få en värtalig förespråkare för vår stad i maktens korridorer i Stockholm. Han kanske kan se till att fornminnesförklara stan, så här såg en typisk svensk stad ut år 1993, ingenting får tas bort, bara läggas till! I Vänerparken pågår en utställning om vår svenska historia som visar profiler från vårt län som gjort sig kända i ett större sammanhang. Vid invigningen av utställningen gick en kortege av historiska personer genom staden, en färgstark och fantasieggande syn, med riddare, tiggare, gycklare och fältherrar från 1100-tal fram till våra dagar. Vid Medicinhistoriska museet har läns museet öppnat en örtagård med många växter som är bra för människan. Här kan man titta på humle, kaprifol, citronmeliss, akleja med mera, växter som jag knappast hört talas om. Jag är mer bekant med stärkande och aromrika medicinalväxter som pors, johannesört, malört, enbär, pomerans, växter med bevisad nytta som sätter krydda på tillvaron.

På skolans område händer det ständigt en massa. Eleverna får nu välja i vilken skola man vill gå, och rektorer och lärare slår nästan knut på sig själva när man skall framhäva sin skolas fördelar. Till hösterminen startade en

privatskola, Fridaskolan, sin verksamhet i Hagaparken. Den nybyggda Tärnanskolan som startade vid årskiftet har av sina föräldrar och elever fått högsta betyg, och man får studiebesök från hela landet som vill titta på den stadielösa undervisningsformen. Nu kan man också spela bandy på skoltid i det nya bandygymsnasium med Kåre Öberg som ledare som startat inom Birger Sjöbergsgymnasiet. Man väljer alltså att studera bandy i stället för något annat tillvalsämne. Birger Sjöbergsgymnasiet skall också starta en estetisk linje som skall innehålla massor med sång, musik, dans och rytmik på schemat. Lite som Fame som vi sett på TV. För vår generation, vars musikaliskt mest upphetsande upplevelse i skolan var att höra Kjell Lagerqvist spela jazz till melodin Röda stugor tåga vi förbi, så låter detta kanske flummigt och lättsinnigt, men jag önskar att jag vore gymnasist på nytt, inte så mycket för bandyn som för sången och musiken.

Vänersborgs Musikförening firade i år sitt 50-årsjubileum med att bjuda på många fina konserter med bland andra världscellisten Frans Hilmersson. Musikföreningen firade dessutom jubileum ihop med en annan jubilar, Vänersborgskören Björnligan under ledning av Björn Hård af Segerstad, som nu funnits till i 10 år, genom en Händelkonsert i Missionkyrkan. Vargöns musikskola bättrade på sitt fantastiska rykte genom att återigen vinna den prestigefyllda orkestertävling som anordnas av Riksförbundet för unga musiker, och Hanne Juul fick Fyrstads Kulturstipendium. På Café Eloge mullrar ett mycket vitalt musikliv med massor av duktiga unga musiker i band med namn som Pisseränna och Ruska Tupp. Lägg till en mycket lovande debut-CD av den unge gymnasisten Mattias Engqvist så förstår man att Vänersborg befäster sin ställning som en musikstad av rang. Då är det desto sämre att man inte kan erbjuda en bättre scen och salong än Huvudnässkolans aula, som för länge sedan passerat slumstadiet. Det fanns långt gångna planer på en upprustning nu inför 350-årsjubileet, men våra politiker hittade andra sätt att använda pengarna. Träsmak, dåligt ljud och ljus, klotter och trasor är vad vi får erbjuda kulturkonsumenterna under överskådlig framtid, ett nederlag för en kulturstad som Vänersborg. Däremot ser det ut som om vi skall få en annan scen i Plantaget, plastschabraket är borta och Lion Per Molnit jagar nu sina andra lejon för att bygga själva lusthuset! Vänersborgs elverk har lovat att sätta upp fler gammaldags gatlyktor i stil med mandråparn. Folkets Park har också upprustats och byggets till och man får verkligen hoppas att publiken ska börja återvända till denna fantastiska anläggning som allför ofta står öde och tom. Vår Folkpark har Sveriges vackraste läge och det är märkligt att det inte händer mer däruppe.

I centrum håller ett nytt hus på att ta form i kvarteret Resedan. Här har varit ödetomt och slum länge nog, och nu skapas sju butikslokaler och 27 lägenheter och vårt centrum växer till ordentligt ända fram till Residensgatan som får en fin ansiktslyftning. Det krävs mod att göra en sådan satsning idag men läget är bra och de dåliga tiderna varar inte för evigt. Köpmansgränd får äntligen börja

göra skäl för namnet och nu gäller det för oss alla att börja konsumera igen på allvar! I kvarteret har också Vänersborgs bokhandel växt ut till att bli en av de allra största boklådorna utanför storstadsområdena. Affären har blivit stor och rymlig med många spännande avdelningar och en trappa upp har man öppnat ett galleri för konst där den temperamentsfulle målaren Erixon med X var förste utställare.

Göfab blev inte av ute på Båberg, men på Holmängen öppnade i stället Väfab, en affärsidé på samma koncept men med vänersborgsfamiljen Jodlovsky som ägare. Nu börjar folk snart längta efter att börja konsumera igen efter några sparsamma år, det finns ju inget så bra medel mot depressioner och håglöshet som en rejäl shoppingrunda! Öppningsdagarna var det svart med folk på Holmängen, en god fingervisning om att det nog finns pengar, det gäller bara att hitta bra sätt att klå folk på dom!

I gamla gästhamnen har ett nytillskott bland stadens restauranger kastat ankar. Båten, heter den kort och gott, och gott har maten också smakat de gånger jag varit där. Mottagandet var lite magsurt från en del håll, skrotbåt fick den heta, men jag tycker mycket om den lite buckliga charmen och den förtjusande slagsidan som gör att snedseglande öglor sakta glider västerut på bordens hala glasskivor. Det lyser så hemtrevligt i hamnen nu när det är folk ombord, tänk om det blev lite liv där även på kvällarna. Personalen ombord är några glada och charmerande töser som vill ha öppet även på kvällstid, men för att slita svenskar från Bingolotto, Jeopardy och annan TV-smörja krävs det alkohol, och för alkohol krävs det tillstånd. De myndigheter som har hand om utskänkningstillstånden har handlagt ärendet parodiskt långsamt, i Kalmar fick man tillstånd på tre dagar, i Vänersborg har det nu gått tre månader utan att myndigheterna klarat att kläcka ur sig ett svar. Är dom rädda för att vänersborgaren skall gå i däck, att hamnkajen skall bli en fyllekaj, att sjöslag skall utbryta? Det brukar båta föga att klaga på myndigheterna men vi får hoppas att flickorna ror satsningen i hamn annars får vi hjälpas åt att kölhala de ansvariga för alkoholpolitiken i Vänersborg.

I år fyllde IFK Vänersborg 90 år, ett IFK som hankar sig fram riktigt bra någonstans bland de 10-15 bästa lagen i landet. IFK är trots allt en stolthet för staden, och vi får hoppas att ordförande Fager och grabbarna kan hålla sig flytande trots att ekonomin även den befinner sig på hal is. IK Lira heter en gammal idrottsklubb som firade 50-årsjubileum i år, en märklig prestation med tanke på att klubben lades ner för 25 år sedan då blott 25-årig. Det är riktiga takter, idrotten brukar se till att aldrig missa ett tillfälle till en bra fest.

Nu är det bara några månader tills Vänersborg fyller 350 år ett annat tillfälle till att ställa till med fest. Jag hoppas att jubileet blir en vändpunkt, nu räcker det med bottenapp i vår kommun. Kommer ni förresten ihåg att år 1994 är det 20 år sedan som dagens Vänersborg blev till, då lades Brälånda, Frändefors, Vargön med mera ihop till dagens storkommun, kommunhuset byggdes och kommunfullmäktiges ordförande blev en person som pratade på i. Om detta är

något att fira finns det delade meningar om i Brålanda, där man förra julen fick någon lokal pyroman att tända eld på en julbock i halm enligt mönster från Gävle. I Brålanda händer det faktiskt en massa roliga saker, men jag vet inte om Gillet ännu mentalt accepterat Brålanda med omnejd som upptagningsområde för äkta gillebröder. Kan verkligen en dalbo vara en fullvärdig medlem i vårt gille, en brännande het och lite rasistiskt färgad fråga att diskutera vid matborden när vi nu snart sätter oss ned för att fira denna Allhelgonanafton.

Allhelgonafton 1993

Håkan Lind

Distriktschefen Gustaf Jönsson, född den 6 juni 1922 i Göteborg, avled den 23 augusti 1993 i Vänersborg. Efter genomgången handelslinje vid Göteborgs Praktiska Mellanskola 1939, erhöll han anställning vid Svenska Handelsbanken i Göteborg. Denna tjänst innehade han fram till 1948 då han erhöll tjänst vid samma banks kontor i Mellerud. 1950 tillträdde han en tjänst vid Handelsbankens kontor i Trollhättan, varifrån han flyttade till Vänersborg 1953, då han tillträdde tjänsten som distriktschef för försäkringsbolaget Skandia. I denna funktion verkade han fram till 1983 då han drabbades av sjukdom. Gustaf Jönssons stora fritids-intresse var sommarstugan vid Stigberget, frimärkssamling och bowling. Han var Frimurare och medlem i ordenssällskapet Par Bricole. Inträdde i Gillet 1983.

Sjukvårdsdirektörn Hans Lennart Björkman, född i Ängelholm den 14 september 1923, avled i Vänersborg den 18 september 1993. Efter studentexamen vid Högre Allmänna Läroverket i Vänersborg och avslutade studier vid Filip Holmqvists Handelsinstitut i Göteborg vann han 1943 anställning vid Vassända Naglums kommunalkontor som bokhållare. 1946 anställdes han vid Älvsborgs läns Landsting där han 1950 förordnades som lanstingsassistent. Inom Landstinget innehade han olika befattningar bland annat som syssloman vid Epidemisjukhuset i Borås. 1967 befordrades Lennart Björkman till sjukvårdsdirektör, en befattning som han innehade fram till sin pensionering 1984. Redan i tidiga ungdomsår väcktes Lennart Björkmans intresse för idrotten och främst då fotbollen. Redan i slutet av 1930-talet uppmärksammades hans talang och sinne för lagspelets regler och han hade en självklar plats som vänsterytter i VIF:s framgångsrika juniorlag. Som senior representerade

Lennart Björkman föreningens A-lag under 1940-talet. Hans engagemang för idrotten behöll han då han slutade som aktiv och har som ledare nedlagt ett synnerligen hängivet och framgångsrikt arbete för den Vänersborgska idrotten i allmänhet och för Vänersborgs Idrottsförening i synnerhet. Inträdde i Gillet 1965.

Verkställande direktören Sven Josefsson, född i Vänersborg den 3 augusti 1933, avled i Eslöv den 2 december 1993. Efter avslutad skolgång i Vänersborg 1947, erhöll han anställning vid Wulf & Co, där han arbetade med bokföringsuppgifter. Under denna sin anställning vidareutbildade han sig inom ekonomin och avancerade 1957 till kamrer och 1961 till ekonomichefens ställföreträdare. 1967 flyttade han till Eslöv, där han tillträdde befattningen som ekonomichef vid ARJO Mekaniska verkstad, för vilket företag han 1976 utnämndes till verkställande direktör. I samband med företagets ombildning 1984 erhöll Josefsson befattningen som ekonomidirektör i det nya företaget. Denna befattning innehade han fram till 1990 då han tillträdde befattningen som verkställande direktör i systerföretaget PRODEK och innehade denna befattning intill sin bortgång. Sven Josefssons stora intresse var arbetet, men han hann även med någon golfgrunda emellanåt liksom resor vilket var hans andra stora intresse. Inträdde i Gillet 1965.

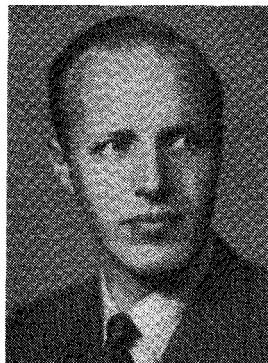

Skeppingschefen Sune Wilhelm Ahlm, född i Karlskoga den 28 december 1912, avled i Vänersborg den 11 december 1993. Efter genomgångarna studier vid Pählmans Handelsinstitut i Stockholm, vann han anställning vid AB Bofors, där han arbetade under åren 1928 - 1936. Under åren 1938 - 1965 var han anställd vid AB Järnbruksförnödenheter i Stockholm. Sistnämnda år erhöll han anställning som skeppingschef vid Airco Alloys AS (Wargöns AB) vilken anställning han innehade till sin pensionering 1977. Sune Ahlm hade många fritidsintressen, släktforskning, amatörarkeologi, esperanto, frimärkssamling, torpinventering, trolleri m.fl. Samlarintresset ägnade han mycket tid och speciellt inom områdena Spelkort och Ex Libris. Hans stora kunskande inom många områden och hans enorma energi och vetgirighet gjorde att han anlätades av föreningar och organisationer inom vilka han utförde uppskattade och bestående arbeten. Han har verkat som ordförande i Samlarklubben

Bojorten, Stockholm Esperanto Förening, Esperantoförlaget och Vänersborgsavdelningen av Göta Älvdalens Konstförening. Som vice ordförande i Pensionärsföreningen Lilla Paris. Som sekreterare i Vänersnäs Hembygdsförening och Svenska Esperantoförbundet. Som styrelseledamot i Föreningen Vänersborgs Släktforskare och Musei Vänner. Sune Ahlm forskade och sökte ge belägg för att Jonas Krull, borgmästare i Vänersborg 1803 - 1816 tillverkade spelkort. Han har erhållit Samlarförbundet Nordstjärnan silvermedalj och inträdde i Gillet 1987.

Möbelhandlaren Kjell Galle, född i Vänersborg den 9 september 1911, avled i sin födelsestad den 27 december 1993. Efter avslutad skolgång i Vänersborg, utbildade han sig till tapetsör och arbetade sedan under hela sitt verksamma liv inom det välkända Vänersborgska familjeföretaget Galles Möbelaffär. Redan i tidiga ungdomsår väckets Kjell Galles intresse för idrotten, speciellt ägnade han sig åt cykelsporten och var en av bildarna till vår framgångsrika cykelklubb Vänershof, som han under många år representerade som aktiv cyklist. Som en av cykelklubbens allra trognaste funktionärer lade han ner ett stort och uppskattat ideellt arbete. Även inom Skidklubben gjorde Kjell Galle sig känd som en föredömlig ledare och omtyckt medlem. Han var under många år sekreterare i Vänersborgs Arbetarförening, medlem i Hantverksföreningen och i Birger Sjöbergssällskapet. Utöver idrotten och föreningslivet ägnade han stort intresse för sommarstugan Ekebacken i Skållerud. Inträdde i Gillet 1951.

Socionomen Karl-Gunnar Naglum, född i Vassända Naglum den 24 december 1912, avled i Paris den 31 december 1993. Efter avlagd realskoleexamen vid Högre Allmänna Läroverket i Vänersborg 1930, genomgick han Hälsingborgs Handelsgymnasium, från vilket han utexaminerades 1936. Därefter bedrev han studier vid Socialinstitutet i Stockholm, numera socialhögskolan, och diplomerades där 1943. Han bedrev även specialstudier vid Socialinstitutet och vid Stockholms Handelshögskola. Under åren 1931 till 1944 innehade Karl-Gunnar Naglum olika kamerala befattningar vid sjukhus i Vänersborg, Visby, Jönköping, Göteborg, Växjö och Stockholm. Sistnämnda år tillträdde han en befattning som förste kammarskrivare vid Stockholms Brandkår. 1949 tillträdde han en tjänst vid Stockholms stadskansli och från 1961 till sin pensionering innehade han tjänst som skatteexpert vid Skattemyndigheten i Stockholm. Efter pensioneringen flyttade han

till Paris, där han var en flitig deltagare Svenska Kyrkans arbete. Hans gedigna språkkunskaper kom ofta svenska forskare till pass, då han var dem behjälplig vid deras forskarbete. Karl-Gunnar Naglum ägnade stort intresse för franskt kulturliv, men även Västergötlands historia, släktforskning och schack hörde till hans stora intressesfär.

Inträdde i Gillet 1960.

Utbildningschefen Arvid Lundgren, född i Vänersborg den 28 juni 1912, avled i Stockholm den 2 Januari 1994. Efter avslutad skolgång i Vänersborg praktiserade han inom motorbranschen och genomgick utbildning till yrkeslärare, varefter han vann anställning vid Yrkesskolan i Karlskrona. 1939 flyttade han till Stockholm och tjänstgöring vid huvudstadens yrkesskolor. 1943 anställdes Arvid Lundgren vid bunkerbygget för den svenska legationen i Berlin. En avsikt var att återknyta förbindelserna med oppositionella arbetargrupper i Berlin med vilka han under 1930-talet haft kontakt. Hans kontakter med den illegala motståndsrörelsen och hans synpunkter på det politiska läget ansågs så betydelsefullt, att de vidarebefordrades till utrikesdepartementet i Stockholm och till svenska legationen i andra huvudstäder. Arvids upplevelser och insatser har skildrats bl a i Meddelanden från Arbetarrörelsens arkiv och i Sveriges Radio. 1949 anställdes han vid Svenska Stadsförbundet,

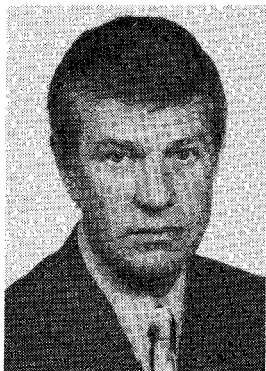
numera Svenska Kommunförbundet, där han fram till sin pensionering verkade som chef för utbildningssektionen. Arvid Lundgren ägnade stort intresse åt samhälls- och framtidsfrågor, främst inom utbildnings- och skolområdena. Han var under hela 30 år ledamot av Skolstyrelsen i Stockholm, där han gjorde betydelsefulla och högt uppskattade insatser.

Inträdde i Gillet 1949.

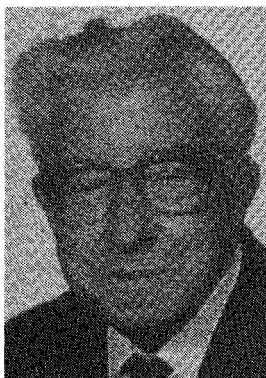

Kontoristen Sven Hugo Andreasson, född i Vänersborg den 16 februari 1913, avled i sin födelsestad den 17 februari 1994. Efter avlagd realskoleexamen vid Högre Allmänna Läroverket i Vänersborg, erhöll han anställning vid A.F. Carlssons Skofabrik, där han huvudsakligen sysslade med bokföring fram till 1967, då han övergick till en anställning vid Länsstyrelsens avlöningskontor och innehade denna tjänst fram till sin pensionering 1978. Under sin anställningstid vid Skofabriken genomgick han ett flertal kurser i bokföring och handelskorrespondens. Redan som femtonåring blev Hugo Andreasson medlem i Vänersborgs Missionsförsamling, inom vilken han nedlade ett engagerat och mycket uppskattat arbete. Han var med om att starta scoutarbetet inom församlingen och var en av bildarna till "Våra Pojkar", som juniorledare och chef för ungdomsledarna var han med om att bygga ut den omfattande och danande ungdomsverksamheten inom vår stads Missionsförening. Inom församlingsstyrelsen hade han en självklar plats och verkade som församlingens kassör under många år. Även inom församlingens sångkör var Hugo Andreasson en stor och begåvad tillgång. Intresset för litteratur, kanske främst inom den svenska lyriken, parad med hans känslofulla förmåga att deklamera, berikade ofta hans omgivning.

Inträdde i Gillet 1982.

Byggnadsingenjören Stig Leves Kortland Drevander, född i Vänersborg 1928, avled i Vänersborg den 18 februari 1994. 1943 avslutade han sina studier vid Högre allmänna Läroverket i Vänersborg och genomgick därefter utbildning till byggnadsingenjör och arbetade därefter hos olika byggfirmer fram till början av femtiotalet då han erhöll anställning K-Konsults kontor i Vänersborg, där han arbetade fram till sin pensionering 1982. Under sin ungdomstid nedlade Drevander mycket stort intresse för scoutrörelsen och var med vid bildandet av IOGT:s Sjöscouter. Inträdde i Gillet 1973.

Musikdirektören, ämnesläraren och musikpromotorn Gösta Berrman, född i Vänersborg den 5 augusti 1910, avled i Göteborg den 5 maj 1994. Efter avlagd studentexamen vid Högre Allmänna Läroverket i Vänersborg, genomgick han Folkskoleseminariet i Göteborg varifrån han utexaminerades 1938. Under tio års tid verkade han som folkskollärare i Göteborg och erhöll därefter anställning som adjunkt i Växjö och Hultsfred och som ämneslärare vid olika skolor i Göteborg, bland annat vid Karl Johanskolan. Gösta Berrman var en känd och mycket uppskattad musikprofil i Göteborg. Från slutet av 1960-talet var han föreståndare för ABF:s Folkliga Musikskola och för Göteborgs Arbetarinstitut. Han var mannen bakom Folkkonserterna, Speldags och den Göteborgska Sommarunderhållningen. Han var själv musiker - violonist - och ledare för den frivilliga musikundervisningen vid göteborgs grundskolor. I 50 år var Gösta Berrman musikanmälare i A-pressen, först i Ny Tid och sedan i Arbetet Väst. Han inträdde i Gillet 1943.

Elektrikern Gunnar Henry Arvid Jonsson, född i Vänersborg den 5 december 1929, avled i Trollhättan den 1 juni 1994. Efter avslutad skolgång i Vänersborg erhöi han anställning vid Vänersborgs Elektriska, Andersson & Fagerström, där han utbildade sig till elektriker och arbetade fram till 1955, då han prövade på polisyrket i stadens poliskår. Efter en kort tid återgick han till sitt gamla yrke och arbetsplats, som då uppgått i Sjöstads Elektriska. 1960 flyttade han till Trollhättan där han vann anställning vid Byggnadsfirman BPA där han arbetade fram till 1976 då han började sin tjänst hos Älvsborgs läns Landsting, först som elektriker vid Lassarettet i Trollhättan och senare i samma funktion vid Norra Älvsborgs Lassarett, där han arbetade fram till sin borgång. Redan i barna- och ungdomsåren observerades Gunnar Jonssons talang och fallenhet för idrotten, Redan som fjortonåring var han med om att bilda kvarters-gänget I K Lira, där han till sammans med Lennart "Pinnen"

Johansson och Bertil "Yppa" Jonsson bildades den framgångsrika och legendariska Kusintrion. Under hela I K Liras ärofulla era var Gunnar Jonsson en av lagets allra främsta stöttepelare. Även inom friidrotten var Gunnar framgångsrik och ansågs som junior vara en av de allra främsta talangerna i Västergötland. Största framgången vann han som spjutkastare. Sedan han slutat som aktiv verkade Gunnar Jonsson som uppskattad och framgångsrik tränare för flera av vår regions bandyilag. Förutom sitt idrottsintresse ägnade han mycket tid och arbete åt sommarstugan vid Derreviken.

Inträdde i Gillet 1988.

Apotekaren Gustaf Johan Vilhelm (Gösta) Fröberg, född den 16 november 1896, avled i födelsestaden den 14 juni 1994. Efter avlagd studentexamen vid Högre Allmänna Läroverket i Vänersborg 1915, började han sin långa apoteks bana som elev vid apoteket Båvern i Västerås, 1918 avlade han farmacie kandidatexamen varefter han erhöi anställning som receptarie vid apoteket i Skövde och Töreboda. 1924 tog han apotekarexamen och erhöi tjänst vid apoteket Hjorten i Norrköping. 1931 flyttade han till Trollhättan och apoteket Svanen, där han var verksam fram till 1940 då han blev innehavare av apoteket i Österhammar och dess filial i Öregrund. 1946 övertog han apoteket i Karlshamn som han innehade fram till 1952 då han flyttade hem till Vänersborg och apoteket Tranan, som han drev fram till sin pensionering 1963. Gösta Fröberg odlade många intressen. Han bar på en musikalisk ådra och hanterade med bravur fiol, cello och piano. Under sin ungdomstid i Vänersborg

var han en flitig deltagare i övningarna på idrottsplatsen vid Skräcklan, som fotbollsspelare i I F Kamraterna och som allmän idrottare med specialitet stavhopp, där hans personliga rekord var goda 280 cm med bambustaven. Föreningslivet ägnade han stort intresse och mycket tid. Under sin tid i Österhammar innehade han flera förtroendeuppdrag inom Kommunen. I ett tjugotal år verkade han som revisor i Birger Sjöbergssällskapet och var mångårig medlem av Odd Fellow-Frimurar- och Par Bricole Orden. Gösta Fröberg blev särskilt hedrad av Svenska Rotary som en Paul Harris Fellow. Ett annat av hans stora intressen var språkforskningen med förankring i historien. Dikten och lyriken låg honom varmt om hjärtat och han förgyllde många sammankomster i vår stad med såväl egna dikter som med våra stora mästares alster.

Inträdde i Gillet 1924.

S Gunnar Peterson

Sida vid sida falla de,
samlas allt fler och fler,
somliga tidigt kallade,
andra då sol gått ner.

Skuggorna breda sig över dem,
vilan är djup och lång.
Nattliga vinden sover dem,
susar sin vaggande sång.
(Anita Halldén)

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLES MEDLEMMAR

t.o.m. 30/6 1994

HEDERSLEDAMÖTER

Janson, Olov, Kamrer, Vänersborg

Lind, Sven, Disponent, Vänersborg

Sahlin, Sten, Direktör, Vänersborg

Thernquist, Ole, f.d. Handelsträdgårdsmästare, Vänersborg

MEDLEMMAR

	Födelse- år	Inträ- desår
ABELSSON, ROLF, Vänersborg	1954	86
ABRAHAMSSON, LENNART "TARREN", Stenungsund	1927	83
ABRAHAMSSON, ÅKE, Fritidsledare, Vänersborg	1948	87
ADOR, HANS, Personaldirektör, Växjö	1935	75
AHLBERG, ANDERS, Studerande, Vänersborg	1966	80
AHLIN, ANDERS, Göteborg <i>ständig medlem</i>	1965	78
*AHLIN, GÖRAN, Ingenjör, Vänersborg <i>ständig medlem, ersättare i styrelsen</i>	1944	58
*AHLIN, LENNART, fd. Bilskolechef, Trollhättan	1916	54
AHLIN, ULF, Göteborg <i>ständig medlem</i>	1968	78
*AHLM, ALLAN, Järnhandelsbiträde, Vänersborg	1923	58
AHLSTRÖM, PÅR, Representant, Sigtuna	1952	82
ALEXANDERSSON, HANS, Naturvårdsassistent, Vänersborg	1948	75
ALFREDSSON, LARS, Vänersborg	1956	76
ALMGREN, BOO, Kapten, Göteborg	1908	(43)76
ALMHAGE, EJE, Vänersborg	1945	94
ALMQVIST, DICK, Polisassistent, Vänersborg	1947	88
AMGÅRD, KARL-ERIC, Kommunalarbetare, Vänersborg	1940	74
ANDER, STIG, F.kommissarie, Vänersborg	1913	87
ANDERSEN, HASSE, Speciallärare, Vänersborg	1940	92
**ANDERSSON, ARNE, Yrkesvalslärare, Vänersborg	1917	43
ANDERSSON, ARNE, Verkstadschef, Vänersborg	1923	80
ANDERSSON, BO, Ingenjör, Örebro	1940	74
ANDERSSON, BO, Vaktmästare, Vänersborg	1957	88
*ANDERSSON, CHRISTER, Fil.mag. Vänersborg	1945	55
ANDERSSON, DAVID, Angered	1966	89

*ANDERSSON, ERIC, Assistent, Vänersborg	1915	51
ANDERSSON, GLENN, Elektriker, Trollhättan	1946	84
ANDERSSON, JAN, Leg. veterinär	1951	89
ANDERSSON, JENS, Vänersborg	1912	83
ANDERSSON, JOHAN, Vänersborg	1977	83
ANDERSSON, JOHN, Maskinchef	1953	74
ANDERSSON, HÅKAN, Vänersborg	1946	83
ANDERSSON, HÅKAN, Sjukvårdare, Trollhättan	1949	85
ANDERSSON, CARL, Studerande, Vänersborg	1977	92
ANDERSSON, KARL-ERIK, Bankdirektör, Vänersborg	1925	82
ANDERSSON, CARL-OTTO, Vänersborg	1923	83
ANDERSON, JOHN, Studerande, Vänersborg	1972	85
ANDERSSON, CENNY, Ingenjör, Vänersborg	1963	83
ANDERSSON, KENT, Verkstadsmontör, Vänersborg	1942	90
ANDERSSON, KURT, Typograf, Vänersborg	1940	80
*ANDERSSON, LARS, Glasmästare, Vänersborg	1930	59
ANDERSSON, LENNART, Posttjänsteman, Vänersborg	1945	88
ANDERSSON, LENNART, Säljare, Vargön	1958	93
ANDERSSON, MARCUS, Vänersborg	1973	83
ANDERSSON, KENT, Köpman, Vänersborg	1944	81
ANDERSSON, LENNART, Vänersborg	1926	80
ANDERSSON, LENNART, Telearbetare, Vänersborg	1950	79
ANDERSSON, NILS, Vänersborg	1912	82
*ANDERSSON, NILS, Disponent, Göteborg	1915	53
**ANDERSSON, RAGNAR, fd. Köpman, Vänersborg	1919	35
ANDERSSON, RAGNAR, Köpman, Vänersborg	1928	76
ANDERSSON, RICARD, Ingenjör, Vänersborg	1926	94
ANDERSSON, ROLF, Apotekare, Stockholm	1938	94
ANDERSSON, ROLF, Mellerud	1947	80
ANDERSSON, STIG Vänersborg	1938	94
ANDERSSON, STIG LENNART, Brandinspektör, Vänersborg	1932	88
*ANDERSSON, STIG, Socialvårdschef, Vänersborg	1918	45
ANDERSSON, STIG, Mättningsbiträde	1924	70
ANDERSSON, STIG, Herr, Vänersborg	1936	87
ANDERSSON, SVEN GUNNAR, Redaktör, Åkersberga	1928	83
ANDERSSON, TOMMY, Affärsbiträde, Vänersborg	1950	75
ANDERSSON, TOMMY, Ingenjör, Vänersborg	1950	83
*ANDERSSON, TORSTEN, Byrådirektör, Vänersborg	1914	55
ANDERSSON, WOLMAR, Verkst.montör, Vänersborg	1927	83
*ANDRÉEN, ANDERS, Järnhandlare, Vänersborg	1938	68
ANDRÉEN, HÅKAN, Frändefors	1942	82
ANGSÉUS, TAGE, 1:e polisinspektör, Vänersborg	1924	75
ANKARTOFT, BENGT, Verktygstekniker, Vargön	1942	90
ANKARTOFT, JAN, Elektriker, Vargön	1942	90

ANKARTOFT, PATRIK, Elektriker, Vargön	1964	90
ANKARTOFT, STAFFAN, Kock, Nora	1960	90
ANKARTOFT, STURE, Överingenjör, Trollhättan	1936	90
ARVIDSON, BENGT, Skötare, Vargön	1949	75
ARWIDSSON, GÖSTA, Distriktschef, Hudiksvall	1921	81
*ARWIDSSON, UNO, Expeditionsassistent, Vänersborg	1927	60
*ASPMAN, ARNE, Elektriker, Vänersborg	1920	59
ASPÖGÅRD, NILS OLOF, Hovmästare, Vänersborg	1932	83
BACK, HENRIK, Vänersborg	1964	79
BACK, INGVAR, Rörmontör, Vänersborg	1932	73
*BACK, JAN, Sjukvårdare, Vänersborg	1934	63
BACK, KURT, Servicebiträde, Vänersborg	1930	93
BACK, ROGER, Fotograf, Vänersborg	1956	83
BARTHOLMES, MICHAEL, Ingenjör, Vänersborg	1957	89
BECKMAN, ÅKE, Rektor, Vänersborg	1928	89
BENGTTSSON, PATRIC, Studerande, Vänersborg	1965	78
BENGTTSSON, ROLF, Faktor, Vänersborg	1934	76
BERG, CHRISTIAN, Vänersborg	1968	68
*BERG, GUNNAR, Boktryckare, Vänersborg	1920	53
BERGH, GUNNAR, Civilekonom, Göteborg	1957	88
*BERG, HÅKAN, Faktor, Vänersborg	1944	68
BERG, LARS, Vänersborg	1967	68
BERG, LENNART, Vänersborg	1950	94
BERGER, ANDRÉAS, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1974	76
*BERGER, GUNNAR, Ingenjör, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1943	55
*BERGER, HARRY, Disponent, Vänersborg	1904	54
BERGER, MAGNUS, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1967	76
BERGER, MAX, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1970	76
BERGER, ORVAR, Tandläkare, Vänersborg	1937	72
**BERGLUND, GÖSTA, Sjöingenjör, Malmö	1920	43
*BERGMAN, KARL-ERIK, Ingenjör, Nol	1930	48
BERGSTRÖM, JOHAN, Vänersborg	1950	80
BERGSTRÖM, RAGNAR, Vänersborg	1942	80
BERGSTRÖM, REINHOLD, fd. Byråchef, Vänersborg	1914	80
BERNER, KARL-ÅKE, Bilförsäljare, Vänersborg	1942	79
BERNLING, OLLE, Advokat, Vänersborg	1922	89
BERNTSON, BERNT, F. stationsinspektör, Vänersborg	1916	82
BERZÉN, SVEN, Platschef, Vänersborg	1926	84
*BIEL, GÖSTA, Direktör, Lerum	1911	46
BILLENGREN, LARS, Köpman, Vänersborg	1938	75
BIÖRKKVIST, CARL-MARTIN, f Krim.kommissarie, Vänersborg	1918	85
BJARNELL, KARL ERIK, Lantbrukare, Vänersborg	1918	83
BJÄRUDD, HENRY, F.spec.lärare, Vänersborg	1914	87
BJÖRENDAHL, LARS, Sekreterare, Vänersborg	1945	88

BJÖRNBERG, HÅKAN, Fil.kand., Vänersborg	1954	77
BJÖRNBERG, MARTIN, Stud. Vänersborg	1968	94
*BJÖRNBERG, MAURITZ, Kamr., Vänersb. <i>Bisittare i styrelsen</i> ...	1927	54
*BJÖRNBERG, SVEN, Polisman, Vänersborg	1929	54
*BJÖRNBERG, THOMAS, Civilingenjör, Vargön	1953	77
*BJÖRNDAHL, KARL-ERIK, Bokbinderimästare, Vänersborg	1926	60
BLIXT, BENGT, Maskinmästare, Uddevalla	1929	80
BLOMGREN, ERIK, Vänersborg	1973	83
*BLOMGREN, GUNNAR, Stenhuggarmästare, Vänersborg	1912	54
BLOMGREN, HANS, Stenhuggare, Vänersborg	1943	77
BLOMGREN, LARS, Fritidsassistent, Vänersborg	1941	77
BLOMGREN, MATS, Vänersborg	1960	77
BLOMGREN, SVEN, Professor, Vänersborg	1908	77
BOBERG, GUSTAV, Stud, Vänersborg	1982	87
BOBERG, LARS, Advokat, Vänersborg	1946	92
BOBERG, MARKUS, Stud, Vänersborg	1972	87
*BODÉN, SIGVARD, Ingenjör, Norsborg, <i>ständig medlem</i>	1923	55
BOMAN, GÖRAN, Bitr.regionchef, Vänersborg	1948	94
BOMAN, MERRIL, Direktör, Vänersborg	1953	90
BONDE, LEIF, Museitekniker, Vänersborg	1940	85
*BORG, EINAR, Handlande, Vänersborg	1906	48
BORGLIDEN, INGE, Vänersborg	1936	94
BRATTWALL, JAN, Landstingsdirektör, Vänersborg	1942	91
*BRIGELIUS, GUNNAR, Direktör, Åsa	1919	54
BROMS, KARL-ALFRED, Vänersborg	1912	86
BRYNGELSSON, STIG, Verkstadsmontör, Vänersborg	1927	91
BÜGLER, RONALD, Kamrer, Vänersborg	1928	74
*BÄCKSTRÖM, BERTH, Åkeriägare, Vänersborg	1946	67
*BÄCKSTRÖM, GUNNAR, Åkeriägare, Vänersborg	1932	67
BÄCKSTRÖM, EMIL, Studerande, Vänersborg	1976	85
CARLÉN, BENGT, Vargön	1947	83
CAPING, BENGT, Lagman, Vänersborg	1921	82
CEDER, BERNT, Telearbetare, Vänersborg	1933	90
*CEDERHOLM, ÅKE, Direktör, Uddevalla	1913	55
CEGRELL, LENNART, Herr, Vänersborg	1930	87
CLAESSON, STIG, Försäljare, Vänersborg	1926	86
CRANTZ, CURT GÖRAN, Planerare, Vänersborg	1958	90
CRONQVIST, TORD, Körsnär, Vänersborg	1930	94
*DAFGÅRD, BENGT, Arbetsl. Trollhättan <i>ständig medlem</i>	1939	50
*DAFGÅRD, GUNNAR, Direktör, Källby	1919	67
*DAHL, LENNART, Bergsingenjör, Gävle	1924	48
*DAHLGREN, ARNE, Byrådirektör, Vänersborg	1918	55
DAHLGREN, EBER, Apparatskötare, Vänersborg	1926	89
DAHLGREN, LEIF, Banktjänsteman, Vänersborg	1945	85

*DAHLLÖF, AXEL, Affärschef, Göteborg	1911	55
DAHLLÖF, MATS, Vänersborg	1965	67
DAHLLÖF, OLOF, f.d. Byråing. Brastad	1918	83
DAVIDSSON, BENGT, Verkstadsmontör, Vänersborg	1957	71
*DAVIDSSON, BILT, Bankkamrer, Vänersborg	1938	64
DETTER, THURE, Direktör, Malmö	1912	79
DIMBERG, SVEN, Tandläkare, Vänersborg	1914	87
EDVARDSSON, GUNNAR, Överskötare, Vänersborg	1916	71
**EK, HARALD, Överstelöjtnant, Täby	1919	44
EK, CARL-GUSTAF, Teknologie doktor, Göteborg	1958	83
*EK, KNUT, Slöjdlärare, Vänersborg	1924	50
EK, LARS-ANDERS, Församlingsassistent, Lidköping	1954	83
EKDAHL, BO, Stadsbyggnadschef, Vänersborg	1927	89
EKHOLM, GÖRAN, Försäljningschef, Vänersborg	1935	73
EKHOLM, JOHAN, Studerande, Vänersborg	1963	87
*EKHOLM, SVEN, Köpman, Vänersborg	1916	60
EKLIND, LARS, Major, Uddevalla	1957	74
EKLUND, BO, Lagerchef, Vänersborg	1937	80
EKMAN, LARS, Tekniker, Vänersborg	1949	74
*EKSTEDT, THOMAS, Lärare, Helsingborg	1951	65
EKSTRÖM, JOHAN, Vargön	1943	80
ELENSTIG, ELOF, Köpman, Vänersborg	1930	75
**ELFMAN, NILS-OLOF, Rektor, Bromma	1919	44
ELIASSON, VERNER, Reservdelschef, Vänersborg	1920	89
ELMQUIST, JOHN-EVERT, Sjukhusdirektör, Vänersborg	1922	89
ELMQVIST, SÖREN, Museitekniker, Vänersborg	1940	75
*EMANUELSSON, ERIC, Försäljare, Vänersborg	1916	51
EMANUELSSON, GÖRAN, Produktionstekniker, Frändefors	1953	88
EMANUELSSON, MIKAEL, Vänersborg	1966	80
ENGELIN, BENGT, Skara	1928	83
ENGELIN, BERTIL, Sotaremästare, Kjällby	1922	89
*ENGLUND, CLAES, Ingenjör, Källby	1943	47
ENGLUND, JAKOB, Uddevalla <i>ständig medlem</i>	1981	82
ENGLUND, MAGNUS, Tandläkare, Uddevalla <i>ständig medlem</i> ...	1949	49
ENGLUND, NILS ERIK MAGNUS, Färgelanda <i>ständig medlem</i> ..	1966	66
*ENGLUND, NILS TURE, Leg.läkare, Vänersborg	1939	47
ENGLUND, OSKAR, Källby <i>ständig medlem</i>	1983	83
ENGLUND, SAMUEL, Källby <i>ständig medlem</i>	1977	82
ENGLUND, TEODOR, Källby	1985	85
ENGSTRÖM, PER-ARNE, Försäljare, Trollhättan	1935	85
ENORSON, LARS, Elinstallatör, Vargön	1939	90
*ERICSON, ALLAN, Överpostiljon, Vänersborg	1913	55
*ERICSSON, ANDERS, Tandl., Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1944	54
ERICSSON, ANDERS, Ingenjör, Vargön	1941	80

ERIKSSON, EVERT, Vänersborg	1930	93
*ERICSSON, GUNNAR V., Portvakt, Vänersborg	1918	66
ERICSON, GÖRAN, fd. kulturchef, Göteborg	1927	77
ERIKSSON, JOHAN, Vänersborg	1973	94
ERICSSON, JOHAN F., M.B.A., Vänersborg	1966	66
**ERICSSON, JOHN, Tandläkare, Vänersborg	1908	43
*ERICSSON, JOHN-OLOF, Tandläkare, Vänersborg <i>ständig</i> <i>medlem. Gillevärd</i>	1939	54
ERICSON, JÖRGEN, Vänersborg	1964	80
ERICSON, KARL-JOHAN, Produktionsledare, Vänersborg	1945	88
ERICSON, LENNART, Adjunkt, Vänersborg	1940	85
*ERIKSSON, PER OLOF, Inspektör, Vänersborg	1932	64
ERIKSSON, RONNY, Vänersborg	1938	88
ERIKSSON SVEN-INGVAR, Vänersborg	1940	92
*ERIKSSON, ÅKE, Frisörmästare, Vänersborg	1921	58
ERIXON, LEIF, Frisörmästare, Vänersborg	1929	93
ERLANDSSON, BERTIL, Direktör, Uppsala	1923	88
ERLANDSSON, KURT, Ingenjör, Vänersborg	1925	70
FAGER, JAN, Direktör, Vänersborg	1940	90
FAGERSTEDT, LARS, Kontorist, Vänersborg	1942	76
FAGERSTRÖM, ARNE, Montör, Vänersborg	1934	79
FAGERSTRÖM, MAGNUS, Vänersborg	1966	89
*FALK, HARRY, Åkeriägare, Vänersborg	1906	55
FALK, LEIF, Montör, Vänersborg	1935	83
*FALK, ÅKE, Åkeriägare, Vänersborg	1942	66
FAST, GUNNAR, Major, Boden	1948	83
FASTH, GÖSTA, Linjemäst., Vänersborg	1918	83
FAST, JOHN, Vänersborg	1913	83
FASTH, KENT-ERIC, Kalix	1955	83
FASTH, CONNY, Partille	1948	83
FASTH, SIXTEN, Fotograf, Vänersborg	1926	74
FERM, RUNE, Kriminalassistent, Vänersborg	1929	84
FILIPSON, GÖRAN, Avdelningschef, Vänersborg	1947	94
FILIPSON, PETER, Stud. Vänersborg	1975	94
FLINK, BENGT, V Frölunda	1936	85
FOCK, EGON, Vänersborg	1923	86
FOCK, HENRY, Handlare, Vänersborg	1917	86
FOCK, KARL-GÖRAN, Stud., Göteborg	1953	77
*FORSS, SVEN, Ingenjör, Mölndal	1916	69
FORSSANDER, LARS-ERIK, Bankdirektör, Billdal	1934	84
FREDMAN, EGON, Vänersborg	1929	90
FREDMAN, MARTIN, Vänersborg	1970	83
*FREDMAN, SUNE, Verkmästare, Vänersborg	1940	68
FREDRIKSSON, MATS, Direktör, Göteborg	1922	76

FRIBERG, ERIK, Tecknare, Trollhättan	1919	69
FRIBERG, HANS, Reklamman, Kolbäck	1956	94
*FRIBERG, KARL AXEL, Reservdelsman, Uddevalla	1923	69
FRIBERG, SAM, Säljledare, Göteborg	1956	94
FRIBERG, SVEN-OLOF, Sjukhusdirektör, Uddevalla	1916	71
FRIEDLÄNDER, KARL-GUSTAV, ämneslärare, Vänersborg	1920	81
*FRISK, KENT, Postiljon, Vänersborg	1945	67
*FRÄNDEGÅRD, BENGT-OLOF, Ingenjör, Vänersborg	1927	67
*FRÄNDEGÅRD, SVEN AXEL, Byrådirektör, Huskvarna	1922	67
*FRÖBERG, GÖSTA, Apotekare, Vänersborg <i>innehavare av gilletts medalj (1974)</i>	1896	24
FURBO, MATTIAS, Vänersborg	1972	94
FURBO, STURE, Adjunkt, Vänersborg	1944	87
FÄLLING, HARRY, Televerksarbetare, Vänersborg	1939	71
*GALLE, NILS, Köpman, Vänersborg	1918	67
GEDELL, RAGNAR, Rektor, Vänersborg	1917	80
*GEMVIK, OLOF, Direktör, Täby	1917	46
GILLBERG, ANDERS, Köpman, Trollhättan	1950	89
*GILLBERG, GÖSTA, Köpman, Trollhättan	1918	66
GILLBERG, ROLF, Köpman, Vänersborg	1939	77
GILLBERG, ROLF, Värmetekniker, Vänersborg	1936	90
*GILLBERG, ÅKE, Förste expeditionsvakt, Vänersborg	1920	55
GRANAT, STELLAN, Antikvarie, Uddevalla	1948	77
GRANLUND, KURT, Ekonomichef, Trollhättan	1938	94
GRANQVIST, TORE, Verkstadsägare, Vargön	1948	91
*GRANQVIST, ÅKE, Försäljare, Vänersborg	1939	67
GRAUMANN, GUNNAR, Lund	1935	93
*GRÖNBERG, MATTIAS, Civilingenjör, Bromma	1932	60
*GULZ, LENNART, Studierektor, Vänersborg	1939	54
GULZ, TORBJÖRN, Studerande, Vänersborg	1965	82
*GUSTAFSSON, EDVARD, Stadsarkitekt, Ängelholm	1923	46
GUSTAFSSON, EVERT, Sjukvårdare, Vänersborg	1937	77
GUSTAFSSON, INGVAR, Ingenjör, Uddevalla	1926	90
GUSTAVSON, JAN-OLOF, Vänersborg	1948	94
GUSTAVSSON, JOHN V., Postmästare, Vänersborg	1920	85
GUSTAVSSON, LARS-ÅKE, Herr, Frändefors	1958	92
GUSTAFSSON, KENT, Mättningsbiträde, Vänersborg	1944	71
*GUSTAFSSON, PAUL, Verkstadsägare, Vänersborg	1935	66
GUSTAFSSON, ROLAND, Sjukvårdare, Vänersborg	1930	88
*GUSTAFSSON, SUNE, Bagaremästare, Vänersborg	1918	55
GUSTAVSSON, SVEN, Målare, Vargön	1951	92
GUSTAVSSON, YNGVE, Herr, Vänersborg	1936	92
GUSTAFSSON, ÅKE, Överläkare, Alingsås	1937	90
GYRULF, NILS, Direktör, Vänersborg	1919	82

*GÖTHBERG, INGVAR, Servicerådgivare, Vänersborg	1932	64
GÖTHBERG, REINHOLD, Uddevalla	1920	94
*HAGBERG, BENGT, Källarmästare, Ed	1919	65
HAGBERG, CARL-GÖRAN, Konstnär, Vänersborg	1922	(66)74
**HAGBORG, ARNE, f.d. Möbelhandlare, Vänersborg	1908	30
*HAGBORG, GÖRAN, Redovisningskonsult, Vänersborg <i>ständig medlem. Kassafogde</i>	1941	53
HAGBERG, GUNNAR, Vänersborg	1926	94
*HAGLIND, STURE, Gymnastikdirektör, Skövde	1946	68
HAGLUND, KENTH, Direktör, Trollhättan	1944	87
HAGSTEDT, LENNART, Vänersborg	1926	93
HAGSTEDT, SVEN-OLOF, Vänersborg	1941	82
HALL, SVEN-ERIK, Vänersborg	1944	94
HALLBERG, WILLARD, Typograf, Vänersborg	1931	86
*HALLBERG, NILS, Ingenjör, Göteborg	1912	55
*HALLINGBERG, OLOF, Tandläkare, Vänersborg	1915	66
HALLQVIST, ANDERS, Lantmästare, Vänersborg	1948	94
HALLQVIST, ANDERS, Veterinärassistent, Vänersborg	1945	76
*HALLQVIST, ARNE, Adjunkt, Vänersborg	1917	67
HALLQVIST, KARL-ERIK, Vagarbetare, Vänersborg	1934	76
HALLQVIST, STEFAN, Vänersborg	1968	82
*HALLQVIST, TAGE, Med.lic., Vänersborg	1926	45
HALLQVIST, TOMAS, Lab.assistent, Vänersborg	1951	84
HAMMARSTEDT, JÖRGEN, Studerande, Vänersborg	1966	83
HAMMARSTRÖM, HELMER, Distr.chef, Vänersborg	1918	87
*HANSSON, BRYNOLF, Avsynare, Vänersborg	1924	52
HANSSON, LARS, Herr, Vänersborg	1965	92
HANSSON, LEIF, Mäklare, Bandhagen	1929	79
HANSSON, LENNART, Fastighetsmäklare, Vänersborg	1932	84
*HARLITZ, GUNNAR, Sjöing., Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1940	64
*HARLITZ, LENNART, Ingenjör, Vänersborg	1943	64
HASSELHOLM, CURT, Typograf, Vänersborg	1929	82
HASELLIND, INGEMAR, Tekniker, Vänersborg	1938	93
HASELLIND, KAJ, Ingenjör, Vargön	1945	76
HASSLUNG, LENNART, Herr, Vänersborg	1938	85
HASSLÖF, J-O, RUNE, Kungälv	1929	83
HEDBERG, FRANK, Vargön	1935	79
HEDBERG, KURT, Arbetsledare, Uddevalla	1924	94
*HEDÉN, LASSE, Ingenjör, Borås	1934	57
HEDQUIST, PER, Byråassistent, Vänersborg	1943	76
HELLBERG, ANDERS, Försäljare, Vänersborg	1954	92
HELLBERG, INGVAR, Herr, Vänersborg	1957	92
HELLGREN, CHRISTER, Representant, Vänersborg	1924	90
HELLMAN, ANDERS, Vänersborg	1955	73

HELLSTEN, CURT, fd. Lantbruksdirektör, Vänersborg	1916	86
*HELLSTRÖM, ARNE, Köpman, Vänersborg	1930	64
HENRIKSSON, LARS ERIK, Vänersborg	1957	81
HERENTZ, CHRISTOFFER, Stud. Vänersborg	1968	94
HERMANSSON, JAN, Adjunkt, Lund	1949	91
HERRMANN, GERHART, Folkskollärare, Lysekil	1931	82
HERTZ, ARNE, Ingenjör, Trollhättan	1939	79
HESSSELHOLDT, PÅR-ANDERS, Vänersborg, <i>ständig medlem</i> ...	1962	84
HESSLER, TORSTEN, Sjukskötare, Vänersborg	1929	82
HJELM, STIG, Reprofotograf, Vänersborg	1927	76
HOLGERSSON, STURE, Ingenjör, Vänersborg	1930	90
HOLM, LARS-ERIK, Vägtekniker, Vargön	1944	82
HOLMQVIST, EVERT, Vänersborg	1937	83
HORSTER, KNUT, Verkmästare, Vänersborg	1920	75
HULTIN, HENRIK, Landstingsdirektör, Vänersborg	1935	91
HURTIG, BENGT MAGNUS, Katrineholm	1953	66
*HURTIG, ERNST-MAGNUS, Elektriker, Vänersborg	1923	53
HYGREN, ESKIL, Driftsingenjör, Vänersborg	1918	78
HÅKANSSON, STEN, Herr, Trollhättan	1945	92
HÅGNEFORS, ERNST, Överstelöjtnant, Uddevalla	1921	77
*HÖGBERG, PER, Direktör, Uddevalla	1922	64
HÖGBERG, STIG, Ingenjör, Onsala	1944	77
*HÖGZELL, LENNART, Företagsekonom, Bromma	1934	61
*IDEBERG, GUNNAR, Aukt. revisor, Karlstad	1932	53
IDEBERG, ROLF, Doktor, Uddevalla	1936	94
IVARSSON, KARL INGVAR, Ingenjör, Vänersborg	1941	85
JACOBSSON, ARNE, Personalkonsulent, Trollhättan	1920	70
JACOBSSON, EINAR, Uddevalla	1919	85
JACOBSSON, GERT, Mättningsförmän, Vänersborg	1939	70
JACOBSSON, MIKAEL, Vänersborg	1966	76
*JACOBSSON, ROLF, Redovisningskonsult, Vänersborg	1936	59
JACOBSSON, SVEN, Agronom, Vänersborg	1933	94
*JANSON, BENGT, Gruppchef, Vänersborg	1920	50
*JANSON, LARS, Gymnastikdirektör, Falkenberg	1938	66
**JANSON, OLOV, Kamrer, Vänersborg, <i>Inneh. av gilletts medalj</i> <i>(1975) Gillets hedersledamot</i>	1909	30
JANSSON, ROLF, Bankdirektör, Vänersborg	1943	94
JANSSON, SIGBERT, Ingenjör, Spånga	1921	77
JARHED, GUNNAR, Banktjänsteman, Vargön	1947	78
JEGERFALK, BO, Studierektor, Vänersborg	1927	89
JENGARD, AGNE, Herr, Vänersborg	1945	85
JENGARD, NIKLAS, Snickare, Vänersborg	1968	93
**JENNISCHE, BENGT, Överläkare, Vänersborg	1913	30
*JENNISCHE, MATS, Agronom, Falun <i>ständig medlem</i>	1941	64

*JENNISCHE, PER, Fil.dr. Uppsala <i>ständig medlem</i>	1943	64
*JENNISCHE, ÅKE, Socionom, Julita, <i>ständig medlem</i>	1947	64
JOACHIMSSON, ERLING, Civilingenjör, Torslanda	1950	77
JOACHIMSSON, SVEN, fd. Överläkare, Vänersborg	1911	78
JOELSSON, LARS, Civilingenjör, Bromma, <i>ständig medlem</i>	1954	76
JOELSSON, RUNE, Driftverkm., Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1927	76
JOHANSSON, ANTON, Fd. Instruktör, Vänersborg	1915	88
JOHANSSON, BJÖRN, Alingsås	1963	93
JOHANSSON, BO, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1959	76
JOHANSSON, CASPER, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1976	76
JOHANSSON, CONNY, Distributionschef, Vänersborg	1950	94
*JOHANSSON, EVERT, Transportledare, Vänersborg	1920	60
JOHANSSON, GERHARD, Studerande, Vänersborg	1970	80
*JOHANSSON, GUNNAR, Konditor, Vänersborg	1933	66
*JOHANSSON, GUNNAR, Boktryckare, Vänersborg	1946	66
JOHANSSON, GÖSTA, Styckmästare, Vänersborg	1922	87
JOHANSSON, GÖSTA, Kamrer, Vänersborg	1935	83
JOHANSSON, HELMER, Kommunalarbetare, Vänersborg	1925	82
JOHANSSON, HENRIK, Herr, Vänersborg	1969	88
JOHANSSON, HENRY, Bagare, Vänersborg	1921	73
JOHANSSON, HÅKAN, Fastighetsmäklare, Vänersborg	1947	92
*JOHANSSON, INGEMAR, Konditor, Vänersborg	1928	65
*JOHANSSON, INGVAR, Byggnadssnickare, Vänersborg	1918	55
JOHANSSON, INGVAR, Kommundirektör, Vänersborg	1937	92
JOHANSSON, JAN, Åkeriägare, Vänersborg	1937	76
JOHANSSON, CARL-ERIK, Skolchef, Vänersborg	1929	89
*JOHANSSON, KARL-ERIK, Typograf, Vänersborg	1927	53
JOHANSSON, KARL-GUSTAF, Vänersborg	1937	86
JOHANSSON, LARS, Byggnadssnickare, Vänersborg	1934	86
JOHANSSON, LEIF, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1962	76
JOHANSSON, LENNART, Byrådirektör, Vargön	1942	82
JOHANSSON, LENNART, Grävmaskinist, Vänersborg	1942	79
JOHANSSON, LENNART, Murare, Vänersborg	1949	93
JOHANSSON, MARTIN, Östersund	1963	76
JOHANSSON, PETER, Studerande, Vänersborg	1963	90
JOHANSSON, PONTUS, Vänersborg, <i>ständig medlem</i>	1973	76
JOHANSSON, RICKARD, Officer, Skövde	1966	80
*JOHANSSON, ROLF, Försäljningschef, Vänersborg	1930	65
JOHANSSON, RUNE, Reservdelsman, Vänersborg	1944	76
*JOHANSSON, SVEN, Telearbetare, Vänersborg	1937	59
JOHANSSON, SVEN, Trafikförman, Vänersborg	1926	89
JOHANSSON, THOMAS, Reservdelsman, Vänersborg	1957	76
JOHANSSON, THURE, Vänersborg	1914	88
JOHANSSON, GUNNAR, Produktionsledare, Trollhättan	1931	94

JOHNSSON, FRANK, Adjunkt, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1939	75
JONASSON, EVERT, Aukt. revisor, Göteborg	1917	78
JONSSON, BROR, Målare, Vargön	1920	91
JONSSON GUNNAR, O., Göteborg	1931	82
*JONSSON, BENGT R., Professor, Solna	1930	54
JONSSON, BERTIL, Vänersborg	1934	88
*JONSSON, ERIK, Vänersborg	1920	46
JONSSON, LARS, Försäljare, Vänersborg	1963	92
*JONSSON, OLOF, Köpman, Vänersborg	1923	45
*JONSSON, SVEN, Vänersborg	1956	63
JONSSON, TAGE, 1:e Postiljon, Vänersborg	1918	80
JONSSON, ÖSTEN, Civilingenjör, Vällingby	1923	84
*JOSEFSSON, GUNNAR, Tjänsteman, Vänersborg	1931	65
JOSEFSSON, LENNART, Assistent, Vänersborg	1948	75
JOSEFSSON, FREDERICK, Vargön	1973	85
JOSEFSSON, TOBIAS, Vänersborg	1972	94
JÅTBY, RUNE, Skorstensfejaremästare, Vänersborg	1931	76
JÄRPLER, LENNART, Vänersborg	1947	83
JÖNSSON, GUNNAR, Vänersborg	1960	88
KAAGE, BENGT, Överläkare, Vänersborg	1932	91
KANNESTEN, RUNE, Länsråd, Vänersborg	1919	82
KARLSSON, BERNY, Yrkeslärare, V. Frölunda	1941	80
*KARLSSON, BERTIL, Elinstallatör, Hägersten	1910	58
*CARLSSON, BERTIL, Annonskons, Vänersborg <i>ständig medlem</i> . .	1944	47
**CARLSSON, ELOF, fd. Direktör, Vänersborg <i>ständig medlem</i> . . .	1904	30
CARLSSON, ERIC, Förrådsarbetare, Vänersborg	1915	75
*KARLSSON, HADAR, Komm.råd, Vänersborg <i>innehavare av gillets medalj (1980)</i>	1913	67
KARLSSON, HERMAN, Fotograf, Vänersborg	1942	84
*CARLSSON, INGVAR, Överskötare, Vänersborg	1924	69
**CARLSSON, CARL-GUSTAF, Fabrikör, Vänersborg	1909	30
*CARLSSON, CARL-OTTO, Instruktör, Vänersborg	1917	66
*CARLSSON, CARL-OTTO, Spedit., Göteborg <i>ständig medlem</i> . . .	1939	47
CARLSSON, KENTH, Ingenjör, Vänersborg	1952	60
KARLSSON, KJELL-ANDERS, Typograf, Vänersborg	1958	82
*KARLSSON, CLAES, fd. Köpman, Vänersborg	1908	55
KARLSSON LARS URBAN, Elektriker, Vänersborg	1970	90
KARLSSON, LENNART, Grävmaskinist, Vargön	1955	93
CARLSSON, LENNART, Konditor, Vänersborg	1927	90
KARLSSON, MARTIN, Studerande, Vänersborg <i>ständig medlem</i> . .	1976	87
KARLSSON, PER AXEL, Verkst.montör, Vänersborg	1925	85
KARLSSON, STIG, Filialföreståndare, Smögen	1936	77
KARLSSON, SVEN, 1:e postilj., Vänersborg	1926	85
KARLSSON, ULF, Elektriker, Vänersborg	1964	90

*CARLSSON, UNO, Åkeriägare, Vänersborg	1926	67
*CARLSSON, ÅKE, Vaktmästare, Vänersborg	1914	58
KEMPE, BO, Laboratorieassistent, Vänersborg	1948	75
KIHLSTEN, CLAES-GÖRAN, Banktjänsteman, Vänersborg	1947	93
*KIHLSTRÖM, LARS GÖRAN, Banktjänsteman, Frändefors	1936	65
KIHLSTRÖM, PER, Köpman, Åkarp	1928	76
KJELLSSON, DAN, Verkmästare, Vänersborg	1941	74
KJELLSSON, UNO, Direktör, Vänersborg	1944	74
KNUTSSON, BO, Pol. mag., Vänersborg	1945	90
*KNUTSSON, LEIF, Personaltjänsteman, Arvika	1934	64
*KORÉN, GÖSTA, Kamrer, Vänersborg	1908	53
KORSE, KARL-GERHARD, Fil.lic., Uppsala	1934	85
KORSE, YNGVE, Ingenjör, Vänersborg	1913	74
KRATZ, HANS, Resebyråchef, Vänersborg	1948	93
KUMLIN, JOHAN, Studerande, Vänersborg	1972	85
KUMLIN, KARL, Studerande, Vänersborg	1974	85
KVIDÉN, STIG, Köpman, Vänersborg	1933	88
KÄRVLING, ARNE, Redaktör, Vänersborg	1926	82
KÄRVLING, STEFAN, Adjunkt, Vänersborg	1954	85
KÄRVLING, URBAN, Plan.sekreterare, Herrljunga	1957	85
LARSSON, ALF, Stationsmästare, Bråmhult	1939	77
LARSSON, ANDERS, Spånga <i>ständig medlem</i>	1963	63
LARSSON, BERTIL, Sjöman, Vänersborg	1942	81
*LARSSON, GÖSTA, Civilingenjör, Stockholm <i>ständig medlem</i>	1936	55
*LARSSON, GÖTE, Posttjänsteman, Göteborg	1944	66
*LARSSON, HARRY, Bilmekaniker, Vänersborg	1913	54
LARSSON, HENRY, Rektor, Vänersborg	1907	76
LARSSON, JOHAN, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1966	66
LARSSON, KARL-ERIK, Civilingenjör, Vänersborg	1915	87
LARSSON, INGEMAR, Plåtslagare, Huskvarna		89
*LARSSON, LARS, Revisor, Hisings-Backa	1943	68
LARSSON, LARS, Elektriker, Trollhättan	1914	74
LARSSON, LEIF, Vänersborg	1934	80
LARSSON, MATS, Vänersborg	1947	94
*LARSSON, ROLF, Underinspek., Skärholmen <i>ständig medlem</i>	1924	56
*LARSSON, STIG, Direktör, Vänersborg <i>1:e älderman</i>		
<i>Innehavare av gilletts medalj (1990)</i>	1935	57
LARSSON, SVEN, Butiksbiträde, Vänersborg	1929	70
LARSSON, SVEN, Mejerist, Vänersborg	1914	75
LARSSON, SVEN AXEL, Säljare, Göteborg	1932	87
LARSSON, YNGVE, Montör, Vänersborg	1927	77
LARSSON, ÅKE, Vänersborg	1944	77
LAURELL, BO, Lagerchef, Kode	1935	79
LAURELL, GUNNAR, Ingenjör, Vänersborg	1920	85

*LAURELL, JOHNNY, Tidskrivare, Vänersborg	1908	46
LAURELL, MIKAEL, Busschaufför, Vargön	1957	94
LEVAN, OLOF, Ingenjör, Uddevalla	1924	93
*LIND, HÅKAN, Jur.kand., Vänersborg, krönikör	1948	54
LIND, JESPER, Vänersborg	1975	83
*LIND, LARS, Civilingenjör, Floda	1944	50
*LINDH, LENNART, Posttjänsteman, Vänersborg	1930	57
*LIND, OLOV, Civilingenjör, Kristianstad	1920	45
**LIND, SVEN, fd. Disponent, Vänersborg		
<i>Innehavare av gilletts medalj (1976) Gillets hedersledamot</i>	1913	40
*LINDBERG, ANDERS, Bankdirektör	1938	66
LINDBERG, BENGT ARNE, Verkstadsarbetare, Vargön	1949	66
*LINDBERG, INGE, Expeditionsförman, Vänersborg	1921	60
LINDBERG, JAN, Ingenjör, Vänersborg	1954	83
LINDBERG, JOAKIM, Vargön	1979	88
*LINDBERG, CARL-AXEL, Ingenjör, Onsala	1944	65
LINDBERG, STEN-OLOF, Livsmedelsassistent, Vargön	1945	87
LINDÉN, ARNE, Ingenjör, Halmstad	1939	86
LINDÉN, LARS, Civiling., Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1954	75
*LINDÉN, ROLF, Ingenjör, Skärholmen <i>ständig medlem</i>	1927	62
LINDENCRONA, CARL-AXEL, Major, Ängelholm	1916	88
LINDEROTH, LARS, Direktör, Vänersborg	1926	94
LINDGREN, ARVID, Vänersborg	1985	85
*LINDGREN, FOLKE, Fabrikör, Vänersborg	1914	54
*LINDGREN, GÖSTA, fd. Byggnadssnickare, Örebro	1903	55
*LINDGREN, KARL ENAR, Försäljningschef, Vänersborg	1921	65
LINDGREN, SIXTEN, Disponent, Vänersborg	1914	77
LINDHÉ, RUNE, Representant, Vänersborg	1923	77
*LINDQVIST, ARNE, Filare, Vänersborg	1921	(57)74
LINDQVIST, ARNE, Tjänsteman, Vänersborg	1932	76
**LINDQVIST, HÅKAN, Kyrkoherde, Kungälv	1914	37
LINDSKOG, HANS, Byråchef, Vänersborg	1940	94
**LINDSTRÖM, ALLAN, Lektor, Lerum	1908	30
*LINDSTRÖM, LENNART, Rektor, Sandviken	1918	63
*LINNARSSON, NILS, Posttjänsteman, Hisings-Backa	1912	55
*LISS, PER ARNE, Vänersborg	1940	67
LISTAD, KENT ROGER, Köpman, Vänersborg	1949	75
LJUNG, INGEMAR, Vänersborg	1966	94
LJUNGSTRÖMER, KNUT, Glasmästare, Vänersborg	1919	81
LOHM, SÖREN, Kranmaskinist, Vänersborg	1942	93
*LUDWIGSSON, EVERT, Verkst.-föreståndare, Vänersborg	1913	55
LUNDBLAD, LARS, Docent, Lidingö	1947	85
LUNDBLAD, ROLF, Vänersborg	1926	89
*LUNDBORG, BO, Operasångare, Haninge	1932	66

LUNDBORG, ERIC, Köpman <i>ständig medlem</i>	1957	66
**LUNDBORG, EVERT, Köpm. Vänersborg <i>bisittare i styrelsen</i> <i>Gillevärd, innehavare av gillels medalj (1983)</i>	1921	42
LUNDBORG, HÅKAN, Vänersborg	1956	73
LUNDBORG, JAN, Vänersborg	1952	73
**LUNDBORG, STEN, Köpman, Vänersborg	1925	42
*LUNDBÄCK, BENGT, Dialystekniker, Vänersborg	1941	67
LUNDBÄCK, JONAS, Vänersborg	1975	80
*LUNDGREN, SUNE, Rektor, Malaga, Spanien	1913	53
LUNDGREN, ÅKE, Kriminalinspektör, Södertälje	1946	88
LUNDH, GUNNAR, Polismästare, Vänersborg	1935	94
*LUNDIN, GUNNAR, Direktör, Vänersborg	1907	69
*LUNDIN, GUNNAR, Köpman, Vänersborg	1921	52
*LUNDIN, IVAR, Avsynare, Vänersborg	1919	52
*LUNDIN, JAN, Vänersborg	1936	69
LUNDIN, PER, Affärsbiträde, Vänersborg	1953	55
LUNDQUIST, BIRGER, Distr.chef, Vänersborg	1919	87
LUNDQVIST, ULF, Banktjänsteman, Vänersborg	1946	93
LUNDSTRÖM, HERBERT, Länsveterinär, Vänersborg	1936	89
*LUNDAVIK MAGNUSSON, ULF, Tandläkare, Källby	1926	64
LÅNG, BÖRJE, Kurator, Trollhättan	1933	76
LÅNG, KENT, Bankdirektör, Vargön	1940	80
LÅNG, STIG-ARNE, Konsult, Norrköping	1953	85
LÖNNEHAG, HENRY, f.d. krim.kommissarie, Vänersborg	1918	84
LÖVBERG, THORE, Fd chefsåklagare	1925	91
*MAGNUSSON, ARNE, Direktör, Göteborg	1913	49
MAGNUSSON, DICK, Vänersborg	1943	72
*MAGNUSSON, CARL-AXEL, Direktör, Uddevalla	1937	65
*MAGNUSSON, NILS, Folkskollärare, Ljungskile	1940	65
MALCOLM, KARL-ERIK, Redaktör, Vänersborg	1928	80
MARKLUND, BERTIL, Överläkare, Vänersborg	1945	80
MELIN, GEORG, Försäljningschef, Vänersborg	1922	70
MELLQVIST, GÖSTA, Åkeriägare, Vänersborg	1927	81
*MILLING, TAGE, Försäljningschef, Vänersborg	1931	58
*MILLING, THORE, Flygtekniker, Vänersborg	1924	52
MJÖRNESTÅL, THOMAS, Ingenjör, Mellerud	1947	85
MOLLBERG, PER-OLOF, Kommunalarbetare, Vänersborg	1919	77
*MOLLBERG, RUNE, Annonsskonsulent, Vänersborg	1925	54
MOLNIT, PER, Arkitekt, Vänersborg	1919	75
MOSSBERG, BERTIL, Herr, Uddevalla	1937	85
MOSSBERG, ERIK, F.länshälsovårdskonsulent, Vänersborg	1915	82
MOSSBERG, LEIF, Arbetsledare, Vänersborg	1931	90
*MÅNGBERG, CARL ERIK, Underinspektör, Hallsberg	1923	66
MÅRTENSSON, ARNE, Bankdirektör, Stockholm	1951	87

NIKLASSON, HANS, Vänersborg	1966	85
NIKLASSON, JAN, Vänersborg	1964	83
*NIKLASSON, MATS, Kriminalinspektör, Vänersborg	1925	56
NILSSON, BO, Bankkamrer, Hisings-Kärra	1944	83
*NILSSON, GUSTAV, Lantbrukare, Vänersborg	1924	50
NILSSON, HANS, Skene	1923	88
NILSSON, HOLGER, Hantv.förest. Vänersborg	1913	83
NILSSON, JAN-ERIK, Fordonsmek. Vänersborg	1954	94
*NILSSON, CARL-ERIC, Droskägare, Vänersborg	1920	66
NILSSON, LENNART, Herr, Haninge	1943	92
NILSSON, PER-AXEL, Överskötare, Vänersborg	1923	78
*NILSSON, PER GUNNAR fd. Linjemästare, Värnamo	1904	66
NILSSON, PER GÖSTA, Bokbindaremästare, Värnamo	1925	80
NILSSON, RAGNAR, Ingenjör, Vargön	1926	89
**NILSSON, RAGNAR, Köpman, Vänersborg	1908	41
*NILSSON, SUNE, Brunnaborrare, Vänersborg	1923	58
NISSON, PETER, 1:e antikvarie, Vänersborg	1947	81
*NORDGREN, ALLER, Typograf, Vänersborg	1909	53
NORDGREN, KENT ALLER, Ingenjör, Vänersborg	1937	81
NORDIN, TORSTEN, Överste, Vänersborg	1916	87
NORDQVIST, PER-OLOF, Försäljare, Vänersborg	1963	92
NORDQVIST, YNGVE, Direktör, Ulricehamn	1930	77
NORRMAN, TOMMY, Posttjänsteman, Vänersborg	1944	90
NYLEN, TORE, Civilingenjör, Lidköping	1935	89
NYMAN, SVEN, Ingenjör, Vänersborg	1922	89
NYMARK, IVAN, Vänersborg	1916	85
*NYSTRÖM, KARL FREDRIK, Ingenjör, Vänersborg	1928	58
NÄS, ANDERS, Stud. Vargön	1977	94
ODELIUS, ERIK, Snickare, Vänersborg	1934	79
ODELIUS, SVEN ERIK, Vänersborg	1957	79
OHLSSON, TAGE, Tegelmästare, Hallsberg	1913	79
OLSEN, POUL, Frisörmästare, Vänersborg	1938	91
*OLSSON, BERTIL, Vaktmästare, Vänersborg	1921	60
*OLSSON, FOLKE, Tekniker, Vänersborg	1929	48
OLSSON, GERT, Stadsarkitekt, Vänersborg	1933	89
OLSSON, GUSTAF, Tekn.lärare, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1918	72
OLSSON, JAN-OLOF, Munsänk, Nynäshamn	1948	82
OLSSON, CHRISTER, V. Montör, Vänersborg	1956	83
OLSSON, LARS, Rörmontör, Vänersborg	1935	75
OLSSON, LENNART, Ingenjör, Vänersborg	1928	78
OLSSON, ROGER, Vänersborg	1969	93
OLSSON, ROLF, Företagsekonom, Vänersborg	1949	72
OLSSON, STIG, Väktare, Vänersborg	1930	79
OLSSON, ÅKE, Köpman, Vänersborg	1945	83

OLZON, AXEL, Överläkare, Vänersborg	1919	74
OREHULT, GÖRAN, Ingenjör, Vänersborg	1937	88
PALM, STIG-LENNART, Ingenjör, Linköping	1930	82
PALMSTRÖM, ALLAN, Lärare, V:a Frölunda <i>ständig medlem</i> ...	1933	76
*PALMSTRÖM, NILS, Fabrikör, Vänersborg <i>innehavare av gilletts medalj (1980)</i>	1910	52
PALMSTRÖM, UNO, Journalist, Stockholm <i>ständig medlem</i>	1947	76
PATRIKSSON, ANDERS, Ingenjör, Vargön	1960	85
PATRIKSSON, HENRIK, Ingenjör, Vänersborg	1965	85
PATRIKSSON, JÖRGEN, Fabrikör, V:a Frölunda	1942	76
PATRIKSSON, HÅKAN, Ekonomichef, Vänersborg	1946	94
PATRIKSSON, MAGNUS, Jur. kand., Vänersborg	1965	85
*PATRIKSSON, RUNE, Köpman, Vänersborg	1937	65
*PAULSSON, ELMER, Musiklärare, Vänersborg	1909	54
PAULSSON, INGVAR, Expeditionschef, Tyresö	1948	94
PERMVALL, OSKAR, Civilingenjör, Lund	1957	88
PERSSON, HANS OLOF, Studerande, Vänersborg	1974	90
PERSSON, SVEN-OLOF, Vänersborg	1925	77
PERSSON, THORE, 1:e byråsekr. Vänersborg	1919	70
PETERSON, EDGAR, Vänersborg	1919	80
PETERSON, CHRISTER, Kommunalarbetare, Vargön	1943	71
PETTERSSON, NILS ÅKE, Vänersborg	1941	94
PETTERSSON, OLOF, Montör, Vänersborg	1923	77
PETERSON, SVEN GUNNAR, Polisman, Vänersborg <i>innehavare av gilletts medalj (1992)</i>	1925	81
PETTERSSON, ALLAN, Konditor, Falköping	1937	86
PETTERSSON, BJÖRN, Herr, Vänersborg	1962	92
PETTERSSON, KJELL, Billackerare, Vargön	1932	92
PETTERSSON, OLOF, Förmän, Vargön	1919	93
*PETTERSSON, OSCAR, Ingenjör, Billdal	1914	59
PRINS, EDDIE, Frisör, Vänersborg	1971	94
PRINS, SETH, Frisör, Vänersborg	1947	94
*PÅRUD, NILS, Universitetslektor, Umeå <i>ständig medlem innehavare av gilletts medalj (1980)</i>	1923	52
*RAHM, GUNNAR, Apotekare, Askim	1929	66
*RAHM, HARRY, Överskötare, Vänersborg	1914	55
RAMM, TOMMY, Lärare, Vänersborg	1948	88
RAMNEMYR, BJÖRN, Mätningstekniker, Vänersborg	1943	72
*RANER, LENNART, Köpman, Uddevalla	1919	53
*RANER, STEN ERIK, Leg.läkare, Göteborg	1947	69
*RAPP, HÅKON, Köpman, Vänersborg	1933	60
*REHMAN, TOR, Häradskskrivare, Vänersborg	1905	66
REINHOLDSSON, PETER, LENNART, Studerande, Vänersborg ..	1967	82
RISBERG, SVEN, Trädgårdsingenjör, Vänersborg	1944	91

ROHDIN, BERTIL, Herr, Trollhättan	1935	92
*ROSÉN, GUNNAR, Ingenjör, Göteborg	1923	55
ROSÉN, UNO, Civ. ing. Kungälv	1908	83
ROSENGREN, KARL-ERIC, Ingenjör, Vänersborg	1938	71
ROSLIN, LENNART, Ingenjör, Trollhättan	1945	79
*ROSLIND, LARS-GÖRAN, Opt, Vänersborg <i>ständig medlem</i>	1946	58
*ROSLIND, SVEN-GUNNAR, Opt. Mellerud, <i>ständig medlem</i>	1940	58
RUDBERG, STIG, Professor, Lund	1920	76
RUDESTRÖM, GUNNAR, Konstnär, Vänersborg	1916	79
RUSSBERG, LEIF, Kriminalinsp. Vänersborg	1937	84
RYBERG, EVERT, Lagerchef, Påarp	1940	90
RYBERG, LENNART, Styckmästare, Vänersborg	1932	90
RYDHOLM, YNGVE, Arkivchef, Vaxholm	1922	84
RÅDBERG, JAN ERIK, f.vattenrättsingenjör, Vänersborg	1910	84
SAEDÉN, ERIK, Hovsångare, Professor, Sundbyberg	1924	94
SAHLIN, EDGAR, F.handl., Vänersborg	1910	86
*SAHLIN, PER-ANDERS, Fil.kand., Enskede	1945	50
**SAHLIN, STEN, fd. Direktör, Vänersborg		
<i>Innehavare av gilletts medalj (1975) Gillets hedersledamot</i>	1913	36
SALANDER, HÅKAN, Doktor, Vänersborg	1939	85
SALONEN, ARVID, Studerande, Vänersborg	1980	87
SALONEN, EMIL, Studerande, Vänersborg	1977	87
SALONEN, LARS, Tandläkare, Vänersborg	1948	81
SALONEN, OSKAR, Vänersborg	1987	89
SALONEN, RISTO, Snickarmästare, Vänersborg	1913	89
SAND, NILS, OLOF, Köpman, Vänersborg	1933	76
**SANDBERG, NILS, Biblioteksråd, Göteborg	1911	34
SANDELMARK, EINAR, Avdelningschef, Vargön	1910	78
*SANDSTEDT, GUSTAF ADOLF, Kyrkoherde, Vänersborg	1909	62
SANDSTRÖM, LENNART, Advokat, Vänersborg	1923	81
SCHÄRBERG, HENRY, Kioskägare, Vänersborg	1936	92
SCHÖNDELL, BENGT, Produktionschef, Uddevalla	1923	77 (57—67)
SIGURDSSON, SVEN, Skadeinspektör, Hisings-Backa	1925	82
SILJEVALL, FOLKE, Försäljare, Trollhättan	1925	74
SILJEVALL, VALDO, Ingenjör, Lilla Edet	1924	74
SJÖÖ, INGVAR, Säkerhetschef, Trollhättan	1930	84
SJÖÖ, CARL-GÖRAN, Snickare, Trollhättan	1957	76
SJÖÖ, LEIF, Ingenjör, Göteborg	1932	76
*SJÖÖ, STIG, Ingenjör, Göteborg	1918	69
SJÖBERG, LEIF, Vänersborg	1922	79
*SJÖSTAD, OLOF, Elektriker, Vänersborg	1933	52
SJÖSTAD, LEIF, Elektriker, Vänersborg	1958	81
SJÖSTAD, LENNART, Ingenjör, Vänersborg	1956	81
SJÖSTRAND, CHRISTER, Civilingenjör, Hisings-Backa	1943	79

*SJÖSTRAND, ERNST, Sjukvårdare, Vänersborg	1917	58
SJÖSTRAND, GÖRAN, Ingenjör, Vänersborg	1944	94
SJÖSTRAND, OSKAR, Stud. Vänersborg	1973	94
SJÖSTRÖM, JAN, Köpman, Vänersborg	1930	77
SJÖSTRÖM, ROLF GEORG, Golvläggare, Vänersborg	1926	87
SKOOGH, FRANK, Hälsingborg	1926	80
*SKOOGH, GUNNAR, Fastighetsmäklare, Vänersborg		
Ersättare i styrelsen	1937	69
*SKOOGH, LARS-OLOF, Trafikmästare, Vänersborg	1925	58
SKOOGH, LENNART, Herr, Sollentuna	1949	92
SKOGLUND, ANDERS, Trollhättan	1953	83
SKÖLDEBERG, KARL-AXEL, Billackerare, Vänersborg	1927	62
SMITH, BJÖRN, Överläkare, Vänersborg	1932	83
*SOHLBERG, ALLAN, Köpman, Vänersborg	1918	50
SPETZ, PER-GÖRAN, Verkmästare, Vänersborg	1925	70
STALFORS, TOMAS, Vänersborg	1948	83
STENBERG, ARNE, Vänersborg	1933	82
STENBERG, RAGNAR, Försäljare, Vänersborg	1916	67
STENSTRÖM, BERNT, Direktör, Falkenberg	1908	71
STENSTRÖM, GÖRAN, Pol.mag., Göteborg	1939	74
**STENSTRÖM, LARS, 1:ste Länsassistent, Vänersborg	1905	30
STENSTRÖM, ROLF, TV-tekniker, Vänersborg	1937	76
STERNER, ANDERS, Instrumentkontroll. Vänersborg	1955	94
**STERNER, NILS, Direktör, Farm.lic., Malmö	1922	41
*STERNER, SVEN-AXEL, Taxeringsdir. Vänersborg	1923	47
STJERNDAHL, HARALD, Agronom, Vänersborg	1915	81
STRAND, OLLE, Vänersborg	1935	93
STRANDBERG, BERTIL, Köpman, Uddevalla	1921	75
STRANDBERG, CARL-ERIC, Vänersborg	1931	75
STRIVE, STAFFAN, Sjökapten, Vänersborg	1960	85
STRÖM, PER, Kommunalsråd, Motala	1920	76
STRÖM, RAGNAR, Civilingenjör, Rönninge	1939	82
*STRÖM, SÖREN, Redaktör, Vänersborg	1934	67
STRÖMBERG, REINE, Fastighetschef, Vänersborg	1936	88
STÅLHEIM, IVAN, Representant, Vänersborg	1927	83
STÅLHEIM, RUNE, Direktör, Trollhättan	1925	80
SULTAN, JAN, Verkmästare, Vänersborg	1934	84
SUNDBERG, GILBERT, Konditor, Vänersborg	1931	91
SUNDEFORS, HARTVIG, Fd Järnvägsexp. Vänersborg	1927	94
SUNDELIUS, BJÖRN, Mellerud	1940	82
SUNDELIUS, CLAS, Ingenjör, Vänersborg	1936	75
SUNDELL, SUNE, Överingenjör, Vänersborg	1917	94
SUNNERDAHL, HANS, Herr, Vänersborg	1942	85
SUNNERDAHL, SVEN-OLOF, Reparatör, Vänersborg	1938	79

SVANBERG, GÖSTA, Civilekonom, Vänersborg	1924	84
SVANBERG, HENRIK, Vänersborg	1966	84
SVANBERG, MAGNUS, Vänersborg	1975	94
SVANBERG, MARTIN, Ingenjör, Vänersborg	1962	84
SVANBERG, PER-OLOF, El.ingenjör, Vänersborg	1952	85
SVANBERG, PER OLOF, Målarmästare, Vänersborg	1937	79
SWARÉN, BENGT, Kontraktsprost, Vänersborg	1904	73
SWARÉN, STEN, f.d. Landstingsdirektör, Vänersborg	1906	70
SVEDUNG, MIKAEL, Studerande, Vänersborg	1964	88
*SVENSSON, ALF, Direktör, Vänersborg	1923	48
SVENSSON, ALF, Droskägare, Vänersborg	1957	94
SVENSSON, ANDERS, Doktor, Linköping	1944	79
**SVENSSON, ARNE, Elektriker, Vänersborg	1916	43
*SVENSSON, BENGT, Representant, Vänersborg	1932	64
SVENSSON, BERTIL, Brandförman, Vänersborg	1924	93
SVENSSON, CHRISTER, Verkstadsmontör, Vänersborg	1943	90
SVENSSON, ELVING, Resemontör, Vänersborg	1926	93
SVENSSON, EVERT, Ingenjör, Vänersborg	1916	86
SVENSSON, GÖSTA, Yrkeslärare, Vargön	1914	93
SVENSSON, JOHAN, Göteborg, <i>ständig medlem</i>	1975	76
SVENSSON, LARS, Civilingenjör, Barsebäck	1950	76
SVENSSON, LARS-GUNNAR, Vänersborg	1952	80
SVENSSON, LENNART, Vänersborg	1952	80
SVENSSON, OLLE, Vänersborg	1920	80
SVENSSON, PETER, Göteborg <i>ständig medlem</i>	1972	72
SVENSSON, SVEN EVERT, Driftsverkm., Eskilstuna	1942	92
**SVÄRD, TAGE, Helsingborg	1910	35
**SVÄRD, YNGVE, Eldare, Skärhamn	1916	42
SÖDERBOM, LARS-ÅKE, Målare, Vänersborg	1954	81
SÖDERHOLM, KARL-GUSTAF, Ombudsman, Vetlanda	1939	85
SÖDERQVIST, GUNNAR, Snickare, Vänersborg	1955	92
SÖDERSTRÖM, GÖRAN, Fd skogsdirektör, Vänersborg	1916	91
SÖDERSTRÖM, LEIF, Vänersborg	1960	84
SÖDERSTRÖM, STIG, Postförman, Vänersborg	1940	83
SÖDERSTRÖM, SVEN, Postmästare, Vänersborg	1933	83
*SÖDERSTRÖM, PER ARNE, Kamrer, Vänersborg	1933	66
SÖLVELING, INGOLF, Skogsmästare, Varberg	1922	82
*TAUBE, EDVARD, Greve, Länsombudsman, Ljungskile	1916	46
*TENGBERG, GUNNAR, Vänersborg	1944	69
TENGBLAD, SVANTE, Ekonomichef, Vänersborg	1953	87
*THERNQUIST, KJELL, Redovisn.konsult, Vänersborg, 2:a älderman. Innehavare av Gillets medalj (1990)	1939	50
**THERNQUIST, OLE, fd. Handelsträdg.mäst., Vänersborg. Innehavare av gillet medalj (1976) Gillets hedersledamot	1911	30

*THUNBERG, GUNNAR, Föreståndare, Vänersborg	1922	55
THUNBERG, SVEN, Kommunalarbetare, Vänersborg	1935	79
*THUNBLAD, ARNE, Vaktmästare, Vänersborg	1915	55
*TIBBLIN, ARNE, Posttjänsteman, Vänersborg	1925	51
*TIBBLIN, BERT, Direktör, Främmostad	1930	61
*TIBBLIN, LENNART, Arbetsledare, Alingsås	1935	61
TIBBLIN, RONNY, Verkstadsarbetare, Vargön	1954	76
*TIDSTRAND, HARRY, Bankkamrer, Vänersborg	1909	69
TIDSTRAND, LENNART, Kamrer, Alingsås	1936	76
TINGDAHL, LENNART, Överstelöjtnant, Skövde	—	85
THORELL, SUNE, Ekonomisekreterare, Uddevalla	1955	88
THORNELL, NILS, Bandirektör, Vänersborg	1924	80
THUFVESSON, ALLAN, Servicechef, Vänersborg	1922	83
THUFVESSON, ANDERS, Studerande, Vänersborg	1963	82
TORNBERG, PETER, Vänersborg	1973	75
**TULLBERG, INGE, Avd.chef, Bromma <i>ständig medlem</i>	1905	18
TURTELL, LARS, Byggnadsingenjör, Vänersborg	1942	80
TVIKSTA, INGEMAR, Herr, Vänersborg	1933	85
ULLDAHL, Conny, Distributör, Vänersborg	1956	88
ULLDAHL, ÅKE, Badmästare, Vänersborg	1931	87
ULLGREN, SIXTEN, Konstruktionschef, Göteborg	1919	75
*ULVEGÄRDE, DAG, Pol.mag., Belgien	1941	69
WAERN, FREDRIK, Lantmästare, Vargön	1943	89
WADMAN, DAG, Banktjänsteman, Vänersborg	1949	80
WAHLIN, BJÖRN, Distr.överläk. Vänersborg	1942	85
*WAHLIN, CARL-VIKING, Köpman, Vänersborg <i>Gilleskrivare</i> <i>Innehavare av Gillets medalj (1989)</i>	1932	51
WAHLIN, JACOB, Vänersborg	1960	71
WALLIN, ROLAND, Målare, Vänersborg	1930	82
WAHLIN, TORDEL, Docent, Vänersborg	1943	85
WALLIN, BJÖRN, Civ.ingenjör, Vänersborg	1939	94
WALLIN, KENNETH, Målare, Vänersborg	1964	92
WALLTIN, STEN-ÅKE, Redaktör, Vargön	1937	90
WASSENIUS, SVEN, Tandläkare, Vänersborg	1927	77
WEDHAM, SVEN-ERIC, fd. Brandchef, Vänersborg	1913	78
WEGRAEUS, BJÖRN, Stockholm	1969	82
WEGRAEUS, ERIK, Riksantikvarie, Stockholm	1940	83
WEGRAEUS, FREDRIK, Stockholm	1965	82
**WEINSTOCK, ERLING, Direktör, Farsta	1916	42
*WEISS, ANDERS, Byrådir., Karlstad	1940	66
*WELANDER, GÖSTA, Bitr. Länspolismästare, Järfälla	1935	61
*WELANDER, STEN, Kronofogde, Trollhättan	1939	61
WELÉN, LARS, Studerande, Vänersborg	1965	73
WELÉN, PER, Studerande, Vänersborg	1960	73

WENNBORG, LENNART, Kontrollant, Vänersborg	1951	75
WENNBORG, YNGVE, Telearbetare, Vänersborg	1934	79
WENNERBERG, HENRIK, Vänersborg	1948	85
WENNERBERG, LARS, Advokat, Vänersborg	1916	85
WENNHAGE, PER, Studerande, Vänersborg	1966	80
WENNHAGE, ÅKE, Revisor, Vänersborg	1923	80
*WERNER, BENGT, Ingenjör, Vänersborg	1925	60
WERNER, BENGT, Ingenjör, Vänersborg	1935	86
WERNER, BO, Vårdare, Vänersborg	1936	72
WERNER, LARS, Arkitekt, Stockholm	1956	77
WERNER, SVEN, Civilingenjör, Borås	1952	77
VESSBY, SVEN-OVE, Fastighetsskötare, Frändefors	1944	84
WESTERBERG, BERTIL, Malmö	1917	76
WESTERBERG, BO, Ingenjör, Vänersborg	1940	76
WESTERBERG, JACK, Målaremästare, Vargön	1924	90
WESTERBERG, LARS, Brandmästare, Vargön	1928	81
WESTERBERG, PER-OLOF, Chaufför, Vänersborg	1923	77
WESTERLUND, ÅKE, Kamrer, Trollhättan	1950	80
WESTHALL, HÅKAN, Kronofogde, Vänersborg	1938	74
WESTHALL, SVEN, Ingenjör, Vänersborg	1945	75
**WETTERLUNDH, SUNE, Verkst.direktör, Malmö	1904	28
WIBERG, ERIC, F.domänintend. Vänersborg	1912	87
*WIDQVIST, LARS-OLOF, Kontrollant, Vänersborg	1919	58
WULF, ERIK, Civilekonom, Lerum	1950	63
VÄNERLÖV, INGEMAR, Spec.lärare, Vänersborg	1944	94
VÄNERSTAM, STIG, Förs.chef, Brastad	1918	87
*WÄRNE, ORVAR, Kontorist, Trollhättan	1928	53
YBRING, ELOF, Täby	1916	83
ZETTERBERG, CHRISTER, Näringslivssekr., Vänersborg	1945	88
*ZETTERBERG, KARL-GUSTAV, Servicemontör, Vänersborg	1917	64
ZETTERBERG, SVEN OLOF, Vänersborg	1950	64
*ÅBERG, FOLKE, Lagerchef, Vänersborg	1920	55
ÅBERG, GERT-OLOF, Byggnadssnickare, Vänersborg	1958	74
ÅBERG, GUNNAR, Fritidschef, Vänersborg	1930	75
* ÅBERG, SVEN OLOF, Tjänsteman, Vänersborg	1923	61
*ÅKESSON, NILS-ERIK, Överstelöjtnant, Halmstad	1922	46
**ÅSTRÖM, HELGE, fd. Poliskommissarie, Vänersborg	1902	42
ÄNGERMARK, WILHELM, Antikvarie, Uddevalla	1924	85
ÖRTENBLAD, ROLF, Distriktchef, Vargön	1934	93
ÖSTERBERG, JAN, Inköpschef, Ljungskile	1937	90
ÖSTLING, HARRY, Verkstadsarbetare, Vänersborg	1920	74

Antal medlemmar 876

* tilldelad 25-årstecknet.

** tilldelad 50-årstecknet.

Gillet's Postgironummer är 329319-8

Årsavgiften är 120:—

För att underlätta arbetet med medlemsförteckningen ombedes gillebröderna att till Gillet anmäla ev. ändring av adress, titel, m.m. under adress

Vänersborgs Söners Gille
Göran Hagborg, Södergatan 2 A
462 34 Vänersborg

Styrelseberättelse

Styrelsen för Vänersborgs Söners Gille får härmed avgiva följande berättelse för verksamhetsåret 1993. Gillets 88:e verksamhetsår.

Gillet har under året samlats till Årsstämma den 20 april i Skaraborgsbankens hörsal och till Högtidsstämma, Allhelgonadagens afton den 5 november 1993 i Odd Fellowlokalen på Kyrkogatan.

Vid Årsstämman kåserade advokaten Lennart Sandström över ämnet "Tennis och tennisminnen" och vid Högtidsstämman kåserade dr Ragnar Jonsell om lasarettets historia i Vänersborg.

Vid både Årsstämman och Högtidsstämman underhöll Frank Johnsson med sång till eget ackompanjemang.

Gillebröderna Harald Ek och Nils Olof Elfman tilldelades Gillets 50-årstecken och gillebröderna Ingvar Carlsson, Carl-Gustaf Carlsson, Sven Forss, Karl-Axel Friberg, Gunnar Lundin, Jan Lundin, Sten-Erik Raner, Stig Sjöo, Gunnar Skoogh, Håkan Lind, Gunnar Tengberg, Harry Tidstrand, Dag Ulvegärde tilldelades Gillets 25-årstecken.

Gillet har haft 12 protokollförda sammanträden, varjämte annat samråd ägt rum. Styrelse och beredningsnämnd har dessutom varit samlade till arbetssammanträde för skötsel och tillsyn av hus och trädgård vid Gillets lokaler på Kronogatan.

Gillets årsbok har utkommit med sin 62:e årgång.

Vid årets slut hade Gillet ca 900 medlemmar.

Gillets ekonomiska ställning och fondernas förvaltning framgår av granskningsmännens berättelse.

Vid Högtidsstämman omvaldes Stig Larsson till Förste Älderman. Inom sig har styrelsen för innevarande år utsett Kjell Thernquist till Andre Älderman, Göran Hagborg till Kassafogde, Carl-Viking Wahlin till Gilleskrivare, John-Olov Ericsson till Gillevärd samt Håkan Lind till Krönikör.

Vänersborg i april 1994

Stig Larsson

Kjell Thernquist

Göran Hagborg

John-Olov Ericsson

Mauritz Björnberg

Carl-Viking Wahlin

Årsbokslut 1993

Resultaträkning

Intäkter

Medlemsavgifter	77.100,—
Försäljning konstmappar	5.400,—
Ränteintäkter Gillet	19.545,—
Fonder	33.241,—
Övriga intäkter	2.275,—
	<u>137.561,—</u>

Kostnader

Kostnad årsskrift	48.412,—
Annonstäckter ./.	14.750,—
Netto	33.662,—
Lokalkostnader	41.896,—
Telefon och porto	10.015,—
Sammanträdeskostnader	1.937,—
Uppvaktnings m m	8.319,—
Medlemsregistrering	10.310,—
Annonsering	1.645,—
Skatter fonder	1.627,—
Övriga kostnader	7.980,—

117.319,—

Årets överskott

137.561,—

Balansräkning

Tillgångar

Kassa, bank, postgiro	335.318,33
Fonder	601.526,09
Fordran annonser	2.400,—
	<u>939.244,42</u>

Skulder och eget kapital

Diverse skulder	9.569,—
Eget kapital fonder	622.570,49
Eget kapital gillet	307.104,93
	<u>939.244,42</u>

GRANSKNINGSBERÄTTELSE

Undertecknade, som utsetts att granska Vänersborgs Söners Gilles räkenskaper och förvaltning för 1993, får efter fullgjort uppdrag avgiva följande berättelse.

För uppdragets fullgörande har vi tagit del av Gillets samt dess fonders räkenskaper och styrelsens berättelse samt i övrigt företagit de granskningsåtgärder vi ansett nödvändiga. Någon anledning till anmärkning föreligger inte beträffande de till oss överlämnade handlingarna, bokföringen, inventeringen av dess tillgångar eller eljest beträffande Gillets förvaltning.

Med anledning härav tillstyrker vi full ansvarsfrihet för den tid granskningen avser.

Vänersborg den 15 mars 1994

Åke Gillberg
Granskningsman

Mats Niklasson
Granskningsman

VÄNERSBORGS SÖNERS GILLE 1994

Styrelse

LARSSON, STIG, *Direktör, Förste Älderman 1990 (1974)*
THERNQUIST, KJELL, *Redov.konsult, Andre Älderman 1993 (1974)*
WAHLIN, CARL-VIKING, *Banktjänsteman, Gilleskrivare 1985 (1972)*
HAGBORG, GÖRAN, *Redov.konsult, Kassafogde 1993 (1980)*
ERICSSON, JOHN-OLOV, *Tandläkare, Gillevård 1993 (1980)*
BJÖRNBERG, MAURITZ, *Kamrer, Bisittare 1993 (1980)*
LUNDBORG, EVERT, *Köpman, Bisittare 1993 (1968)*
SKOOGH, GUNNAR, *Fastighetsmäklare, Ersättare 1990*
AHLIN, GÖRAN, *Ingenjör, Ersättare 1990*

Beredningsnämnd

GILLESKRIVAREN
LUNDBORG, EVERT, *Köpman*
BERGER, GUNNAR, *Ingenjör*
AHLIN, GÖRAN, *Ingenjör*
SALONEN, LARS, *Tandläkare*
LIND, HÅKAN, *Jur. kand*
LUNDBORG, ERIC, *Köpman*

Årsskriftsnämnd

LARSSON, STIG, *Direktör*
WAHLIN, CARL-VIKING, *Banktjänsteman*
LIND, HÅKAN, *Jur.kand.*
BJÖRNBERG, MAURITZ, *Kamrer*
NISSEN, PETER, *Antikvarie*
GRANAT, STELLAN, *Antikvarie*

Räkenskapsgranskare

GILLBERG, ÅKE, *Förste expeditionsvakt*
NIKlassON, MATS, *Kriminalinspektör*
LÅNG, KENT, *Bankdirektör, Ersättare*

GILLET'S ÅLDERMÄN

Stadskassören Ferdinand Hallberg	1905-1920,
Direktören Edwin Andersson	1921-1935,
f.d. Fältläkaren Karl Gustaf Cedergren	1936-1941,
Borgmästaren Bertel Hallberg	1942-1953
Landskamreraren Gunnar Hjorth	1954-1964,
Länspolischefen Erik Sahlin	1964-1973
Kamreraren Olov Janson	1973-1979
f.d. Disponenten Sven Lind	1980-1990
Direktör Stig Larsson	1991-

Gillet's styrelse leddes till 1933 av en ordförande, detta år infördes beteckningen förste ålderman samtidigt som styrelsens övriga ledamöter fingo sina nuvarande titlar.

STYRELSE OCH FUNKTIONÄRER I VÄNERSBORGS DÖTTRARS GILLE.

1:a åldermor:	Mary Jansson
2:a åldermor:	Inga-Lisa Sundefors
1:a gillesskrivare:	Greta Brorson
2:a gillesskrivare:	Britt Johansson
Kassafogde:	Gerda Ström
Värdinnor:	Birgitta Robertsson, Britt Johansson Anita Nilsson, Maj-Britt Mellqvist
Ersättare:	Maj-Brith Wallin, Eivor Sahlin
Krönikör:	Marianne Berntson
Arkivarie:	Maj-Britt Mellqvist
Adventskommitté:	Mary Janson, Gerda Ström
Siffergranskare:	Sigrid Westerlund, Elvy Andersson
Ersättare:	Olga Falk, Birgit Skoogh

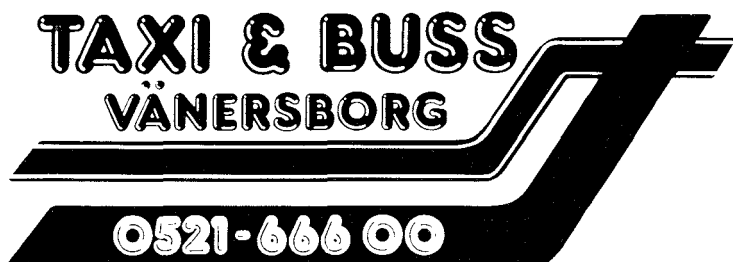
FÖRÖKA PENGARNA

**RING OCH KÖP
STADSHYPOTEK
PRIVAT-OBLIGATIONER
0521-27 71 00**

Stadshypotek

expert

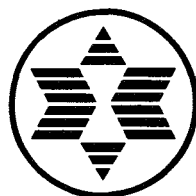

FOTO ■ PASSBILDER ■ ID ■ KORT

Edsgatan 19 C

0521-14700

Fredmans
BILSERVICE

SUNE FREDMAN

Marierovägen 25, 46237 VÄNERSBORG
Tel. 0521-62222, Bostad 0521-17479

- Sparande
- Lån
- Placeringar
- Försäkringar
- Juridiska tjänster

Allt på ett ställe!

Vi är inte bara Vänersborgs största och mest anlitade bank.

Hos oss på Sparbanken finns även bankjurister och försäkringsspecialister.

Välkommen in!

SPARBANKEN

VÄNERSBORGS MÅLERIAFFÄR

Verkstaden Sundsgatan 37

Tel. 11225

**Vi utför under ansvar alla slag av
MÅLNINGSARBETEN**

Nybyggnader Reparationer

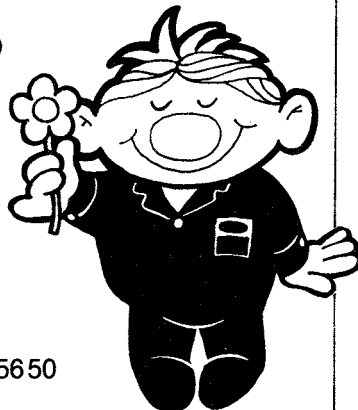
**När det gäller bilköp
Gör som de flesta
Välj Ford hos**

Ajohan

*Det kompletta bilföretaget
med kunden i focus*

Trestad Center
Stampgatan 12, Tel. 0521-255650

-Säljande samarbete på 160 orter-

SVENSK FASTIGHETSFÖRMEDLING

Edsgatan 6 VÄNERSBORG Tel. 0521/61050vx

ENDA FRISTÅENDE RIKSOMFATTANDE MÄKLARFÖRETAG

MALMSTRÖMS

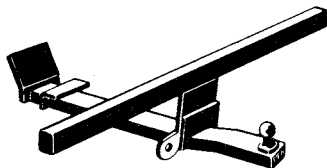
ur guld • vänersborg

*Din Guldbutik i Trestad
Edsgatan 21 Vänersborg*

R EKONOMIKONSULT AB
ROLF JACOBSSON

***"Vi skattar
Er lyckliga"***

draganordningar för personbilar

VBG

VBG Towbars AB
Industrigatan 8
46228 VÄNERSBORG
Tel. 0521-27 77 00
Fax. 0521-10967

*"Han som skriver textera på Hardies ska vesst
va en jäkel på att liksom uttrycka sig så man
ännu förstår närapå hur saker och ting funge-
rar, han skriver vesst
nön krönika till nött
sällskap i stan me..."*

Hardies

LÄS GILLET'S KRÖNIKA!

REKLAM & GRAFISKA AB

Regementsgatan 29 • 462 32 Vänersborg • Tel 0521-621 95

=Vivo=

Meny

VÄLKOMMEN

*Till en bra livsmedelsbutik
i centrum*

Sundsgatan 19 B, Vänersborg, Tel. 0521-66055

LÄNSFÖRSÄKRINGAR
ÄLVSBORG

Vallgatan 21, Box 1107, 462 28 VÄNERSBORG
Tel. 0521-273000

— VÄNERSBORGS —
SVETS & MEK. VERKSTAD AB

TORE GRANQVIST

Utför:

plåtarbeten
maskinmontage
industri- och kontorsbyggnader
industrireparationer, stålkonstruktioner
maskinbearbetning

Verkstad och Kontor
Regementsgatan 36
Postadress Box 3082
462 03 VÄNERSBORG

Telefon 0521-620 20 — MBS nr 0047-406 25
MOBIL 010-372773, 373917

*Vi har svarat för trycket av årsskriften
(63:e året i följd)*

CARLSSONS TRYCKERI

Kyrkogatan 21 • Box 134 • 462 22 Vänersborg
Telefon 0521-620 25 • Telefax 0521-191 19

NB NORDBANKEN

KUNGSGATAN 9
VÄNERSBORG
Tel. 0521/18005

Poul Olsens Frisersalonger AB

1 VÅN. 0521-66830 2 V. 66831
EDSGATAN 20 462 33 VÄNERSBORG

KURSLOKAL Ö. SID. FISKEBÄCKSKIL 0523-23073

- Medlem av Fastighetsmäklarförbundet -

**Vill Du ha din fastighet "Till Salu"
eller vill Du få den SÄLD????!!**

Mäklar Forum
GUNNAR SKOOGH

Residensgatan 15, 462 30 VÄNERSBORG
Tel. 0521-62820 • 010-2878112

DIN BANK!

Föreningsbanken

Kungsgatan 5 A, Vänersborg

Tel. 0521-63090

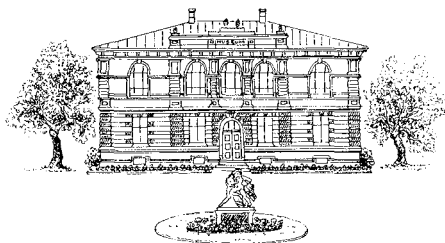

Valet är klart!

Bilen från BRANDT'S så klart!

Vänersborg 0521/121 00

Trollhättan 0520/824 00

VÄNERSBORGS MUSEUM

— ett alla tiders museum —

Upplev världen på 1880-talsvis i Sveriges äldsta bevarade museimiljö. Världsberömd afrikansk fågelsamling. Andra unika samlingar. Museibutik.

Öppet: tis—sön 12—16, tis även 16—19. **Fri entré.**

Telefon: 0521-60060.

**MEDICINHISTORISKA
MUSEET
VÄNERSBORG**

Medicinhistoriska museet visar förändringen inom sjukvården såväl den somatiska som psykiatriska som veterinärmedicinen.

Museet är öppet:

Onsdagar 13—16, sista söndagen varje månad 13—16.

Övriga tider efter överenskommelse, tel. 0521-27 63 06.

Älvsborgs länsmuseum

Yngves
ELEKTRONIK AB

Försäljning och service av:
Mobiltelefoner, bilstereo, kom.radio, jaktradio, VHF-radio
Service på radio, TV, video, videokameror
Installation och service av villaantennar, parabolantennar
och kabel-TV-anläggningar

Onsö Företagsby, Box 1620, 462 28 Vänersborg, Tel. 0521-665 00

VL - RESOR

SPECIALRESOR ÄR VÅR SPECIALITET!

BEKVÄMA TURISTBUSSAR MED AIRCONDITION TOALET O. VIDEO

Vi "skräddarsyr" resor för grupper mellan 10-71 personer efter behov och önskemål t.ex.

• FÖRETAGSRESOR	0521-	• SPORT- OCH
• FÖRENINGRESOR		• IDROTTSRESOR
• GRUPPRESOR	666 66	• HANDIKAPPRESOR

Du är alltid välkommen att prata bussresor med oss!

**VL VÄNERSBORGS
LINJETRAFIK**
Box 3020, 462 03 VÄNERSBORG

Svetsargatan 5, Torpa ind.område

Telefax 651 30
Mobitel. 010-
237 03 60, 237 03 61
237 03 62, 237 03 63
237 03 64, 237 10 89

- 28 tums bildrör
- Nytt Black Matrix bildrör för bättre kontrast
- S-kanaler och hyperband för utökad TV-mottagning
- Ny lättskött fjärrkontroll med menyval
- Text-TV med 4 sidors minne

28 PT 410

6.490:-

- din inbytes-TV!

**Fri hemkörning
och installation!**

Lundins Radio & TV
Edsgatan 7 Vänersborg Tel. 105 43

HUSHÖRNAN

**Att välja rätt fastighetsbyrå
är början till en bra affär**

SKARABORGS 0521-12800
MÄKLAREN Sundsgatan 25

VÄNERSBORG

Låt oss ta hand om ditt hus — det ger resultat

Vänersborgs Hamn & Stuveri AB

Vänersborgs hamn — i nyckelposition vid Vänern

SKEPPSSTUVERI — SPEDITION
UTHYRNING AV TRUCKAR
HJULLASTARE
TILLSATSUTRUSTNINGAR

0521-678 95

Ingår i

Vänerhamn

Gillebröder ekiperar sig bäst hos

Lundborgs

HERREKIPERING

EDSGATAN 14 VÄNERSBORG TEL 104 14

Vi ger personlig service

Redovisningsbyrån

SÖDERGATAN 2, VÄNERSBORG

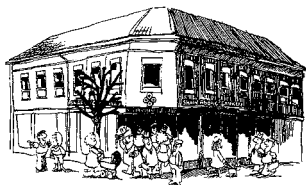
GÖRAN HAGBORG

Tel. 0521-66390

KJELL THERNQUIST

Tel. 0521-60855

En bank räcker.

Skaraborgsbanken

— GOTA BANK —

Edsgatan 21, Vänersborg. Telefon 0521-12005.

Bokia

VÄNERSBORGS
BOKHANDEL

KUNGSGATAN 5, BOX 88, 462 21 VÄNERSBORG. TEL. 0521-11000.

*Förstklassiga
Välsmakande
Konditorivaror*

NORDFELDTS KONDITORI

Edsgatan 12 B — Tel. 101 10

Allt i **TEGEL** **AB TENGGRENSTORPS** **TEGEL**

Tel. 110 11 — 165 50.

462 01 Vänersborg

KÖKSINREDNINGAR
från Ballingslöv

HUSHÅLLSMASKINER
från Electrolux,

SVARVARGATAN 4
Torpa Industriområde

Tel. 0521/120 00
VÄNERSBORG

**...också hos
Handelsbanken.
Vänersborg
Tel. 0521-670 10**

Gåvor av värde

*finner Ni bland vår utsökta
sortering i guld- och silver-
arbeten samt matsilver*

Vänersborgs Guld AB

Edsgatan 18 VÄNERSBORG Tel. 102 26

FÖRMEDLING OCH VÄRDERING

av

FASTIGHETER

MÄKLARKONSULT Lennart Hansson

Drottninggatan 18, Vänersborg. Tel 0521-19740

BLOMMOGRAM

interflora®

THERNQUISTS BLOMSTERHANDEL EFTR.

Box 1, Edsgatan 16, 462 01 Vänersborg
Telefon 0521-10063, 62220

KYL — FRYS — TVÄTTMASKINER — PLASTBÅTAR
köper Ni bäst och billigast hos

Lotta
SPARKÖP

Skyttegatan 5 — Tel. 613 50 Tel. 172 16

Bärgningstjänst

Vänersborg

Bärgning och service
dygnet runt

Tel. 0521/14800, 15522

*Allt för kontoret
finner Du hos*

Konfac

Kontors-Utrustning i Vänersborg AB

Tenggrenstorpsvägen 15, 462 03 Vänersborg

Tel. 0521-12130

ircon EFFICIENT INFRARED
PAPER DRYING

***Torkutrustning för
pappersindustrin***

Box 59, S-46221 VÄNERSBORG
Tel. 0521-67620

SCANIA

***Hos OSS får
du RÅD
Välj din bil hos***

BLENNERMARKS!

VÄNERSBORG
0521-121 80

TROLLHÄTTAN
0520-47 22 50

Strand hotell hittar du lätt mitt
i centrala Vänersborg, allting
finns inom bekvämt räckhåll.
Reducerade priser under
weekends och sommartid.

Välkommen!

Hamngatan 7, 462 33 Vänersborg
Telefon 0521-138 50, 138 51

LEDANDE DRAGKRAFT

I "Lilla Paris" finns VBG, en av Europas ledande tillverkare av lastfordonsutrustning, med dotterbolag i såväl England som Norge och Danmark. VBG:s första produkt var lastvagnskopplingar, som framgångsrika utvecklingar numera även vändsnökedjor, Armaton flak-svarvar – produkter med kvalitet och egenskaper utöver det vanliga, som uppskattas av miljontals användare världen över.

lade grunden för företagets
ling. I produktprogrammet
skivor, Onspot automatiska
stolpar och bromsskive-

VBG PRODUKTER AB, BOX 1216, 462 28 VÄNERSBORG. TELEFON 0521-27 77 00, FAX 0521-648 61.

*Senapen som
Vänersborgs Söners Gille*

Box 2056, 462 02 VÄNERSBORG
SVERIGE, Tel. 0521-123 90

LILLA KÖKET

Edsgatan 23, 462 33 Vänersborg, Tel. 0521-174 50
Kebab-baren med stora möjligheter och trivsamt servering
KEBAB • HAMBURGARE • KORV • GLASS

Sommartid uteservering

VÄLKOMNA!

BRAHMS EL. AB

ELINSTALLATIONER AV LÅG- o. HÖGSPÄNNING
SERVICE AV INDUSTRIER och JORDBRUK m.m.

VIDARE LAGERFÖRSÄLJNING AV HUSHÅLLSMASKINER
FAB. SIEMENS SAMT ELEKTRO-HELIOS

TEL. 0521-220652, VARGÖN

Knutssons Antik- och Konsthandel

**ANTIKVITETER
KONST
MÖBLER**

Kungsg. 3
462 33 Vänersborg
Tel. 0521-192 35
Bost. 0521-606 48

**KÖPER
SÄLJER
VÄRDERAR**

Medlem av
Sveriges Konst- och
Antikhandlareförening

en modern järn- o. maskinaffär

0521-621 50

Vänersborg

Svarvaregatan 2, Torpa industriområde

*Allt i sybehör
Nya Husqvarna
Symaskinservice*

VBG:s SYCENTER AB

Köpmansgatan 2, Vänersborg
(Mitt emot Biblioteket)
Tel. 0521-11090, 11830

GARN CITY

*Handarbetsaffären med garner och broderier,
färdiga norgetröjor och stickmaskiner*

Edsgatan 23, Vänersborg
Tel. 0521-102 80

*Full fart
till
Glass
målet*

Trestad Center, Tel. 0521-255335

PULSEN

**Din Lokala dataleverantör i
Centrum av Trestad**

COMPAQ

Ring eller kom in och prata med våra **kompetenta**
säljare så att du får den utrustning du behöver.

Stampgatan 12, Trestads Center ,
462 28 Vänersborg
Tel: 0521-25 54 50

BILSPEDITION INRIKES AB
DISTRIKT VÄNERSBORG 0521-25 53 10

Anteckningar

.....

.....

.....

.....

.....

.....